

BRUDZEW, DOBRA, GOSZCZANÓW, KAWĘCZYN, MALANÓW, PRZYKONA, 21 XI 1993
ŚWINICE WARCKIE, TULISZKÓW, TUREK, UNIEJÓW, WŁADYSŁAWÓW Cena 4000 zł

Zero zamiast światłowodu

Prawdopodobnie na początku przyszłego roku Turek będzie miał łączność międzymiastową i międzynarodową przez automatyczną centralę w Koninie. Jednak światłowód nieprędko zostanie wykonany, w związku z czym można oczekiwać, że uzyskanie połączenia ze światem będzie o wiele trudniejsze niż nawiązanie dziś bezpośredniego kontaktu z Koninem.

Brak automatycznej łączności ze światem jest dla Turku przysłowiową piętą achillesową (jeszcze bardziej niż brak połączeń kolejowych). Utrudnia życie mieszkańcom, osłabia skuteczność działania wielu instytucji i przedsiębiorstw, a inne zniechęca do podejmowania na tym terenie inwestycji.

Od ponad dwóch lat samorządy lokalne zabiegają o podłączenie naszego rejonu linią światłowodową do Konina. Każdego roku w budżetach gminnych rezerwowano na ten cel specjalne środki, a przedsiębiorstwa państwowe i prywatne zgłaszały chęć partycypacji w kosztach. Przedstawiciele samorządu interwe-

niowali u władz telekomunikacyjnych w Koninie, Poznaniu, a nawet w Warszawie. Czas płynął, a efektów tych interwencji nie było widać. Telekomunikacja wzbraniała się przed przyjmowaniem pieniędzy od samorządów (czego podobno zabrania prawo), sama zaś nie miała środków na przeprowadzenie tej inwestycji.

Nie wiadomo czy Ministerstwo zatwierdzi budowę światłowodu w tym roku. Nadal urzędnicy w Warszawie dysponują pieniędzmi na tego typu inwestycje. Nic też dziwnego, że Ministerstwo preferuje poprawę połączeń telefonicznych

w stolicy i innych dużych miastach zostawiając prowincję własnemu losowi. Tymczasem zarówno przedstawiciele Turku, jak i województwa (m.in. wojewoda i Sejmik Samorządowy), ślą do Warszawy listy z prośbą o uwzględnienie naszego miasta w planach inwestycyjnych. Podkłady geodezyjne i dokumentacja są już przygotowane. Wiadomo, że światłowód będzie szedł od ul. Konińskiej, przez Rondo i ul. Łąkową do Dobroskiej i Niepodległości, a dalej do Urzędu Telekomunikacji. Pozostaje tylko czekać na decyzje Ministerstwa.

dokończenie na str. 5

Tak przedstawił historię telefonizacji miasta Krzysztof Pawlak. Ciąg dalszy nastąpi...

Jak czuje się człowiek, który nagle odkrywa, że warzywa w jego ogródku (które dotychczas ze smakiem zjadał) rosną na bezimiennych mogiłach? Na to pytanie odpowiedzieć może mieszkaniec Kawęczyna, pan Henryk Stojcki, który wykopał w przydomowym ogródku fragmenty ludzkich szkieletów.

Nieboszczyk w ogródku

Przed kilku laty pan Stojcki kupił działkę na nowo powstającym osiedlu domków jednorodzinnych w Kawęczynie. Wybudował domek, ogroził i na koniec postanowił wygospodarować niewielki ogródek przed domem. Teren, na którym miał powstać ogródek, był usytuowany wyżej niż sam dom, więc postanowił go zniwelować. Po raz pierwszy trafił na kości w ubiegłym roku, ale przekona-

ny był, że są pochodzenia zwierzęcego. W tym przeświadczeniu utrzymali go znajomi i sąsiedzi, którzy sugerowali, że są to kości zwierząt, których ubój prowadzono przed wojną na tutejszym dworze.

Wiosną tego roku postanowił dokończyć niwelację. Na głębokości kilkudziesięciu centymetrów trafił za każdym razem na kości. Dopiero kiedy wykopał czaszkę stwierdził że były to kości ludzkie.

dokończenie na str. 7

Poliglota być!

Poliglota - „człowiek władający wieloma językami”. Dziś jest to umiejętność co najmniej pożądana. Na rynku pracy prawdopodobieństwo zatrudnienia takiego człowieka ogromnie wzrasta. W świecie „otwartych granic”, przepływu informacji i ludzi, poliglota czuje się pewnie i swojsko. Nie ma dla niego bariery językowej.

O przymiotach bycia poliglota doskonale wiedzą (o ironio!) ludzie zdani w rozmowach z cudzoziemcami na tłumacza. Nie jest przyjemnie znaleźć się w towarzystwie i nic nie rozumieć z rozmowy, nie umieć skłecić zdania.

Współczesna nauka powstanie języka określa na około ćwierć miliona lat temu. Przyjmuje się, że na świecie jest około trzech tysięcy języków. Nie jest możliwe ustalenie dokładnej ich

liczby, bowiem nie wszystkie zostały zbadane i nie zawsze jest możliwe jednoznaczne stwierdzenie, czy to jest samodzielny język, czy dialekt. Współczesne języki świata przeszły ogromną ewolucję. Pomimo wielkiej ich różnorodności można je połączyć w rodziny, ligi, cykle. Istnieją też języki izolowane, jak np. język baskijski.

W Europie średniowiecznej i nowożytnej dominowała łacina. Później językiem międzynarodowym był język francuski - język salonowy; wyparty ostatnimi czasy przez angielski. Typowy ze swego założenia język międzynarodowy - esperanto, choć ma na świecie dobre 2,5 milionów zwolenników nie cieszy się u nas większą popularnością, w przeciwieństwie do angielskiego i niemieckiego.

dokończenie na tr. 9

Wizytówka miasta

Wysypisko na Łąkowej

Foto (art)

Okazuje się, że dzięki wysypiska śmieci zaczynają wpisywać się w krajobraz Turku. Kiedy władze miasta porządkują jego jeden koniec, „usłużni” brudzą w drugim końcu.

Kiedy wysypisko jest znacznie oddalone od centrum miasta z dala od uczęszczanych szlaków komunikacyjnych (np. na ul. Polnej), nie budzi tak wielkich emocji jak inne znajdujące się w miejscu, które stanowić powinno wizytówkę miasta. Takim wysypiskiem źle świadczącym o Turku, jego władzach i mieszkańcach, jest zbieg ulic Kaliskiej i Łąkowej. Sterty śmieci, resztek mebli (odkryliśmy nawet materac od tapczana w niezłym stanie), złomu i gruzu zalegające na skrzyżowaniu nieomal wszystkich szlaków biegnących przez Turek, odstraszały wszystkich potencjalnych turystów, czy choćby przejeżdżających, mających zamiar na chwilę dla odpoczynku zatrzymać się w naszym mieście. Odstraszeni tym widokiem, nigdy być może nie zobaczą schludnego turkowskiego rynku, czy ładnie zagospodarowanego parku z nowym stawem przy Dobrskiej.

Warto więc może uporządkować wjazd do miasta, aby goście mogli docenić piękno jego wnętrza, a tym samym zapobiegliwość i mądrość gospodarzy, co pod rozwagę władzom miasta Turku przedkłada

Andrzej R. Tyczyno.

Od dłuższego już czasu obserwuję sposób w jaki Zakład Energetyczny informuje odbiorców o okresowych przerwach w dostawie energii. Polega on na mocowaniu zawiadomień na słupach lub drzewach przy pomocy błyszczącego, nierdzewnego drutu. Zawiadomienia wiesz się często i w dość dużych ilościach, tym samym ilość zużytego drutu jest spora. Być może Zakład Energetyczny jest bogatą firmą, którą stać na taką rozrzutność, ale należy pamiętać, że to bogactwo bierze się z pieniędzy płaconych przez nas, szarych obywateli.

Na środku chodnika obok poczty na ul. 650 lecia, wymalowano miejsca do parkowania. Ciekaw jestem kto na to zezwolił. Po pierwsze parkujące tam samochody utrudniają poruszanie się pieszych, a po drugie jest to wbrew przepisom o ruchu drogowym.

Czyżby po zwycięstwie lewicy ponownie zaczęła się reglamentacja prasy? W kiosku w Dobrej, podobnie jak w 1989 roku, nie można kupić „Gazety Wyborczej”. Pytałem o przyczynę takiego stanu rzeczy sprzedawcę, który poinformował mnie, że otrzymuje mnóstwo gazet i czasopism, które „nie idą”, natomiast „Wyborczych” otrzymuje 5-10 na gminę liczącą ok. 8000 mieszkańców.

Jestem mieszkańcem bloku nr 8 na Osiedlu Wyzwolenia. Od początku mam problem ze złym odbiorem programów telewizji kablowej. Mimo wielokrotnych zapewnień, że wszystko zostanie naprawione, jak dotychczas brak efektów. Wydaje mi się, że ktoś nabija nas w butelkę, zwłaszcza że abonament musimy płacić regularnie.

Nie rozumiem właścicieli sklepów, którzy chcą pozyskać klienta, a stwarzają przeszkody. Np. schody niektórych sklepów w centrum Turku, oprócz tego, że szpecą, są również poważnym niebezpieczeństwem i dla przechodniów i dla klientów tegoż sklepu.

Dzwonię w sprawie poruszanej przez was wielokrotnie - targowisko. Problem przejścia to nie tylko przedłużenie deptaku, to także przejazd za Domem Handlowym. Drugą sprawą to kwestia miejsc na targowisku. My dzierżawcy budki i miejsc niejednokrotnie musimy usuwać dzikich lokatorów, którzy zajmują nasze miejsca. Również opłaty za miejsca do handlowania osób przyjezdnych nie są chyba prawidłowe w porównaniu z naszymi.

notował: a

Coraz częściej słyszy się, że ktoś nie płaci jakiejś należności. A dlaczego? Odpowiedź jest banalna: bo nie ma z czego. Jedną z takich stałych należności są rachunki za wodę.

Wodni dłużnicy

PGKiM w związku ze zwiększającą się liczbą osób i instytucji zalegających z opłatami za dostarczoną wodę zmuszony został do poczynienia odpowiednich kroków.

Postępowanie jest następujące: dłużnik otrzymuje trzykrotne upomnienie, a w przypadku dalszego nieuregulowania należności pismo powiadamiające, że jeśli w ciągu dwóch tygodni dłużnik nie zapłaci swej zaległości zostanie mu odcięta woda.

Jednak nie jest to taka prosta sprawa powiadomienia swego dłużnika o nieuregulowanych rachunkach. Dłużnicy PGKiM, a dotyczy to indywidualnych odbiorców, nie przyjmują upomnień; udają, że nie mają ich w domu.

Liczba wodnych dłużników, jak i należnych sum, nie jest stała.

Na początku listopada indywidualni odbiorcy winni byli PGKiM 1.927.000 zł, a odbiorcy zbiorowi 262.672.000 zł.

PGKiM w związku z samą techniczną czynnością odcięcia wody ponosi koszty. Wahają się one różnie; sto tysięcy, pół miliona zł. Nie są to duże straty w skali przedsiębiorstwa. Rosną one przy problemie energii cieplnej.

Tymczasem nie odnotowano jeszcze przypadku odcięcia wody jakiemuś odbiorcy. Wahają się one różnie; sto tysięcy, pół miliona zł. Nie są to duże straty w skali przedsiębiorstwa. Rosną one przy problemie energii cieplnej.

a ponad 4300 korzysta z bezpłatnych obiadów szkolnych.

W latach 1991-92 największą liczbę osób stanowiących klientelę Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej stanowili lokatorzy mieszkań, którzy nie byli w stanie opłacić czynszu. Od roku 1993 wstrzymano dopłaty, co jednak nie oznacza wygaśnięcia problemu. Nadal są ludzie, którym nie starcza na dokonanie podstawowych opłat.

W gminach sytuacja wygląda podobnie. Wszędzie opieka społeczna jest kulą u nogi budżetów samorządowych. Władze mają świadomość, że zbyt dużo pieniędzy przeznaczanych jest na cele nieinwestycyjne. Ale ktoś musi zaopiekować się tymi, którzy sami poradzić sobie nie mogą.

Dwugłos o PKS

Pewien nasz Czytelnik często jeździ autobusami PKS na trasie Turek—Łódź—Turek. Ostatnio był świadkiem dwóch niezwykle wymownych sytuacji.

Dworzec Północny w Łodzi. Autobus z Turku przygotowuje się do odjazdu ze stanowiska. Nagle do pojazdu zbliża się kobieta, otwiera drzwi i prosi: — Proszę chwileczkę zaczekać. Moja matka zaraz dobiegnie.

Kierowca wściekłym tonem nakazuje jej się odsunąć. Kobieta jeszcze przez chwilę patrzy błagalnie, autobus rusza, drzwi się zamykają. Pasażerowie w milczeniu obserwują jak na chodniku obok dworca pozostają dwie zrozpaczone kobiety.

Dworzec Autobusowy w Turku. W sobotę rano tuż przed odjazdem do autobusu wsiada jakaś starsza kobieta. Przedstawia się jako kasjerka i pyta czy jest osoba, która wykupiła bilet z trzynastym miejscem. Odezwała się jakaś kobieta.

— Czy pani nic nie brakuje? - pyta kasjerka.

— Nie, raczej nie - zdeorientowana pasażerka zaczyna nerwowo przerzucać swoje rzeczy — Chociaż, tak, mam za mało pieniędzy. Musiałby mi gdzieś wypaść.

Okazało się, że przy płaceniu za bilet zostawiła w kasie o jeden milion za dużo. Na szczęście kasjerka zapamiętała klientkę.

14.302.657

Tyle w tym roku wyda nasze miasto na pomoc społeczną. Stanowi to około jednej czwartej budżetu miasta.

Wydatki na pomoc społeczną systematycznie wzrastają. 54 osoby korzystają z zasiłków stałych, 363 z okresowych. Ponad 1300 rodzin otrzymało pomoc celową (tzn. przeznaczoną na konkretny zakup). Blisko 200 dzieci skierowano na kolonie,

Święto Niepodległości

W miastach...

Turek

Największą atrakcją Święta Niepodległości była z pewnością wielka impreza sportowa zorganizowana na stadionie 1000-lecia (szczegółowa relacja w „Echu Sportowym” na str. 17). Wśród 1700 biegaczy sporą grupę stanowiły dzieci ze szkół rejonu turkowskiego, a także goście z innych województw i z zagranicy. Imprezę podziwiali przebywający akurat z oficjalną wizytą w Turku przedstawiciele władz francuskiego miasteczka Escaudain. Nie zabrakło również burmistrzów i wójtów z naszego rejonu. Po południu w Miejskim Domu Kultury odbył się program artystyczny w wykonaniu uczniów Liceum, a następnie uczestnicy uroczystości, na czele z pocztami sztandarowymi, przemaszzerowali pod pomnik Marszałka Józefa Piłsudskiego w parku. Przemówienia wygłosili: przewodniczący Rady Miasta, przedstawiciel wojewody konińskiego i radny z francuskiego miasta Escaudain. Po złożeniu kwiatów, nastąpił apel poległych i przejście do kościoła na mszę świętą w intencji Ojczyzny.

Dobra

Po południu odbyła się uroczysta msza święta związana z obchodzo-

nym świętem. Mieszkańcy miasta, jak również zaproszeni goście mieli możliwość uczestniczenia w Akademii Rocznicowej, zorganizowanej przez młodzież w Domu Kultury w Dobrej.

Tulisków

Tradycyjnie dzień wolny od pracy wykorzystano w Tuliskowie na wszelkiego rodzaju zawody sportowe, które częściowo odbyły się w Turku. Po południu, po mszy świę-

tej odbyła się wieczornica związana tematycznie ze Świętem Niepodległości.

Uniejów

W Uniejowie imprezy trwały w godzinach od 9.30 do 12.00. Rozpoczęły się od zbiórki przy Urzędzie Miasta, skąd następnie zebrani przemaszzerowali ulicami miasta pod pomnik, przy którym odbył się apel poległych i przyrzeczenie harcerskie. Po uroczystej mszy za Ojczyznę nastąpił powrót do remizy, gdzie wręczono harcerzom krzyże, a zespół dziecięcy z Wielenina zaprezentował część artystyczną.

Maszzerują poczty sztandarowe

zdjęcie — S. Jafra

...oraz w gminach

Władysławów

W tym roku Święto Niepodległości zorganizowano w Wyszyń. Zbiórka nastąpiła przed Gminnym Ośrodkiem Kultury o godzinie 11.00. Złożono wieniec pod pomnikiem i nastąpił przejazd do Wyszyń, gdzie o godzinie 12.00 rozpoczęła się msza za Ojczyznę. Część artystyczną w postaci słowno-muzycznej wiązanki przygotowała młodzież. Tradycyjnie złożono kwiaty na mogile Sielskiego. Po południu we władysławowskim GOK-u odbyła się okolicznościowa wieczornica.

Świnice Warckie

Tradycyjnie zorganizowane zostały: msza święta i akademia. Odbyła się również sesja, na której odczytano okolicznościowy referat. Brali w niej udział między innymi radni, sołtysi oraz zaproszeni goście.

Andrzej Piasecki
Justyna Rylska

Gmina Turek

Nowy cmentarz

Po niedawnym spotkaniu wójta gminy Turek z władzami miasta przybliżyły się plany lokalizacji nowego cmentarza. Prawdopodobnie powstanie on w Słodkowie Kolonii (jadąc z Turku po prawej stronie).

W najbliższym czasie odbędzie się spotkanie z mieszkańcami tego terenu. Biuro Planowania Przestrzennego przewiduje nieco inną lokalizację. Jednakże zależy ona będzie również od planów rozbudowy miasta. Wiąże się to także z koniecznością przestrzennych zmian gminy Turek. Temat partycypacji kosztów tego przedsięwzięcia podejmą zapewne w najbliższym czasie zarządy i rady gminy i miasta.

Poza tym w gminie większość tegorocznych inwestycji już zakończono. Położono kilka kilometrów dróg tak nowych (np. Szadów, Pęczniew, Słodków, Grabieniec) jak

i żwirowych oraz dokonano zmian nawierzchni asfaltowych. Zajęto się również oświetleniem. Przeprowadzono także konieczne drobne naprawy w budynku Urzędu Gminy.

W miarę możliwości pomagano oświacie (30 mln zł) i innym instytucjom.

W tym roku planuje się jeszcze położenie chodnika w Wietchininie.

Najbliższe plany to dokończenie uzbrojenia działek w Słodkowie i doprowadzenie głównej sieci wodociągu do kilku gospodarstw w Grabieńcu i na Obrębiźnie.

Jeśli rada wyrazi zgodę to jeszcze w tym roku gmina zakupi wóz strażacki dla OSP. (I)

Na ostatniej sesji Rady Gminy Władysławowa dokonano przesunięć budżetowych. Do finansowania wymagają przedszkola (150 mln zł), oświata (50 mln zł na budowę szkoły w Chylinie), domy kultury. Nie oznacza to jednak, że radni z Władysławowa chcieliby przejąć na swe barki utrzymanie szkolnictwa.

Władysławów

Ostatnie inwestycje

Z inwestycjami drogowymi gmina uporała się jeszcze w pierwszym półroczu, a więc zdążyła przed VAT-em. Ponadto trwa budowa kolektora do oczyszczalni ścieków. Jak na razie podłączona jest północna strona Władysławowa, a w najbliższym czasie podłączona zostanie następna.

Przewiduje się dalsze zapobieganie degradacji ziemi. Po przeprowadzonej melioracji 56 ha łąki w Kunach rolnicy są zadowoleni z jej efektów.

Wracając zaś do tematyki oświatowej, to stwierdzić należy, że tak jak w całej Polsce również we Władysławowie radni nie wiedzą czy nowy rok przyniesie samorządom także nowe obowiązki w tej dziedzinie. Władze wychodzą z założenia, że jeśli nie będzie konieczne przejęcie szkół, to nie będą tego robić, ale w miarę możliwości będą pomagać placówkom. W tym roku na oświatę przeznaczono 400 mln zł. (I)

Fundusz ekologiczny

Władze Turku zadysponowały ostatnio sumą blisko pół miliarda zł z tzw. „Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej”. Wpływy te pochodzą z opłat i kar za usuwanie drzew oraz krzewów, a także za pozostałe rodzaje gospodarczego korzystania ze środowiska.

Zgodnie z ustawą o ochronie i kształtowaniu środowiska oraz ustawą „Prawo wodne”, środki z funduszu mogą być przeznaczone na takie cele jak:

- edukacja ekologiczna,
- wspomaganie systemów kontrolno-pomiarowych stanu środowiska,
- realizowanie zadań modernizacyjnych i inwestycyjnych, służących ochronie środowiska,
- urządzanie i utrzymywanie terenów zieleni oraz inne cele służące ochronie środowiska.

Władze miasta zdecydowały o przeznaczeniu wyżej wspomnianej sumy na budowę podczyszczalni wód deszczowych. (a)

Praca dla wykształconych

Sytuacja na rynku pracy w Turku jest raczej ustabilizowana. Bezrobocie jest spore i nie ma tendencji zniżkowej. Jednak osoby legitymujące się odpowiednim wykształceniem mogą liczyć, że nie będą musiały stać w kolejce po zasiłek.

W najlepszej sytuacji są absolwenci szkół wyższych, kierunków takich jak: prawo, ekonomia, języki obce. Prywatne firmy i państwowe zakłady pracy często oferują dla takich specjalistów bardzo atrakcyjne warunki pracy. I chociaż okazuje się niekiedy, że wiedza teoretyczna nie za bardzo przydaje się do praktycznego zastosowania na danym stanowisku pracy, to jednak nadal dyplom uniwersytetu, politechniki czy akademii ekonomicznej otwiera drzwi w wielu gabinetach.

Ale nie wszyscy absolwenci studiów wyższych mogą wybierać w ofertach. Trudno jest znaleźć pracę dla absolwentów akademii rolniczej. Instytucje, które dawniej wchłaniały rolników z wykształceniem (PGR, SKR, GS itp.), dziś same mają kłopoty z utrzymaniem się na rynku.

Na następnej pozycji są absolwenci kierunków nauczycielskich. Wśród nich zwłaszcza specjaliści od wychowania przedszkolnego i nauczania początkowego. Każdego lata, tuż przed rozpoczęciem roku szkolnego dyrektorzy szkół mają prawdziwe urwanie głowy z dostosowaniem planu do liczby nauczycieli, wyodrębnienia wolnych etatów i dopasowaniem potencjalnych kandydatów do wakujących stanowisk. W efekcie różnego rodzaju kombinacji nowo przyjęci nauczyciele uczą kilku przedmiotów i to nie zawsze zgodnie z posiadanym wykształceniem. W tym roku, oprócz tradycyjnie już poszukiwanych nauczycieli języków obcych, władze oświatowe chcą zatrudnić nadal polonistów, matematyków. Natomiast nowi nauczyciele przedszkola i klas I-III przyjmowani są do pracy najczęściej na czas określony. Kłopoty mają też niektórzy nauczyciele geografii, biologii i chemii, czyli tych przedmiotów, których w szkole uczy się w niewielkim wymiarze godzin. W małych placówkach zachodzi konieczność uzupełnienia etatu godzinami z innych przedmiotów.

Profesja nauczycielska jest zdominowana przez kobiety. Urlopy macierzyńskie i wychowawcze powodują konieczność czasowego zatrudniania zastępców. Zdarzają się przypadki „wędrownych pedagogów”, którzy co rok, albo nawet co kilka miesięcy pracują w innej szkole. Nie jest to oczywiście zjawisko pozytywne, ale w inny sposób

trudno byłoby znaleźć tym osobom pracę. A tak, jak zapewniają przedstawiciele Oddziału Zamiejscowego Kuratorium Oświaty, w naszym rejonie każdy bezrobotny nauczyciel może zostać zatrudniony. Nie zawsze jednak warunki nowego miejsca pracy (zwłaszcza dojazdy) są odpowiednie, stąd też jest kilka osób, które pozostają na zasiłku, choć nie musi to trwać długo. Są też ludzie z wyższym wykształceniem, którzy nie podejmują pracy w swoim zawodzie, jak na przykład pewien wuefista, który zajmuje się handlem i nie odpowiada na oferty pracy w oświacie.

Osoby z wykształceniem pedagogicznym stanowią najliczniejszą grupę wśród absolwentów szkół wyższych i pomaturalnych. Jak już wspomniano na lokalnym rynku pracy udawało się dotąd zapewnić im zatrudnienie. Nie wiadomo jednak jaka będzie przyszłość. Sygnały z innych regionów Polski mówią o wzrastającej liczbie bezrobotnych nauczycieli. Eksperci ostrzegają, że do szkół podstawowych zaczyna wchodzić niż demograficzny. Poza tym wbrew buńczucznym zapowiedziom pensje nau-

czyielskie nadal pozostają na bardzo niskim poziomie. Absolwent Studium Nauczycielskiego w pierwszym roku pracy otrzyma pensję miesięczną wyższą tylko o 30 tys. zł. od minimum ustawowego - czyli 1.780.000 brutto. Absolwent wyższej uczelni ma niewiele więcej.

Może dlatego też świeżo upieczeni magistrowie rozglądają się za innymi ofertami pracy. Ostatnio w Urzędzie Skarbowym pracę podjął absolwent nauk politycznych. Posiadając dyplom ukończenia studiów można nauczyć się zawodu, który pozornie nie jest związany ze studiowanym kierunkiem. A jeśli do dyplomu dodamy znajomość języków obcych i obsługi komputerów, to wówczas okaże się, że w ofertach pracy można wybierać.

Cechą charakterystyczną ostatnich lat jest zmniejszone zainteresowanie absolwentów samodzielną działalnością gospodarczą. Jeszcze w 1989 roku dawny student przeistaczał się często w handlowca, drobnego producenta lub właściciela punktu usługowego. Dziś zjawiska te należą do rzadkości.

Statystyka rejestrujących się w Rejonowym Urzędzie Pracy absolwentów szkół wyższych nie budzi jeszcze niepokojów. Wszyscy po jakimś czasie znajdują pracę. W 1991 roku było ich 11, w roku następnym 26., a w tym roku 10.

Dawniej mogli oni korzystać ze specjalnej pomocy dla absolwentów, oferowanej na niezwykle korzystnych warunkach (oprocentowanie wynosiło 2% w skali miesięcznej). Z oferty zdążyło skorzystać kilka osób. Dziś już tej możliwości nie ma. Natomiast od maja tego roku RUP uruchomiło specjalny „Fundusz aktywizacji zawodowej absolwentów”. Dotyczy on absolwentów wszystkich rodzajów szkół (od zawodowych poczynając) i polega na refundacji pensji zatrudnionego absolwenta (na poziomie zasiłku dla bezrobotnych) oraz składki ZUS przez dziewięć miesięcy, w zamian za co zakład pracy zobowiązuje się do zatrudnienia absolwenta na czas dłuższy niż jeden rok.

Po wakacjach już 23 osoby znalazły dzięki temu zatrudnienie, najwięcej w Spółdzielni „Tara” - osiem osób i w Urzędzie Miejskim w Uniejowie - pięć. W tym roku RUP przeznaczył na ten cel 320 mln zł, co umożliwiło znalezienie pracy 80 osobom. Firmy i instytucje zgłosiły już 121 ofert pracy. Ci absolwenci, którzy nie znajdują pracy z Funduszu w tym roku, mogą starać się o zatrudnienie w roku następnym, ale muszą się spieszyć, gdyż Fundusz obejmuje tylko absolwentów z ostatniego roku. Po wakacjach przyjdą nowi.

Wykształcenie posiadają oczywiście nie tylko tegoroczni absolwenci. W tym roku komputery w Rejonowym Urzędzie Pracy zanotowały 80. osób z wyższym wykształceniem, (z tego 57 z Turku), które pozostawały bez pracy. Ludzi z wykształceniem policealnym jest około 300. (dane pochodzą z października tego roku). Razem liczby te nie przekraczają 4% ogółu bezrobotnych. Na naszym lokalnym rynku pracy potwierdza się więc na razie mało odkrywcze stwierdzenie, że lepiej mieć wykształcenie niż go nie mieć. Nie wiadomo jednak jak długo utrzyma się ta tendencja.

Andrzej Piasecki

Listy Do Echa

Jeszcze o powiatach

Muszę przyznać, że po zapoznaniu się z projektami aktów prawnych dot. przyszłego funkcjonowania powiatów, po rozmowach z działaczami samorządowymi, w tym tak dla mnie cennej z Panem Burmistrzem Rybackim, jestem prawie przekonany do idei szybkiego (szybkiego, bowiem jeśli

chodzi o konieczność tworzenia powiatów w ogóle, w dalszej perspektywie, nigdy nie miałem wątpliwości) tworzenia powiatów jako jednostek samorządowych. Moje opory (a myślę, że także wielu innych obywateli) wynikają w chwili obecnej głównie ze sposobu, w jaki próbuje się je wprowadzić oraz ewentualnych kosztów tej operacji.

W trakcie kampanii wyborczej odbyłem ponad pięćdziesiąt spotkań z wyborcami. Na żadnym z tych spotkań, podkreślam, na żadnym, nie usłyszałem pozytywnych wypowiedzi na temat przyszłych powiatów. Społeczność lokalna, której ta sprawa w istotny sposób ma przecież dotyczyć, wypowiada się dość jednoznacznie: „znowu będą topić państwowe pieniądze”, „szykują sobie ciepłe posadki” lub też

„czy nie ma ważniejszych spraw?”

Może te głosy dla kogoś brzmią demagogicznie, ale one są i muszą być wysłuchiwane i brane pod uwagę. Osobiście nie pogodzę się z postawami typu: „wicie, rozumiecie towarzysze, my tu dla nich dobrze, a oni nas nie rozumieją”, lub z opinią wypowiedzianą przez aktualnego działacza samorządowego (co prawda przy innym, niż powiaty temacie) — „dopóki ta ciemnota nie zrozumie, że my w ich interesie”. Tego typu postawy nacechowane zarozumiałstwem i butą nie tylko, że są niedopuszczalne, to bardzo szybko wywołują uczucie wrogości do każdej, słusznej nawet idei.

Dlatego też uważam, że działania zmierzające do wprowadzenia powiatów samorządowych winny być poprzedzone szeroką akcją wyjaś-

niająco — propagandową. Winny być przedstawione rachunki symulacyjne (a takie są przeprowadzane) obrazujące korzyści płynące z tych przekształceń. Społeczności lokalne powinny dowiedzieć się o tym, jak samorządy racjonalnie i oszczędnie gospodarują publicznym groszem. Szerzej należy informować o tym, o czym pisze pan Radzimski, że jest wiele nietrafnych decyzji, które nie miałyby miejsca, gdyby o nich decydował samorząd. Jestem przekonany, że znaczącą rolę może w tych sprawach odegrać prasa lokalna.

I już na koniec — wiele wątpliwości i zastrzeżeń co do idei tworzenia powiatów mieli także przedstawiciele samorządów gminnych, którzy te wątpliwości przedstawiali na spotkaniu z pełnomocnikiem rządu, prof. Kuleszą.

Prawie przekonany
Marian Mirosław Marczewski

Wielkopolskie lepsze

Koniunktura gospodarcza, wielkość zatrudnienia i poziom życia uzależnione są od świadomego dokonywania zakupów. Statystyka wykazuje, że wzrost obrotu towarowego o 2% powoduje przyrost miejsc pracy o 80-100 tysięcy.

Dążąc do uruchomienia wszystkich sił społecznych dla wzrostu gospodarczego naszego regionu Unia Wielkopolska zainicjowała akcję „Wielkopolskie lepsze”. Ma ona uświadomić społeczeństwu, że to czy zwiększy się ilość miejsc pracy, zależy w dużej mierze od tego czy kupujemy wyroby krajowe czy z importu.

Celem akcji — w której aktywny udział zadeklarowało Centrum Ekspertyz Gospodarczych Fundacji Akademii Ekonomicznej w Poznaniu — jest propagowanie wyrobów wielkopolskich i zachęcanie społeczeństwa naszego regionu do ich kupowania. Stałe, systematyczne podnoszenie jakości wyrobów, tak aby stały się jakością konkurencyjną dla znanych produktów światowych,

ugruntuje u odbiorców opinię, że „wielkopolskie towary są lepsze”.

Akcja polegać będzie na oznakowaniu i promowaniu wybranych, dobrych jakościowo wyrobów firm wielkopolskich. Kryterium przyznania tego znaku będzie wyłącznie dobra jakość wyrobu. Akcja rozpoczęta zostanie w grudniu i kontynuowana będzie przez następne lata.

Unia Wielkopolska podjęła cały ciężar organizacyjny akcji. Pragnie nie tylko przyznawać znaki jakości, ale i wspierać producentów, zapewniać promocję ich towarów, tworzyć platformy wymiany doświadczeń i kreować nowoczesną pojętą konkurencję. Akcja cieszy się coraz większym zainteresowaniem przedsiębiorców z Wielkopolski. Należy się spodziewać, że i w rejonie turkows-

Tak wyglądać będzie znak jakości promujący wielkopolskie towary

kim znajdzie swoich zwolenników, zwłaszcza że może ona pomóc wielu dobrej jakości wyrobom produkowanym na naszym terenie, zostać zauważonym na rynku wielkopolskim, krajowym, a nawet za granicą. Szczegółowych informacji udziela wiceprzewodniczący Rady Naczelnej Unii, kierownik Urzędu Rejonowego w Turku Jan Radzimski. (art)

Światła na Uniejowskiej

Pod koniec października skrzyżowanie ul. Uniejowskiej, Legionów Polskich i Niepodległości zostało urozmaicone nowym oznakowaniem poziomym. Do końca listopada ma tu zostać zainstalowana druga w naszym mieście sygnalizacja świetlna.

Starania o uporządkowanie ruchu na tym skrzyżowaniu trwały od dawna. Ponad rok temu w wywiadzie dla *Echa Turku* wojewoda Marek Naglewski obiecywał pomoc w tej sprawie. Obecnie jesteśmy świadkami finalizacji prac. Światła montuje Wojewódzka Dyrekcja Dróg i Mostów w Koninie, koszt robót przewidziany jest na

330 mln zł. Światła na ul. Uniejowskiej będą pod opieką przedsiębiorstwa z Konina, które ma również w najbliższym czasie dokonać remontu światel przy ul. Kolskiej, gdzie zostaną zamontowane nowe sterowniki, co poprawi funkcjonalność tych urządzeń.

Pan Wacław Buciak dyrektor WDDiM w Koninie zapewnia, że w przyszłym roku na inwestycje drogowe w Turku zostanie przeznaczonych ok. półtora miliarda zł. Wspólnie z przedstawicielami władz miasta ma zostać ustalona hierarchia ważności prac na terenie Turku. Zdecydowano,

że obecnie najważniejsze jest przedłużenie ulicy Powstańców Wielkopolskich do Osiedla Wyzwolenia. Likwidacja tej ślepej uliczki poprawi stan komunikacji osiedla i umożliwi dzieciom idącym od strony wschodniej do szkoły nr 5 swobodne przejście. W dalszej kolejności planuje się budowę parkingu przy ul. Chopina (na wysokości cmentarza) oraz instalację kolejnej sygnalizacji świetlnej w Turku przy Obwodnicy Północnej.

Tymczasem, jak się dowiadujemy, radni z Komisji d/s Komunalnych postulują wystąpienie do wojewody o przekazanie wszystkich tzw. „ulic wojewódzkich” w Turku pod zarządzanie władz naszego miasta. Miałoby to za sobą pociągnięcie również przekazanie pieniędzy, którymi w tej chwili dysponuje województwo.

AP

Felieton jesienny

Za oknem smutna jesień. Popołudnie. Nic nie wygnałoby mnie z domu, gdyby nie to, że nie miałam absolutnie żadnego pomysłu na artykuł. Naczelny powiedział, abym poszła do miasta i poszukała czegoś sensacyjnego. Chciałam wierzyć, że coś znajdę, ale senna pogoda, opadające liście i błada mgła snująca się ulicami, zdawały się temu przeczyć. Cóż może się zdarzyć przez godzinę? Czy coś w ogóle dzieje się w Ryнку po południu? Niestety, nie mogę dłużej siedzieć w domu i zwlekać w nieskończoność z wyjściem. Opuszczam ciepłe mieszkanie. Czekam godzinę na mokrej ławce.

Przez 60 minut przez Rynek przechodzą tłumy ludzi. Każdy gdzieś pędzi, gna, nerwowo spogląda na zegarek. Wszędzie tłoczą się samochody, brakuje miejsc do parkowania. Trzy „maluchy” — pomarańczowy, biały i niebieski wielo-

krotnie okrążają Rynek w poszukiwaniu wolnego skrawka na parkingu. Kierowcy chyba nie boją się, że stracą punkty, bo niechętnie przepuszczają pieszych na przejściach. Półświatek turkowski cho-

Na rynku

wa się w bramach — zimno nie zachęca do przesiadywania na ławkach przy fontannie. Tu i ówdzie zakochane pary. Chuchają w dłonie, opatulają się nawzajem szalikami, zapinają guziki. Dziewczyny wzdychają przed wystawami, a zniecierpliwieni chłopcy natarczywie ciągną je dalej.

Obok apteki cztery panie prowadzą zariwłą rozmowę. Słychać ich pełne oburzenia okrzyki. Są czymś wyraźnie przejęte. 16.00 — ratuszowy zegar wybija

godzinę. Zwalnia się miejsce na parkingu, co zaraz wykorzystuje właściciel czarnego fiata. Uśmiecha się z zadowoleniem, zapala papierosa, jest usatysfakcjonowany — udało mu się.

Powoli zaczyna ubywać ludzi. Są mniej zabiegani, pojawiają się całe rodziny wyruszające na miły spacer po sklepach. Rynek staje się ospały. Nic nie zakłóca wczesnego wieczoru. Smutny dym z kominów, wrzeszczące dziecko — „Mamo, ja chcę!” — i odgłos wymierzanych klapsów.

Ciche, spokojne miasteczko. Ludzie też przeważnie milczą. Czasem tylko słychać jakieś „achy” i „ochy” na widok znajomego. Zakochani już gdzieś zniknęli, widocznie nawet gorąca miłość ucieka przed mroźną pogodą.

Rynek tonie w dymie. Z ulicy Kaliskiej i Kolskiej wiatr przynosi niezbyt miłe zapachy. Widoczność staje się kiepska. Zapada zmierzch. Przykro mi to pisać, ale nie wydarzyło się nic sensacyjnego, a szkoda.

Justyna Ryńska

dokończenie ze str. 1

Jednak jeśli nawet inwestycja światłowodowa nie zostanie zatwierdzona na rok 1994, to są pewne szanse na poprawę stanu łączności. Dyrekcja konińskiej Telekomunikacji prowadzi pertraktacje z firmami zachodnimi na temat rozbudowy sieci cyfrowej w Koninie, co miałoby również znaczenie dla Turku. Jak zapewnia pani Maria Nowacka zastępca dyrektora Telekomunikacji Polskiej S.A. w Koninie, na początku przyszłego roku Turek ma szansę otrzymać połączenie międzymiastowe i międzynarodowe poprzez centralę w Koninie. Poprzez „zero” uzyskujemy wejście na centralę i połączenie na świat. Tak przynajmniej wygląda teoria. W praktyce uzyskanie połączenia będzie trudne, gdyż wszystko odbywać się będzie poprzez dotychczasową łączność z Koninem. Linie „napowietrzne” mają ograniczoną przepustowość, a w dodatku każde pogor-

Zero zamiast światłowodu

szczenie się warunków atmosferycznych powoduje uszkodzenie łączności. Wprawdzie w drugiej połowie przyszłego roku sytuacja się poprawi, gdyż w Koninie oddana zostanie do użytku nowa centrala, ale połączenie na linii Turek-Konin nie ulegnie zmianie. Natomiast ewentualne dodzwonienie się z kraju i zagranicy do Turku będzie odbywało się na dotychczasowych zasadach.

O tych wszystkich problemach wiedzą dokładnie władze miasta, choć ich możliwości wpływania na tę sytuację są niewielkie. Przedstawiciele Telekomunikacji sugerują, że pewnym rozwiązaniem byłaby budowa radiolinii. Koszt inwestycji oceniany jest na ok. miliard zł, ale mogłaby ona być zrealizowana dość szybko (nawet w ciągu kilku miesięcy), trzeba jedynie znaleźć inwestora gotowego wyłożyć takie pieniądze. Być może zdecydują się na to władze samorządowe, licząc zarazem na wsparcie przedsiębiorstw oraz na to, że po uruchomieniu światłowodu radiolinię odkupi Telekomunikacja. Jednak ta inwestycja też pociąga za sobą wiele niewiadomych. Kto wie, czy w momencie oddania do użytku radiolinii, budowa światłowodu nie odwlece się na termin nieokreślony. Poza tym uruchomienie radiolinii nie oznacza wcale, że łączność będzie idealna.

Te wszystkie dylematy powodują, iż problem łączności Turku ze światem będzie prawdopodobnie jeszcze długo czekał na ostateczne rozwiązanie. Tymczasem od stycznia będziemy prawdopodobnie kręcić zero i... czekali na cud.

Andrzej Piasecki

Prawica zaprasza

W piątek 19 listopada o godz. 17.00 odbędzie się inauguracyjne spotkanie turkowskiego Forum Prawicy.

Organizatorzy serdecznie zapraszają wszystkich zwolenników prawicy. Spotkanie ma charakter otwarty.

Najmniejsza ponadpodstawowa

Zasadnicza Szkoła Mechanizacji Rolnictwa w Świnicach Warckich, będąca filią Zespołu Szkół Rolniczych w Kaczkach Średnich, jest najmniejszą szkołą ponadpodstawową w rejonie turkowskim. Do dwóch klas (pierwszej i trzeciej) uczęszcza 41 uczniów.

Początki szkolnictwa rolniczego w Świnicach Warckich sięgają 1958 roku, kiedy powstała Szkoła Przysposobienia Rolniczego, mająca swoją siedzibę w budynku Szkoły Podstawowej. W 1969 roku przemianowano ją na Zasadniczą Szkołę Rolniczą o kierunku ogólnorolniczym. Do czasu reorganizacji podziału administracyjnego kraju w 1975 roku była filią ZSR w Łęczycy, a następnie przeszła pod kuratelę ZSR w Kaczkach. W roku 1979 szkołę przeniesiono do budynku agronomów, gdzie znajdowała się jedna izba lekcyjna, drugą zorganizowano w budynku prywatnego właściciela. Warunki nauki były bardzo trudne, dlatego dyrekcja ZSR w Kaczkach dzięki wsparciu finansowemu Urzędu Wojewódzkiego, zdecydowała się w 1985 roku na odkupienie od SKR w Świnicach budynku biurowego z przeznaczeniem na nową siedzibę szkoły. Naukę w nowym roku szkolnym uczniowie rozpoczęli nie tylko w nowej szkole, ale także o nowym profilu — mechanizacja rolnictwa.

Kierownik szkoły Zdzisław Wróblewski (foto art)

Kierownikiem szkoły jest pan Zdzisław Wróblewski:

— Będąc absolwentem technikum rolniczego — mówi pan Wróblewski — powołany zostałem do odbycia zasadniczej służby wojskowej. Kiedy przeniesiono mnie do rezerwy, wróciłem w rodzinne strony. Nigdy nie myślałem, że zostanę nauczycielem. Kiedy zaproponowano mi pracę w nowo organizowanej szkole rolniczej w Świnicach, przyjąłem to z pewną rezerwą. Po głębokim zastanowieniu zdecydowałem się, zwłaszcza, że o pracę było wówczas bardzo trudno.

— Początki nie były łatwe. Jeździliśmy po całej okolicy na WFM-ce (marka motocykla - dop. red.) i werbowaliśmy

Uczniowie pierwszej klasy w trakcie zajęć lekcyjnych

uczniów. Pierwsi z nich byli w większości osdbami dojrzłymi, do których mnie młokosowi nie wypadało mówić per „ty”.

W trakcie pracy zawodowej pan Zdzisław uzupełnił wykształcenie, a w 1979 roku został kierownikiem filii i pełni tę funkcję nieprzerwanie pomimo, że przeszedł już na emeryturę.

Obecnie w szkole uczy się 28 uczniów — w klasie pierwszej (26 to dzieci rolników) i 13 w klasie trzeciej (12 pochodzenia chłopskiego). W ubiegłym roku ze względu na brak limitu (25 uczniów) klasy nie utworzono. W tym roku problemów z naborem do pierwszej klasy nie było. Wpływ na to miały rosnące koszty utrzymania w internatach i burdach oraz dojazdy. Uczniowie rekrutują się w większości z absolwentów Szkoły Podstawowej w Świnicach, choć są i tacy którzy pochodzą z sąsiednich gmin: Uniejowa i Grabowa (woj. Płockie). Do szkoły w większości dojeżdżają rowerami i motorowerami.

Dawniej zainteresowanie szkołami rolniczymi było znacznie większe, obecnie na kierunku ogólnorolniczym brakuje chętnych. Szkoła przetrwała dzięki znacznemu oddaleniu Świnic od miejscowości, gdzie znajdują się szkoły rolnicze (najbliższe w Kaczkach i Łęczycy), wprowadzeniu w miarę atrakcyjnego dla uczniów kierunku (możliwość zdobycia prawa jazdy kat. ABT

i uprawnień na kombajny zbożowe) mechanizacja rolnictwa oraz posiadaniu własnego budynku.

W szkole pracuje jeden etatowy nauczyciel, pozostałych ośmiu to tzw. nauczyciele kontraktowi dochodzący z SP w Świ-

nicach, bądź dojeżdżający z ZSR w Kaczkach. Praktyki uczniowie odbywają w gospodarstwach indywidualnych rodziców. Zajęcia praktyczne organizowane są w Spółdzielni Kółek Rolniczych i Spółdzielni Produkcyjnej.

Szkoła posiada trzy izby lekcyjne, pracownię obróbki ręcznej, ciągnik i przyczepę (wyremontowane przez uczniów pod nadzorem instruktorów) oraz motocykl. Pan Wróblewski marzy o rozwoju szkoły:

— Chcielibyśmy wprowadzić klasę o profilu „wiejskie gospodarstwo domowe”. Pomieszczenia są, zainteresowanie wśród dziewcząt również, brakuje jedynie kilkudziesięciu milionów złotych na wyposażenie pracowni. Obecnie do szkoły uczęszczają sami chłopcy, ale nie mogą na nich narzekać. Nie sprawiają zbyt dużych kłopotów wychowawczych, a i współpraca z rodzicami układa się dobrze.

W 35-letniej historii, szkoła wykształciła ponad pięciuset ab-

solwentów. Nie ulega wątpliwości, że jest ona placówką potrzebną, na istnienie której jest zapotrzebowanie. Wymaga jednak wprowadzenia nowych, bardziej atrakcyjnych kierunków nauczania, co wiąże się jednak ze sporymi nakładami finansowymi. Być może „ktoś władny” łaskawszym okiem spojrzy na małą szkołę rolniczą w Świnicach Warckich i wysupła z państwowego (nadal) pugilaresu okrągłą sumkę na jej doposażenie.

Andrzej R. Tyczyno

Dzień Nauczyciela

Choć Zespół Szkół Rolniczych w Kaczkach Średnich nie podlega bezpośrednio Ministerstwu Edukacji Narodowej, to i tam obchodzono uroczyste Dzień Nauczyciela.

W trakcie uroczystej akademii wójt gminy Turek Jan Owczarek udekorował zasłużonych nauczycieli i wychowawców odznaczeniami:

— Grażynę Kurc — Złotym Krzyżem Zasługi
— Annę Marczyńską — Srebrnym Krzyżem Zasługi
— Irenę Karolak — Srebrnym Krzyżem Zasługi
— Tadeusza Pańczyka — Zasłużony Pracownik Rolnictwa
— Ryszarda Białego — Zasłużony Pracownik Rolnictwa.

Dyrektor szkoły Jan Pawłowski przyznał piętnaście nagród pieniężnych, które otrzymali: Tadeusz Majewski, Marek Kwiatkowski, Adam Michalak, Jadwiga Twardowska, Zdzisław Skowroński, Elżbieta Szewczyk, Bożena Szeffel, Jan Błaszyk, Mirosław Panfil, Andrzej Małolepszy, Maria Wodzińska, Maria Świerczyńska, Tadeusz Pańczyk i Elżbieta Targowska.

Obecny na akademii st. wizytator Zbigniew Idzikowski wręczył w imieniu wojewody nagrodę dyrektorowi Pawłowskiemu, a uczniowie podziękowali wszystkim pracownikom szkoły za trud włożony w ich wychowanie i wręczyli im po symbolicznym kwiatku. Uroczystości zakończyła część artystyczna, w której wystąpił reaktywowany przy szkole zespół ludowy. Dowiedzieliśmy się, że wójt Jan Owczarek zadeklarował udzielenie finansowego wsparcia temu zespołowi. (art)

Nieboszczyk w ogródku

dokończenie ze str. 1

Pan Stojcki o niespodziewanym odkryciu natychmiast powiadomił prokuraturę. Wykopane kości zabrano do zbadania.

— Sąsiad — mówi pan Henryk — śmiał się, że powinienem na Wszystkich Świętych zapalić znicze w ogródku. Był to nieco makabryczny żart, zwłaszcza że to żadna przyjemność mieć w ogródku

Odkopany fragment kości podudzia

cmentarz. Będę musiał zasiać tam trawę, bo nie przeknąłbym żadnego warzywa tam wyrosłego.

— Ile szkieletów Pan wykopał?

— Dotychczas wykopałem fragmenty szkieletów trzech osób. Jedną z nich pochowaną została twarzą w dół, o czym świadczyło ułożenie czaszki, która posiadała niemal kompletne uzębienie. Świadczy to o tym, że zmarły był młodym człowiekiem.

Pan Stojcki postanowił udowodnić nam, że wszystko co mówi jest szczerą prawdą. Wskazuje miejsca, gdzie prawdopodobnie leżą kości zmarłych. Momentami brzmi to humorystycznie kiedy mówi, że „...tam pod rabarbarem znajduje się głowa trzeciego”. Pod wierzchnią, próchniczą warstwą gleby znajdował się żwir. Po chwili zaczęły ukazywać się pierwsze kości. Musiały już długo leżeć w ziemi, gdyż były połamane i kruche, braliśmy je delikatnie w dłonie, aby się nie rozsypały. Były to szczątki nogi dorosłego człowieka, o czym świadczyły wykopane kości podudzia.

Rezygnujemy z dalszego kopania. Pan Stojcki chciałby się pozbyć szczątków. Nie wie jeszcze na jakiej powierzchni one leżą. W przyszłym roku zamierza to sprawdzić. Starać się też będzie o ich usunięcie. Działkę kupił od gminy, więc to chyba ona powinna pomóc mu w ekshumacji i przeniesieniu kości na cmentarz.

Na koniec pytamy czy zmarli z ogródka nie straszą.

Co zrobić z tym fantem? Zastanawia się pan Stojcki
Foto (art)

Pan Henryk odpowiada, że jak na razie takich kłopotów z nimi nie ma.

W prokuraturze poinformowano nas, że biegły, który badał szczątki stwierdził, że leżały one w ziemi już co najmniej kilkadziesiąt lat. Zrezygnowano więc z prowadzenia postępowania.

Jest mało prawdopodobnym, aby to były ofiary II wojny światowej, zwłaszcza że nawet najstarsi mieszkańcy Kawęczyna nic na ten temat nie potrafią powiedzieć. Najprawdopodobniej są to szczątki ofiar I wojny lub któregoś z powstań, ewentualnie ofiar epidemii często nawiedzających te tereny.

Andrzej R. Tyczyno

Wieś Ruda

Działają — nie czekają

Kilka kilometrów za Grzysiszewem jadąc w stronę Władysławowa jest wieś Ruda. Dwustu pięćdziesięciu mieszkańców, w większości chłopobotnicy, ziemia V i VI klasy. Spokojna wieś, jak tysiące innych.

Jednak od kilku lat można tam zaobserwować pewien twórczy niepokój.

Od kiedy radnym z Rudy został Piotr Czekala, wieś i radni stali się częstymi gośćmi, a nierzadko i utrapieniem dla niektórych urzędów. Niejedna ścieżka została wydeptana.

Pierwszym zadaniem jakie postawił sobie pan Czekala była budowa nowej drogi. Nikt we wsi nie wierzył, że będzie asfaltówka. 28 lipca 1991 dokonano uroczystego otwarcia drogi. Jest to efekt wspólnego działania gminy, firmy „Inzdróg”, a przede wszystkim samych mieszkańców wsi. Oddali oni

bezpłatnie ziemię, poprzysuwali płoty, aby poszerzyć starą drogę. W sumie wykonali 1/3 wszystkich nakładów. Pan Piotr Czekala podczas otwarcia pierwszego kilometra drogi powiedział:

— Długo czekaliśmy na tę chwilę (...) Jako kandydat na radnego w kampanii wyborczej obiecywałem, że zrobię wszystko, co możliwe by doprowadzić naszą Rudę do poziomu innych wsi. (...) W tę drogę włożone jest wiele prac społecznych, wiele wspólnego trudu. Dziękuję Wam kochani mieszkańcy za współpracę i za pomoc. (...)

Cała uroczystość została utrwalona zresztą na kasecie video i stanowi już dokument historyczny z życia codziennego mieszkańców wsi.

Droga ma szerokość 5,5 m, razem z poboczem 12 m. Drugi odcinek drogi jest już przygotowany do położenia asfaltu.

Młodzi mieszkańcy Rudy pytani w 1991 roku, co należy jeszcze zrobić, odpowiadali: *telefony i nową remizę*. Rzeczywiście telefon był jeden i to zazwyczaj popsuty.

Pan Czekala mówi: *Czułem zaufanie ludzi, to wziąłem się do działania*.

Tak też się stało. Główne podłączenie sfinansował Urząd Gminy w Tuliszkowie. Linia telefoniczna wiejska powstała już w czynie społecznym. Obecnie jest dziesięć numerów, a podłączyć można następne dziesięć.

Jest też rozpoczęta budowa nowej remizy. Sama budowa nie jest ciężarem dla gminy, bowiem ta inwestycja to dobra wola ludzi, to ich społeczna praca. Przy budowie pomagają wszyscy i młodzież, i „działkowicze”. Po prostu cała wieś. Trudno wymienić wszystkie pomocne dłonie, ale przy tej okazji można podziękować prezesowi OSP Józefowi Kozłowskiemu, właścicielom sklepu w Rudzie Józefowi Szewczykowi, który oddał swą betoniarkę do budowy remizy, jego żonie, która „dożywiła” pracujących, młodzieży oraz całej sekcji, która brała udział w zawodach strażackich. Na liście podziękowań powinni znaleźć się także: prezes GOSP w Tuliszkowie Jerzy Joński, właściciel „In-

zdrugu” Jerzy Kania, burmistrz i Rada Gminy i Miasta Tuliszkowa, księgowa Anna Nawrocka i cała społeczność wiejska.

Jakie są plany następnych przedsięwzięć na wsi?

Przed wszystkim będzie to dokończenie budowy drogi i remizy. Konieczny jest nowy przystanek autobusowy. Ktoś chcąc przyspieszyć budowę nowego zdewastował stary. W planach jest również boisko sportowe, plac ćwiczeń dla OSP, a jednocześnie miejsce przyszłych zawodów sportowo - strażackich. Na ten cel są przeznaczone dwie działki po byłym PGR. Nieodzowny jest też pojazd dwukolowy do pożarów i zbiornik wodny przeciwpożarowy dostępny dla wszystkich wozów strażackich, a który mógłby służyć jako element terenu rekreacyjnego. Teren oddała i przygotowała nieodpłatnie pani Marianna Poszwa. Wzięto pod uwagę i wygląd wsi

Stara i nowa droga przy remizie.

planując wyburzenie starych nie zamieszkanymi budynków. Plany obejmują również słupy informacyjne z megafonami i zwiększenie oświetlenia ulicznego.

Pan Piotr Czekala podkreśla, że czuje się odpowiedzialny za sprawę wsi. *Jeśli się coś obiecało i zaczęło, to należy skończyć*. W 1992 roku wieś wypracowała około 200 mln zł w czynie społecznym, przy 30 mln zł otrzymanych z gminy. To zobowiązuje.

Po tych pracach, które zostały już wykonane mieszkańcy Rudy mogą o sobie mówić - fachowcy, a to dlatego że nie ma takiej rzeczy, której by nie potrafili zrobić sami. Niejedna wieś może wziąć przykład z Rudy. Samo nie się nie robi, ale gdy do jednego „zapaleńca” przylączy się inni - od razu widać efekty.

Izabela Zawadka
Foto (i)

Pan Piotr Czekala przy budowie nowej remizy

Milość jest zjawiskiem powszechnym, uniwersalnym. Jest warunkiem rozwoju normalnej, zdrowej osobowości. Zdarza się jednak, że człowiek doświadcza życia bez miłości. Sztuki miłości uczymy się nieświadomie we własnych środowiskach rodzinnych, także później metodą prób i błędów we własnym życiu.

Miłość nie pojawia się nagle z niczego, ale jest konsekwencją całego życia ludzkiego. Pierwszym okresem i narodzinami późniejszego kształtu miłości jest okres życia płodowego człowieka.

Można powiedzieć, że dziecko przeżywa wówczas wraz z matką niebezpieczeństwa i radości otaczającego ich świata. Miłość matki jest szczęściem, jest spokojem, nie trzeba jej zdobywać, nie trzeba na nią zasługiwać. Ciepło i tkiwość uczucia macierzyńskiego, wypełniającego życie niemowlęcia, jest podstawą, z której rodzi się instynkt miłości, potrzeba więzi i intymnego kontaktu z drugim człowiekiem.

Miłość ojcowska ma już nieco inny charakter niż miłość matki, nie polega ona bowiem na dawaniu stale i bez rachunku, jest natomiast miłością za coś, miłością na którą trzeba zasłużyć, żeby ją mieć.

Miłość dojrzała bliższa jest raczej miłości ojcowskiej, ponieważ każdy z kochanków ma własny świat zainteresowań i poglądów, które partner musi poznać, zrozumieć, nauczyć się postępować, aby zasłużyć na miłość, a także rozwijać ją stale według swej woli i chęci.

Miłość jest sztuką i wymaga czasu, aby się jej nauczyć. Pierwsze związki

Pojawienie się napięcia seksualnego jest związane z dążeniem do jego rozładowania. W młodzieżowym okresie, w sposób naturalny, rozładowanie następuje zazwyczaj przez sny erotyczne. Ale to nie wystarcza. Typową dla tego okresu formą rozładowania napięcia seksualnego jest onanizm, czyli masturbacja. Jest to zastępcza, niedojrzała i przejściowa for-

stosunkowo niskie, a więc i pobudliwość niewielka. W tym okresie pojawia się natomiast intensywny rozwój uczuciowości, przejawiający się w poszukiwaniu chłopca „na własność”.

Konsekwencją różnic w odczuwaniu intensywności napięcia seksualnego bywa tak zwany konflikt oczekiwań. Polega on na tym, że w związkach młodych ludzi dziewczyna przede wszystkim oczekuje od chłopaka delikatności, ciepła, uczucia i wierności, a chłopiec oczekuje od niej zgody na różne formy aktywności seksualnej. Sytuację komplikuje dodatkowo trudność, jaką miewają chłopcy w dokładnym rozróżnieniu swoich uczuć. Zdarza się więc, że utożsamiają napięcie seksualne z miłością.

Tak jak zdolność do trwałości i głębokości uczuć rozwija się stopniowo, tak również porozumienie seksualne nie przychodzi od razu. Nieprzemysłana i lekkomyślna decyzja będzie miała wpływ na przyszłość obojga partnerów w ich życiu seksualnym i uczuciowym. Dlatego przedwczesne podejmowanie decyzji jest szkodliwe.

Rozważania o rozpoczęciu współżycia seksualnego prześlemy w następnym numerze „Echa Turku”.

Krystyna Baranowska

Narodziny miłości

z partnerem mogą być raczej krótkotrwałe, mimo iż początkowo wydaje się, że jest się „śmiertelnie” zakochanym. Mimo to pierwsze przymiarki do bycia z drugim człowiekiem mogą być źródłem ważnych doświadczeń. Można dowiedzieć się na czym polega odmienność partnera. Można też lepiej zrozumieć potrzeby drugiej osoby i spróbować zrezygnować trochę z własnego egoizmu, próbować nie tylko „brać”, ale i „dawać”.

Drugim potężnym i ważnym składnikiem miłości jak uczucie jest pociąg seksualny, napięcie seksualne.

ma radzenia sobie z napięciem seksualnym.

Zazwyczaj mija ona w momencie rozpoczęcia pełnej i dojrzałej aktywności w tej dziedzinie. Gwarantowany wzrost napięcia seksualnego obserwuje się u chłopców między dwunastym a dwudziestym piątym rokiem życia. Absorbują ich tak bardzo, że w efekcie występuje niedorozwój uczuciowości. Rozwój psychiczno-uczuciowy po prostu nie nadąża za fizycznym rozwojem seksualnym.

U dziewcząt w wieku dwunastu do szesnastu lat napięcie seksualne jest

Przedwojenna prasa pisała

ECHO TURECKIE

(9 listopada 1929 r.)

„Z Uniejowa”

Z inicjatywy kpt. rezerwy Ponsyliusza utworzono w Uniejowie Stowarzyszenie Stanu Średniego, którego zebranie odbyło się w sali p. Ratajczyka w dniu 26 października 1929 r. Na zebraniu przybyło z górą 30 osób. Wybrano Zarząd w osobach: prezes Ponsyliusz, wiceprezes St. Sieczko, skarbnik Ed. Wojciechowski, sekretarz M. Tyliński i Wł. Ładowski.

Przewodniczący zebrania p. St. Sieczko w krótkich słowach przemówił do zebranych

uświadamiając, czym jest stan średni dla mieszczaństwa, rzemiosła, kupiectwa i przemysłu polskiego.

Szczęście Boże owocnej działalności nowo powstającemu Stowarzyszeniu. Uczestnik

„Los włóczęg”

Kacper P. będąc sierotą, od lat dziecięcych przebywał w Uniejowie żyjąc z jałmużny, dawanej mu przez miłosiernych. Tego rodzaju egzystencja i wychowanie uliczne zaprowadziło go na złą drogę, bowiem dopuścił się kradzieży i został skazany na 3 miesiące więzienia w zawieszeniu wykonania kary na przeciąg lat 5. Gdy wreszcie dorósł, nie wziął

się do żadnej pracy zarobkowej, właściwej jego wiekowi, lecz w dalszym ciągu chodził od wsi do wsi żebrząc. Udawało mu się to pewien czas, aż wreszcie pochwyciono go na gorącym uczynku. Dnia 6 sierpnia r.b. odbywał się w Niewieszu doroczny odpust kościelny. Spośród wielu pątników, zjawił się Kacper P., stanął pod murem, wyciągnął rękę i wykrzykiwał na głos: „Miłosierne osoby, poratujcie biedaka”. Zawodzenie nieszczęsnego wywoływało litość u przechodniów i licznie sypały się grosze do głębokiej kieszeni P. I wszystko byłoby w jak najlepszym porządku, gdyby nie wtrąciła się w tę sprawę policja z Niewiesza... Zatrzymany i zrewidowany miał przy sobie 42 zł i 66 gr. Sąd Grodzki w Turku skazał P. za włóczęgostwo i żebranie z przyzwyczajenia do próżniactwa na 4 miesiące więzienia. Pieniądze uległy konfiskacie na rzecz Skarbu. Oskarżony niezależnie od tego będzie zmuszony odbyć karę 3 miesięcy więzienia za kradzież sprzed kilku laty.

Wybrała Ewa Ogródowczyk

Każdego roku w sezonie grzewczym wzrasta ilość pożarów budynków mieszkalnych. W roku 1992 było ich 25, prawie 10% ogólnej liczby pożarów. 30% pożarów mieszkań powstało w wyniku używania niesprawnych urządzeń elektrycznych lub nieostrożnego obchodzenia się z takimi urządzeniami; ponad 20 % było wynikiem wad urządzeń ogrzewczo-kominowych lub braku ich konserwacji. Straty sięgnęły kilku miliardów zł i spowodowały wyłączenie wielu lokali mieszkalnych z eksploatacji. Tych pożarów można było uniknąć. Ustaliły to tegoroczne wiosenne kontrole gospodarstw domowych prowadzone na przełomie lutego i marca przez strażaków Państwowej Straży Pożarnej. Kontrole wykazały w ponad 50% skontrolowanych gospodarstwach źle prowadzone lub nieprawidłowo zabezpieczone instalacje elektryczne. W 98. przypadkach na 100 właściciele gospodarstw nie dopełnili obowiązku badań instalacji elektrycznych. Kwestię tę regulują przepisy zarządzenia ministra gór-

Strażacy ostrzegają

nictwa i energetyki z dn. 17.07.1987r. w sprawie szczegółowych zasad eksploatacji elektroenergetycznych (M.P. z 1987 r. nr 25, poz. 200). Zdodnie z powyższym zarządzeniem badań instalacji należy dokonywać:

- w budynkach mieszkalnych - nie rzadziej niż co 10 lat,

- w budynkach użyteczności publicznej, budynkach przeznaczonych do użytku przez ludzi o ograniczonej zdolności poruszania się, budynkach biurowych oraz szkołach - nie rzadziej niż raz w roku.

Pomiary rezystancji izolacji pozwoliłyby zidentyfikować instalacje stare, podatne na zwarcia, w konsekwencji ich wymiany. Zmniejszyłaby się ilość pożarów powodowanych przez instalacje elektryczne, a więc i strat pożarowych.

Z rozeznania Komendy Rejonowej

Państwowej Straży Pożarnej w Turku wynika, że wielu właścicieli budynków wyposażonych w kominy nie dokonuje ich okresowego czyszczenia. Zagadnienie to reguluje paragraf 24 rozporządzenia MSW z dn. 3.11.1992 r. w sprawie ochrony ppoż. budynków, innych obiektów i terenów (DzU Nr 92 z 1992 r.). W świetle tego przepisu obowiązkowe jest czyszczenie przewodów kominowych od palenisk opalanych paliwem stałym co najmniej cztery razy w roku, a od palenisk opalanych paliwem płynnym i gazowym - co najmniej dwa razy w roku. Najbardziej odpowiednimi i przygotowanymi do czyszczenia przewodów kominowych są fachowe służby kominarskie.

St. asp. Wiesław Kałużny
Specjalista d/s
kontrolno-rozpoznawczych

VIDEO

Wypożyczalnia Kaset Video
„Klaps 1”, ul. Mickiewicza 1,

„Klaps 2”, Dworzec PKS,
tel. 47-50, wew. 269,

„Klaps 3”, Os. Młodych 7
(I piętro),

Studio Video - Film „Klaps”,
ul. Kaliska 17/4, Turek,
tel. 38-80.

1. Przypadkowy bohater - komedia, wyst.: Dustin Hoffman, Grená Davis, Andy Garcia

2. Sklep bikini - komedia, wyst.: Michael David Wright, Bruce Greenwood

3. We wnętrzu ziemi - przygod., wyst.: Peter Cushing, Doug McClure

4. Przesyłka - sens., wyst.: Gene Hackman, Joanna Cassidy

5. Spirala śmierci - sens., wyst.: Michael Parker, Marlene Zimmermann

6. Błękitny lód - sens., wyst.: Michael Caine, Sean Young, Bob Hoskins

7. Zapłata - sens., wyst.: Keith Carradine, John Saxon

8. Żywy zapalnik - sens., wyst.: Ron Silver, Pierce Brosnan

9. Alive - dramat w Andach - dramat, wyst.: Ethan Hawke, Vincent Spano

10. Bez odwrotu - sens., wyst.: Michael Nouvi, John Saxon

11. Wet za wet - sens., wyst.: Shanana Reed, John Martin

12. Niepohamowana siła - sens., karate, wyst.: Thomas Jan Greffith

Poliglota być!

ukończenie ze str. 1

Co zrobić, by nie czuć się analfabetą w międzynarodowym towarzystwie? Oczywiście uczyć się języków.

Uczyć się - dla jednych - tych, którzy mają zdolności językowe jest sprawą prostą, dla innych już nie. Ale języka może nauczyć się każdy, bowiem nauka języka to systematyczna praca, przypomnienie i powtarzanie.

W województwie konińskim jest 15 pozaszkolnych placówek oświatowych nauczających języków obcych. W większości skupiają się one w Koninie i w Turku.

Dużo osób chce się uczyć języków i ma w czym wybierać: od prywatnych szkół przez kursy językowe do osób prywatnych.

Sprawa uprawnień do nauczania języków obcych wygląda różnie, tak jak i poziom oferowanych usług. Osoby nauczające można podzielić na trzy grupy. Pierwsza robiąca to pokątnie, i w tej grupie jest najwięcej osób o niepewnych kwalifikacjach, które same dopiero co załapały podstawy języka; druga prowadząca nauczanie pod różnymi szyldami i trzecia - w której z samej nazwy wynika ich działalność.

Ktoś powie, że języka może nauczyć się sam. Oczywiście jeśli naprawdę mu na tym zależy, jest wytrwały, jest samoukiem, ale są to wyjątki.

Ostatnim „hitem” są kursy korespondencyjne, o tyle wygodne, że czas nauki zależny jest wyłącznie od samego uczącego się. Nie jest się niczym zwanym, ale o efektach takiej nauki mogą mówić ludzie wytrwali, którzy potrafili narzucić sobie obowiązek.

Oprócz takiej oferty w naszym mieście ma się do wyboru kursy językowe, oferty prywatne oraz trzy prywatne szkoły języka.

Logo School of English powstała jako pierwsza. Działa już trzeci rok i zdobyła dobrą renomę. Znalazła

się w „Ogólnopolskim informatorze szkół i firm językowych LANGUAGES”. Od tego roku ma nową siedzibę. Zajęcia z języka angielskiego i niemieckiego prowadzi pięciu lektorów. Nauka języka ma cykl trzyletni, podzielony na semestry. Po pełnym cyklu szkolenia studenci są przygotowani i mogą przystąpić do egzaminów międzynarodowych o różnym stopniu biegłości językowej. W czerwcu przyszłego roku przystąpi do egzaminu „FCE” pierwsza grupa absolwentów. Grupy językowe mają zajęcia dwa razy w tygodniu. Najmłodszą są pięciolatki.

Szkola oferuje też system zniżek dla uczących się np. drugiego języka.

Milą i sympatyczną atmosferę stwarzają kwalifikowani lektorzy, którzy starają się urozmaicać lekcje

nowymi pomysłami, korzystaniem z różnorodnych środków audiowizualnych, pomocy dydaktycznych, często robionych przez znajomych plastyków. Uczniowie są zadowoleni i często nie wierzą, że to już koniec zajęć. Atrakcją są różnego rodzaju wyjazdy, organizowanie świąt typowych dla danego kraju np. Święto Dziękczynienia, czy zorganizowane 5 listopada Święto Fajerwerków, letnie zagraniczne wyjazdy (z „Embassy”), obozy językowe. Najbliższe plany szkoły to utworzenie grupy baletowej dla dzieci, prowadzonej przez zawodowego tancerza, absolwenta poznańskiej szkoły baletowej.

Fox School of Languages jest drugą prywatną szkołą językową. Zaczęła ona działać najpierw w terenie, wokół Turku, bowiem jej celem jest propagowanie języków obcych na prowincji. Obecnie utrzymując swe terenowe punkty, od roku działa i w samym mieście. Jest pierwszą szkołą językową w województwie konińskim i kaliskim z pracownią komputerową i jedyną w konińskim z własną księgiarnią. Szkoła proponuje system stypendiów i zniżek dla swych uczniów, a raz w roku dla najlepszego studenta funduje stypendium zagraniczne. Nauka odbywa się w systemie trzyletnim, tak więc nabór odbywa się trzy razy w roku i pokrywa się on z terminem egzaminów. Grupa studentów chwali sobie szczególnie zajęcia z języka niemieckiego; swobodną, żywą metodą prowadzenia zajęć.

Trzecią szkołą jest „Poliglota”. Działa ona od niedawna, bo od października tego roku. Zajęcia prowadzi czterech lektorów z języka angielskiego i niemieckiego w systemie rocznym. Najmłodszym uczniem jest czterolatek z grupy przedszkolnej. Szkoła współpracuje z organizacją zajmującą się wyszukiwaniem i odkrywaniem młodych talentów. Najzdolniejsi mają szansę wyjechać na studia do USA.

Oprócz szkół jest i spory wybór nauczycieli indywidualnych oraz krótkich kursów językowych o różnym poziomie zaawansowania.

Wybór jest więc duży. Pozostaje tylko mieć chęci i ... pieniądze.

Izabela Zawadka

Tłumacz przysięgły
jęz. niemieckiego

mgr filologii germańskiej
Małgorzata Bęgień

62-700 Turek, ul. Folwarczna 12,
tel. 48-46 w godz. 16.00-22.00.

FOX SCHOOL OF LANGUAGES
PRYWATNA SZKOŁA JĘZYKOWA

Turek, ul. Gorzelniarska 1, tel. 42-57

zawiadamia o zakończeniu naboru na trymestr jesiennych kursów językowych.
Najbliższy nabór rozpocznie się w grudniu.

SERDECZNIE ZAPRASZAMY

Lista stypendystów w trymestrze jesiennym:

stypendia całkowite: Elżbieta Bonczysta, Katarzyna Chorenza, Wojciech Gierszewski, Marta Głód, Kamila Kopczyk, Agnieszka Krzempek, Katarzyna Piotrowska, Piotr Stankowski.

stypendia połówkowe: Jakub Augustyniak, Anastazia Biegańska, Bartosz Biegański, Marcin Bochmiak, Karolina Borgiel, Dominik Bukowiecki, Monika Cepińska, Michał Degentysz, Jędrzej Gierszewski, Maciej Gmach, Sylwia Grzelak, Artur Kacala, Patryk Kasprzak, Konrad Klecha, Damian Kornacki, Karolina Kowalska, Michał Leszczyński, Katarzyna Marciniak, Karolina Mikołajczyk, Agnieszka Owczarek, Tomasz Smoliński, Cezary Sobczak, Małgorzata Szelińska, Anna Tomczyk, Krystyna Żarna.

stypendia 1/3 - wyróżnienia: Monika Chmielewska, Urszula Górecka, Sebastian Grześkiewicz, Marlena Kasprzyk, Kamila Kopczyk, Zbigniew Lis, Łukasz Mikołajczyk, Anna Orligóra, Edyta Pietrzak, Joanna Przygońska, Ewelina Raszawska, Lilla Ruszczyńska, Milena Soszyńska, Małgorzata Szczap, Izabela Szkudlarek, Marzena Wieczorek, Mateusz Zajac, Patryk Zajac.

Prywatna Szkoła Języków Obcych
LOGO SCHOOL OF ENGLISH

Zaprasza na kursy:

intensywne i semestralne języka: angielskiego, niemieckiego, francuskiego, włoskiego i hiszpańskiego (także dla instytucji).

Możliwość wyboru dogodnych godzin kursu oraz intensywność nauki.

Gwarantujemy:

- wysoką jakość zajęć
- małe grupy wiekowe o różnym poziomie zaawansowania
- najnowocześniejsze metody, które uczą, aktywizują i bawią
- oryginalne podręczniki renomowanych firm
- ciągłość nauki od zera po egzaminy międzynarodowe w British Council (FCE, CAE) i Goethe Institut (ZMP, KDS)

Organizujemy kolonie językowe letnie i zimowe w kraju i za granicą.

Umożliwiamy kursy, staże i treningi w renomowanych Szkołach Wielkiej Brytanii (np. EMBASSY, EDUCATIONAL SERVICES).

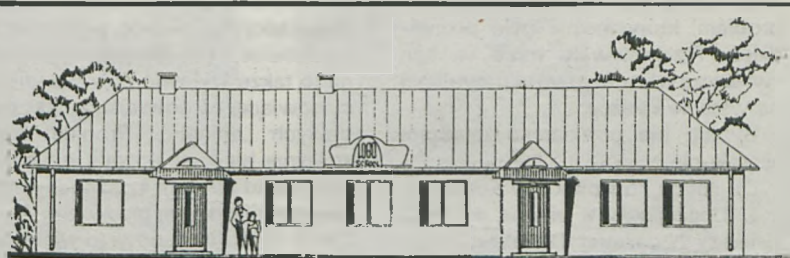
ZAPRASZAMY DZIECI I DOROSŁYCH (od 5 lat do 100 lat, a nawet więcej)

UWAGA

LOGO SCHOOL OF ENGLISH

zaprasza dzieci oraz młodzież do nauki tańca: klasycznego, nowoczesnego i jazzowego ☆ techniki wyrazu scenicznego (pantomima) ☆ układy choreograficzne
Zajęcia pod kierunkiem absolwenta Poznańskiej Szkoły Baletowej

Zapisy i informacje: Sekretariat Szkoły, codziennie 12.00-18.00,
ul. Armii Krajowej 34, tel. 25-76, Turek 62-700

Zakład Tłumaczeń i Usług Biurowych
LOGO BIURO

Polecamy usługi w zakresie:

- tłumaczenia tekstów medycznych, prawniczych, technicznych, rozmów handlowych, itp. (także z pieczęcią tłumacza przysięgłego)
- tłumaczenia i obsługi korespondencji handlowej i prywatnej

Zapewniamy:

- krótkie terminy
- dogodne ceny

Informacje: Sekretariat Firmy, codziennie 12.00-18.00,
ul. Armii Krajowej 34, tel. 25-76, Turek 62-700

Wielce Szanowny Panie Redaktorze!

List Pański z dnia 17. IX. br (symboliczna data) przeczytałem z największą uwagą.

Nie sądzę, aby Pan doszukiwał się w moim liście złośliwości, czy emocji. Kopii nie przekazuję do P. Müllera, sądząc, że Szanowny Pan to załatwił. Nie jest też moją intencją sugerowanie P. Müllerowi takich, czy innych kroków. To będzie Jego suwerenna

W poprzednim numerze wydrukowaliśmy pierwszą część polemiki wokół fragmentu wywiadu z państwem Wesołowskim, który dotyczył oceny postawy pana Teodora Müllera w czasie okupacji. Dziś kontynuując ten temat publikujemy odpowiedź pana dr Woźniaka. Do tej pory innych listów dotyczących tego problemu redakcja nie otrzymała, choć dotarły do nas różnego rodzaju uwagi polemiczne. Jeśli więc w najbliższych numerach „Echa Turku” nie ukażą się inne głosy na ten temat, prawdopodobnie nie będziemy więcej do tej kwestii wracać, pozostawiając rozstrzygnięcia historykom.

Zainteresowanych informujemy, że w biurze Rady Miejskiej znajduje się teczka zawierająca listy, relacje świadków i inne dokumenty, które napłynęły do władz miejskich przy okazji dyskusji nad przyznaniem panu Teodorowi Müllerowi tytułu Honorowego Obywatela Miasta Turku. Materiały te mogą być uzupełnieniem poglądów prezentowanych na łamach „Echa” w tym dwuodcinkowym cyklu.

śniej wymienione drobne grupy konspiracyjne? Przy metodzie przyjętej u nas nie ma miejsca na ogólniki. Może dało by się przy pomocy Państwa redakcji znaleźć osoby, środowiska, które podjęłyby się tego trudnego zadania. Może udałoby się stworzyć np. pełnomocnika naszej Fundacji w Turku? To jest praca społeczna niemiłe ostatnio widziana, ale przecież trzeba wrócić do tradycji. Skąd takie dążenie do budowy tablic i pomników — czy po to, aby nie ludzi, a „kamienie wołały?”

Sprawa Müllera (2)

decyzja. Nie mam też zamiaru precyzować, że prośba o zachowanie autoryzowanego tekstu miała jakieś zamierzone ślady. Odbyłem z P. Müllerem kilka rozmów po incydencie z odrzuceniem wniosku o honorowe obywatelstwo Waszego miasta. Odniosłem wówczas wrażenie, że P. Müller nie pozostanie bezczynny przy dalszych faktach naruszania Jego dóbr osobistych. Stąd list do Szanownego Pana. Nie ma Pan racji gdy pisze, że można bezkarnie, powołując się na autopsję naruszać czyjeś dobro osobiste, o czym przekonali się już w 1947 r. niektórzy „świadkowie” z Turku.

Przed laty miałem przyjemność recenzowania książki-autobiografii ś.p. por. c.w. Aleksandra Stromengera ze Żnina. Człowieka odznaczonego najwyższymi odznaczeniami bojowymi, który w rodzinnym Żninie przechodził podobne doświadczenia. Zacząłem wówczas pilnie śledzić pogranicze polsko-niemieckie w polskiej konspiracji. Byłem na ten problem szczególnie uczulony, jako że „świadkowie” powszechnie próbują od lat wojny rozpatrywać te sprawy w mitycznym układzie „biało-czarne”. Życie było inne. Stąd od 1964 r. miałem dość czasu, aby w sprawie P. Müllera wyrobić sobie jasne, a nie koniunkturalne spojrzenie. O swojej racji jestem przekonany i nic już jej nie zmienię. Osobiście pozwoliłem sobie na sugerowanie P. Müllerowi, aby od Turku się odciął raz na zawsze. Niestety sentymenty były silniejsze. Stąd cały problem, który można było przewidzieć. Przekonywałem mnie w tym zwłaszcza własne słowa w powołanej na wstępie książce.

By ich nie przekłamać załączam kserokopię.

Do spraw konspiracji w Turku:

1. Dominowały w niej od początku elementy Narodowej Demokracji (Organizacja Jedności Narodowej, Narodowa Organizacja Wojskowa). SZP-ZWZ w latach 1939-1941 to zaledwie kilkanaście osób w całym powiecie. Jakże może zatem Pani Halina Wesółowska powiadać, że wstąpiła do ZWZ (przez kogo)?

2. Zapis dziejów ZWZ-AK w Turku był od początku (gdzieś około 1947 r.) zakłamanym przez zasłużonego z innej strony, ale nie mającego żadnego związku z tą strukturą por. rez. Kazimierza Fiodorowa.

3. Początki tej konspiracji, z racji położenia, a także stosunkowo słabego powiązania z Poznaniem (dopiero od

1938 w Wielkopolsce) było tam kilka incjatyw, o których jakoś świadkowie milczą. Mam tu na myśli takie struktury jak Komenda Obrońców Polski (ok. 10 członków), Polską Organizację Zbrojną i POZ-Znak (głównie Uniejów, lecz także kilka osób w Turku), Polską Organizację Bojową „Wolność” (kilku członków w Turku). Są także grupy zupełnie lokalne, głównie na pograniczu wschodnim powiatu, bez nazwy bez kontaktów, itp. Człowiek nie mający pojęcia o organizacji AK obwód Turek podaje się za adiutanta komendanta obwodu itp. Dlaczego znający ponoć istotę sprawy Państwo Wesółowscy nie zauważają, że aresztowanie przez Gestapo Fiodorowa i Jankowskiego w jednym rzucie nie oznacza żadnej dekonspiracji. By zakończyć ten wątek podkreślam, że dla okresu 1943-1944 gdyby nie ryzyko, którego podjął się P. Müller nie byłoby w ogóle obwodu AK Turek!!.

Powyższe rozważania miały wprowadzić w uzasadnienie metody, którą aktualnie preferuję w naszej Fundacji. Nie można już dziś, po 50 latach liczyć na wiarygodne relacje, itp. Należy na problem konspiracji spojrzeć przez pryzmat osobistych doświadczeń jej żołnierzy. Nie muszą być żyjący. Można akta osobowe odtworzyć przez środowisko, rodzinę, itp. Kształt struktur, kryptonimy, itp. posiadamy ustalone w oparciu o oryginalną dokumentację ze szczebla okręgow, Oddziału I KG AK. Są więc dostateczne podstawy do weryfikacji, każdego, zwłaszcza od 1943 r. indywidualnego doświadczenia. Gdyby pojawiały się konfabulacje (wpływ literatury) można to także wyłowić przy weryfikacji stanowiącej oś odtwarzania akt osobowych „ankiety”. Problem byłby znacznie bardziej złożony gdyby był inny układ struktur konspiracyjnych, ale przy miążdzącej przewadze AK od 1943-1945 nie stanowi to większego problemu. Podstawę owego „odtworzenia akt” stanowi jak już podkreśliłem „ankieta” (opracowana oddzielnie dla żołnierzy konspiracji lat wojny, a oddzielnie dla tych, którzy konspirowali przeciwko komunie). Dla pełnej identyfikacji osobowej załączamy do niej fotografię, ewentualnie spisane wspomnienia, świadectwa cywilne i wojskowe, dokumenty awansów i odznaczeń, jak w typowych aktach osobowych. W taki sposób z pozornie nie uporządkowanych „odtworzanych aktach” zbudowany jest nasz główny zespół archiwalny sygnowany jako „FAK V” - (nr arab-

ski ankiety).

Sprawdzeniu i weryfikacji podlegają wszystkie bezwzględnie egzekwowane w AK wymogi osobowe. Struktura wykazana w „odtworzanych ankiety” jest weryfikowana w oparciu o dokumentację sprawozdawczą Okręgów AK Poznań (u Was także Łódź).

Zespoły FAK I/1 - grupują głównie w odtkach dokumenty sprawozdawcze KO, AK, KG, VI Oddziału sztabu NW w Londynie. Oddzielnie prowadzi się te czki takich organizacji jak Wojskowa Organizacja Ziemi Zachodnich, Wojskowa Służba Kobiet, Polska Niepodległa, Szare Szeregi (dopiero planowane Organizacje Obozu Narodowego, Tajna Organizacja Narodowa. Zespół FAK I/2 - obejmuje dokumentację niemiecką - wyroki, akta śledztw Gestapo, sprawozdania Inspektora Sipo i SD w Poznaniu, itp. Sprawy powojenne prowadzone są w zespole „FAK-R/1-151” i karto- teka wyroków (częściowo wykonana).

Pyta Pan o współpracę. Uczciwie powiedziawszy nie mam czasu na publikowanie. Skoro jednak w Turku jest tylu znawców problemu, to niech, w duchu dobrze rozumianego patriotyzmu, poczucia społecznego, ale także w z szacunkiem dla pokoleń, które w najczarniejszą noc obydwu okupacji pozostawali bierni, ktoś z mieszkańców miasta podejmie się opisanie dla prasy tego problemu.

Naszym głównym zamierzeniem jest opracowanie wielotomowego wydawnictwa Encyklopedia Wielkopolski Walczącej. W jej ramach (zapoczątkuje ją Słownik biograficzny konspiracji wielkopolskiej), w stosunku do haseł biograficznych (z racji wcześniej zarysowanej metody) stawiamy wysokie wymagania. Tom I, zawierający 200 haseł, jest gotowy. Z przyczyn zależnych tylko od stanu badań zamieszczamy w nim z turk- owian tylko pana Müllera (być może zostanie też włączony M. Kurdzielewicz („Stach”) — komendant obwodu 1943 — 1944. Jest pilna potrzeba odtworzenia pełnej bibliografii śp. ppor. W. Jankowskiego, por. rez. Kazimierza Fiodorowa, por. Saturnina E. Walczaka). W Turku meldowany jako „Grzelak”.

Wymieniam te nazwiska tylko przypadkowo. Zgodnie z założonymi wymaganiami EWW winny być odtworzone co najmniej biografie wszystkich dowódców placówek (w Turku było ich 9), a co dopiero powiedzieć o ludziach, którzy organizowali wcze-

Problem incydentu pana Müllera mógłby stanowić kanwę do konstruktywnych rozwiązań. One pojawiają się same, gdy uda się odtworzyć pełny zapis dziejów konspiracji w Turku. a szczególnie, gdy odtworzenie będzie biegło przez biografistykę! SZP — ZWZ w Turku powstawał w drodze nie enigmatycznych „rozkazów z Łodzi”, ale przez konkretną działalność ppor. Wiesława Laskowskiego (Kalisz), por. Emila Sztarka (Kalisz), plut. sierż. Feliksa Jacolika (Konin). Przecież koncepcja ppłk. Juszcakiewicza z Łodzi z por. Kazimierzem Pietrasem wielokrotnie przez nas badana nie dała wyniku. Plk. L. Okulicki działający w Łodzi używał dokumentów legalizacyjnych rodziny Müllerów — to są problemy, które wymagają zbadania. Mity mają wprawdzie twarde życie, ale tylko wtedy, gdy ich podstawą jest retoryka. Gdy rzecz zastąpią fakty, padają. Jestem przekonany, że tak będzie i w Turku. Nie wspominam już o sprawach związanych z konspiracją powojenną z racji objętości listu. Przecież nie można budować zapisu jej dziejów w oparciu o mało wartościowe akta UB, a tak się dzieje w całym kraju. To dla gazety lokalnej jest szczególne pole działania. Może żyć więcej świadków, uczestników, itp.

Gdyby zatem lektura tego listu nasu-nęła Panu Redaktorowi jakieś rozwiązanie, proszę o kontakt. Może zachęci do tego Towarzystwo Kulturalne, organizacje kombatanckie. Może wreszcie zachęci w jakiś sposób mgr. Grażynę Piasecką? Wprawdzie minęło 50 lat, ale o ile w Turku tak wiele się pamięta, to jakim problemem może być ustalenie osobowego składu obwodu AK, który liczył około 1500 ludzi, z czego nieco powyżej 150 kontynuowało działalność po wojnie?

Jeszcze, o ile Pan pozwoli, rada odnosząca się do wywiadu P. Wesółowskich — wstąpiła do ZWZ przez kogo? Powtarzam to ponownie, bo czas ogólników już minął. Nie ma spraw zamkniętych w najnowszej historii — wszystko jest żywą materią. Trzeba to zatem szczegółowo opisać! Napisałem tyle, by na końcu zamieścić fundamentalne w sprawie twierdzenie — nie fakt sponsorowania przez P. Müllera motywuje nas do eksponowania Jego osoby w historii, ale faktyczne zasługi, które znalazłem na wiele lat przed osobistym z nim spotkaniem!

Z wyrazami szacunku i poważania
dr Marian Woźniak

py kon-
orzyjętej
ogólniki.
Państwa
ika, ktró-
radania?
- pełno-
rku? To
ostatnie
ócić do
budowy
aby nie

2)

iller
truk-
a się
ielny
rku.
be-
SZP
odze
ko-
iość
Ka-
lut.
ze-
cz
em
nie
jąc
ili-
sa
ia
ist
ny
ak
z
i
u
i-
s

Turkowianie w walce o niepodległość (2)

1. 1919 r. Stefan Holfeld legionista z Turku (pierwszy z lewej).
2. Mieczysław Makary Smorawiński. W 1914 r. wstąpił do legionów polskich. W czasie wojny polsko-bolszewickiej awansowany na stopień podpułkownika, a w 1928 r. na stopień generała brygady. Odznaczony m.in. Krzyżem Virtuti Militari, Krzyżem Walecznych (czterokrotnie), Orderem Polonia Restituta, Krzyżem Zasługi. Zamordowany w Katyniu w 1940 r.
3. 1920 r. Aleksander Fardoński - uczeń Gimnazjum Męskiego w Turku. Przerwał naukę, ochotniczo wstąpił do WP.
4. Idzi Smorawiński (1902-1920) uczeń Gimnazjum Męskiego w Turku, drużynowy gimnazjalnej drużyny im. Ks. J. Poniatowskiego. W lipcu 1920 r. pod Ostrołęką dostał się do niewoli sowieckiej, z której nigdy nie wrócił (młodszy brat gen. Mieczysława Smorawińskiego).
5. Józef Ścibior, z zawodu nauczyciel. Od 1.V.1916 r. w POW, ps. „Woronicz”. Do WP wstąpił ochotniczo 11.IX.1918 r.
6. Nikodem Czerniejewski od 1.IV.1916 r. członek POW, ps. „Wodzicki”. Od 11.IX.1918 do 15.I.1919 r. służył w Legionach. Z zawodu kowal.
7. 1919 r. Absolwenci Gimnazjum Męskiego w Turku w mundurach wojskowych. Pierwszy z lewej Fabian Kowarsz. Trzeci z lewej Kazimierz Michałkiewicz.
8. Kazimierz Soszyński z Turku. Od 1.VI.1915 r. należał do POW, ps. „Polak”. W latach 1918-1921 służył w legionach. Z zawodu stolarz. Odznaczony m.in. Medalem Niepodległości, Krzyżem POW.

opracował Tadeusz Rabiega

Jeszcze długo po wojnie zabudowa miejska Turku kończyła się na zachód od ul. Stodolnianej (później Waryńskiego, dziś Armii Krajowej). Po wschodniej stronie tej ulicy stały solidne stodoły, za którymi rozciągały się pola uprawne. W latach sześćdziesiątych nastąpił boom mieszkaniowy związany z budową kopalni i elektrowni. Przy ul. Nowotki (dziś Legionów Polskich) powstały pierwsze bloki, a następnie całe Osiedle XX-lecia PRL (dziś Osiedle Górnicze). W planach przestrzennego zagospodarowania miasta przewidywano dalszy rozwój Turku w kierunku wschodnim. Obszar między ulicami: Uniejowska i Kolska Szosa przeznaczony był pod budownictwo wielorodzinne. W latach siedemdziesiątych opracowano plany szczegółowe, które następnie realizowane były odcinkami.

Największymi inwestorami w budownictwie mieszkaniowym była w tym czasie kopalnia i elektrownia. W końcu lat siedemdziesiątych KWB „Adamów” przekroczyła ul. Marchlewskiego (dziś Wyszyńskiego). W 1979 roku kopalnia wybudowała najdłuższy (dziesięcioklatkowy) blok, który stanął po wschodniej stronie tej ulicy. Realizację następnego dziesięcioklatkowca przejęła już Spółdzielnia Mieszkaniowa „Tęcza”. Blok powstał w 1982 roku.

Kolejne bloki już jako Osiedle Wyzwolenia oddawano do użytku w rocznych odstępach. Inwestorem była „Tęcza”, a bezpośrednim wykonawcą Kombinat Budowlany z Konina. Infrastrukturę zewnętrzną: sieć c.o., kanalizację, wodociągi, deszczówkę, ulice miejskie - wszystko zostało wykonane na koszt miasta (częściowo

także na koszt Zakładu Energetycznego). Prace te finansowano ze specjalnych kredytów, które następnie były częściowo umarzane. Z kredytami nie było zresztą problemu: oprocentowanie było niskie, a inflacja powodowała łatwość spłacania zaciągniętych długów. Zgodnie z założeniami centralnymi budownictwo wielorodzinne oparte było na, tzw. „wielkiej płycie”. Fabryki domów przygotowywały elementy, a mieszkania miały ogólnopolskie parametry, do których można było od razu dobrać też umeblowanie.

W latach osiemdziesiątych prawie każdego roku, z większym lub mniejszym opóźnieniem, przybywało miastu ok. 130 mieszkań. Czekali na nie w kolejce członkowie Spółdzielni, oraz pracownicy firm, które wykupowały od „Tęczy” część mieszkań. Rozdział lokali wywoływał zawsze sporo emocji, każdego roku ok. 10% mieszkań wykupywanych było przez zakłady pracy, urząd miejski, wojewodę, MSW i MON. W ten sposób kolejka członków Spółdzielni oczekujących na klucze wydłużała się, a chętnych wciąż przybywało.

Historia taniego budownictwa spółdzielczego zakończyła się w roku 1990 wraz z końcem ery tanich kredytów, umorzeń, dopłat. Odczuli to zwłaszcza mieszkańcy bloków 4 i 5, którzy nagle stanęli przed koniecznością spłaty kredytu wraz z odsetkami. Wprawdzie rozłożono im to na raty, ale dług pozostał i nadal rośnie. W przypadku mieszkańców następnych bloków 6 i 7 sytuacja była już jasna w momencie przydziału mieszkań — tu nie było żadnego zaskoczenia. Ostatni blok numer 12, budowany jest już całkowicie na zasadach własnościowych.

Budowa

S P O Ł E M

**Samoobsługowy Sklep Spożywczy „Kasia”,
Os. Wyzwolenia 3a**

**zaprasza do nowo otwartego stoiska – delikatesy rybne
– z szerokim wyborem ryb i ich przetworów.**

**W sklepie „Kasia”
w jednym miejscu, oszczędzając czas, kupicie Państwo pełną gamę
artykułów spożywczych oraz podstawowe artykuły chemiczne, papier-
niczne, kosmetyki, itp.**

**Zapraszamy: codziennie 6.00-22.00
 w soboty 6.00-18.00
 w niedziele 8.00-15.00**

Wiernym klientom udzielamy bonifikaty.

Życzymy Państwu udanych zakupów.

Blokowe osiedla z wielkiej płyty, budowane w Polsce w latach siedemdziesiątych i osiemdziesiątych, nie mają uroku. Osiedle Wyzwolenia nie należy pod tym względem do wyjątku. Jeśli ktoś spoglądał na Osiedle z terenu Józ Szadowskich, z pewnością nie był zachwycony widokiem jakiegoś zespołu betonowych elementów.

Życie codzienne Osiedla regulowane jest przez pory dnia. Rano od piątej do ósmej trwa wędrownia uczniów i pracowników do szkół, do pracy. Ruch panuje przy sklepach i kioskach, także przy garażach. Co do garaży budowanych od 1988 r., na południowych krańcach Osiedla wzdłuż strumyka, to jest ich już razem 46, a docelowo ma powstać jeszcze 123.

W południe życie na Osiedlu zwalnia rytm dopiero po godzinie czternastej zaczyna się ponowne ożywienie, które trwa do wieczora. Życie płynie monotennie, czasami można odnieść wrażenie, że mieszka się na pustkowiu. Jednak gdy tylko coś się wydarzy: jakiś wypadek, albo inna sensacja, na chodniki i podwórka chodzą dziesiątki i setki mieszkańców (głównie dzieci).

Według danych policyjnych na Osiedlu Wyzwolenia zdarzają się przypadki naruszenia porządku publicznego typowe dla innych części

miasta. W tym roku (dane za 10 miesięcy) odnotowano tu dwa włamania do mieszkań, dziesięć do piwnic i kiosków oraz kilka innych drobnych przestępstw. Pod jednym względem Osiedle Wyzwolenia znajduje się w czołówce policyjnej statystyki: tutaj najczęściej dokonuje się kradzieży samochodów. Tylko w ciągu dziesięciu miesięcy tego roku skradziono tu czternaście pojazdów (w całym mieście 22). Kradzieże dokonywane są najczęściej w nocy, rzadko z garaży, najczęściej giną polonezy i pojazdy marki zachodniej. Najdroższym samochodem był opel omega skradziony z garażu. Złodzieje ukradli także samochód ciężarowy z towarami wartości 130 mln zł. Policjanci uważają Osiedle Wyzwolenia za teren szczególnie niebezpieczny dla właścicieli pojazdów. Dlatego też apelują do mieszkańców o pomoc i współpracę. Wszystkie zgłoszenia o podejrzanych osobnikach, którzy nocą kręcą się wokół garaży i przy samochodach będą natychmiast przekazywane służbom patrolowym.

Życie codzienne

Osiedle nie posiada odrębnych struktur samorządowych. Przedstawiciele Os. Wyzwolenia wraz z reprezentantami innych osiedli wchodzi w skład Rady Nadzorczej Spółdzielni, która pełni zarazem rolę Zarządu Osiedlowego. W Radzie reprezentantami Osiedla są panowie: Władysław Pakulski (blok nr 9), Maciej Fret

Władza

(3), Marek Kostrzewa (3), Andrzej Stępnik (3), Janusz Badyński (11), Mariusz Juskiewicz (11).

W Radzie Miejskiej Osiedle reprezentują: Paweł Trzepacz (1), Julian Kołeda (2), Andrzej Piasecki (4), Franciszek Pyziak (10), Andrzej Sochacki (ul. Wyszyńskiego 2).

Ponadto na Osiedlu mieszka burmistrz miasta i wójt gminy, komendant policji oraz jego zastępca i kilka innych prominentnych osób życia publicznego w naszym mieście.

prawy sprzętu domowego i dorabiania kluczy.

Czwórka

Zakończenie budowy ostatniej części bloku nastąpiło w marcu 1990 roku. W 112 mieszkaniach (6318 m kw.) zamieszkało 300 osób. Sześć mieszkań jest własnościowych, 81 posiada kabel TVSAT, a 105 wodomierze. W bloku znajduje się zakład fotograficzny, sklep wielobranżowy i punkt usług wod.-kan.

Piątka

Blok zakończony w lutym 1990 roku. Mieszka tu 304 osoby w 82 lokalach (4681 m kw.). Nie ma mieszkań własnościowych, w 59 jest kabel TVSAT, w 81 są wodomierze. Jest tu również wypożyczalnia kasety video.

Szóstka

Największy blok na Osiedlu. Jego budowa została ukończona w marcu 1992 roku. W 174 mieszkaniach (pow. 9569 m kw.) mieszkają 632 osoby. We wszystkich mieszkaniach są wodomierze i TVSAT, dwa lokale zostały wykupione na własność. Jedyne ogłoszenie o działalności usługowej zamieszczone na bloku pielęgniarka.

Siódemka

Blok oddany do użytku w marcu tego roku. Do 64 mieszkań (pow. 37356 m kw.) wprowadziły się 254 osoby. Również tutaj wszystkie mieszkania posiadają TVSAT i wodomierze.

OSIEDLE W

zanie zostało wykupione na wła-
bloku prowadzony jest punkt na-
cia.
Osemka
budowany w kwietniu 1989 roku.
mieszkaniach (pow. 9443 m kw.)
591 osób. Czternaście lokali jest
ciowych, w dwunastu są wodomie-
117 TVSAT. Mieszka tu stomatolog,
jest tu także magiel elektryczny i są
usługi krawieckie.
Dziewiątka
dany pod koniec 1986 roku. W 132
mieszka (pow. 7425 m kw.) mieszka 469
z czego 33 rodziny na zasadach
ciowych. 90 mieszkań ma TVSAT,
domierze. Z punktów usługowych jest
nigatorka i fryzjer damsko-męski.
Dziesiątka
dany w czerwcu 1985 r. 571 osób
mieszka w 162 lokalach o łącznej powierz-
m kw. Czterdzieści mieszkań zo-
kupionych na własność, w 120 jest
w dziesięciu są wodomierze. W blo-
przejmują lekarze: chirurg, gineko-
ginekolog oraz lekarz chorób dziecię-
tst tu również punkt videofilmowy.
Jedenaśtka
o powierzchni 3204 m kw. z 60
mieszkańcami. Osiemnaście

mieszkań jest własnościowych, w 45 jest
TVSAT, a w trzech zainstalowano wodomie-
rze. Mieści się tu introligatornia, usługi świad-
czy też fryzjer męski i lekarz chorób wewnę-
trznych.

Dwunastka

Najmniejszy obiekt mieszkalny na tej czę-
ści Osiedla. Jego budowa zostanie ukoń-
czona w maju przyszłego roku. Wszystkie 32
mieszkania będą miały charakter własno-
ściowy. Wybudowanie tego obiektu zakończy
realizację budynków mieszkaniowych na
tym etapie Osiedla Wyzwolenia.

Wyszyńskiego 3

Blok powstał w 1979 r. 367 ludzi mieszka
tam w ok. 100 lokalach o łącznej powierzchni
5316 m kw. Blok jest własnością KWB „Ada-
mów”, mieszkańcy mają zbiorową antenę
satelitarną. Załedwie w dwóch lokalach znaj-
dują się wodomierze. W bloku przyjmuje
ginekolog-położnik, jest też gabinet lekarski
z pracownią EKG i zakład mechaniczny.

Wyszyńskiego 5

Blok powstał w 1979 r., w 125 lokalach
mieszka 326 ludzi (razem 5316 m kw. pow.),
36 mieszkań zostało wykupionych na włas-
ność. W 32 są zamontowane wodomierze,
tyle samo lokali ma podłączony kabel TVSAT.
W bloku mieszka tłumacz j. francuskiego.

Andrzej Piasecki

WYZWOLENIA

W maju 1994 roku nastąpi oddanie
do użytku ostatniego bloku na
części południowej Osiedla Wy-
zwolenia. Nie oznacza to jednak, że zo-
staną całkowicie zakończone prace na
terenie. W zachodniej części, na
wysokości bloku nr 3 przy ul. Wyszyń-
skiego powstaje duży pawilon budowany
przez Okęgową Spółdzielnię Mle-
czarską, która prawdopodobnie od-
da obiekt w dzierżawę. Nie wiadomo
jaki będzie los wszystkich budek
i kramików. Postawione na Osiedlu
jako obiekty tymczasowe nie zawsze
są dopasowane do osiedlowej architek-
tury. Pomiedzy blokami 4 i 8 jest nadal
wolny plac, gdzie pierwotnie miało po-
wstać przedszkole. Później zamierzano
zorganizować tam targ lub parking, dziś
mówi się o możliwości wykorzystania
tego terenu przez szkołę. Na środkowym
pasie Osiedla postawione są baraki, któ-
rych przydatność już wkrótce się skończy
i prawdopodobnie zostaną rozebrane.
Realizacja południowej części Osiedla

PKO – Bank Państwowy Oddz. w Turku – Ekspozytura

Osiedle Wyzwolenia 3a

pracuje w dni robocze w godz. 8.00-18.00 i oferuje usługi
w zakresie:

- ☆ obsługa książeczek oszczędnościowych ☆
- ☆ rachunki oszczędnościowo-rozliczeniowe ☆
- ☆ sprzedaż znaków skarbowych ☆
- ☆ wymiana walut (kantor) ☆

oraz przyjmuje opłaty za:

- ☆ energię elektryczną, gaz, wodę ☆
- ☆ PZU, ZUS i KRUS ☆
- ☆ RTV ☆
- ☆ rozmowy telefoniczne ☆
- ☆ opłaty skarbowe i paszportowe ☆
- ☆ ubezpieczenia drogowe ☆
- ☆ wpłaty przekazem na obce banki ☆

Ekspozytura czynna jest również w każdą wolną sobotę w godz. 9.00-13.00.

Zapewniamy szybką i miłą obsługę!

Zarząd Spółdzielni Mieszkaniowej „Tęcza”

w Turku informuje,

że zamierza rozpocząć realizację nowego zadania inwestycyjnego
na II-giej części Osiedla Wyzwolenia.

W celu uzyskania rozeznania co do ilości osób zainteresowanych
ubieganiem się o przydział mieszkania na warunkach spółdziel-
czego własnościowego prawa do lokalu prosimy członków, kan-
dydatów oraz inne zainteresowane osoby o kontakt osobisty lub
telefoniczny z działem członkowsko-mieszkaniowym naszej Spół-
dzielni — telefon nr 41-02 wew. 33.

Wyzwolenia jest pod wieloma względa-
mi już zakończona.

Pierwotne plany przewidywały budo-
wę drugiej części Osiedla. Miało tu być
jeszcze więcej mieszkań, szkoła, przed-
szkoła, obiekty użytkowe, biura. Ogólny
plan pod realizację Osiedla Wyzwolenia
Północ jest już przygotowany. Jednak

Przyszłość

podstawowym problemem pozostaje
uzbrojenie tego terenu. Inwestycja taka
jest niezwykle kosztowna i nie bardzo
wiadomo kto miałby ją podjąć. Dawniej
finansowano te prace z budżetu miejs-
kiego w oparciu o tanie i częściowo
umarzane kredyty. Dziś nie ma tanich
kredytów, nie ma umorzeń, nie ma też
obowiązku prowadzenia takich inwesty-
cji, a budżet miasta nie stać na dodat-
kowe wydatki. Wtłoczenie kosztów

uzbrojenia terenu w cenę jednego metra
kwadratowego automatycznie podniesie
koszty nowych mieszkań i odstraszy po-
tencjalnych nabywców.

Mimo tych kłopotów daje się ostatnio
zaobserwować pewien twórczy ruch
wokół planów budowy Osiedla Wyzwo-
lenia Północ. Trwa budowa kościoła przy
parafii św. Barbary, Spółdzienia „Tę-
cza” prowadzi wstępne rozmowy na
temat budowy pawilonu handlowe-
go blisko ul. Wyszyńskiego. Jeśli
chodzi o obiekty mieszkaniowe, to
jest już szczegółowy plan na budowę
bloku (z cegły) na 180 mieszkań, który
byłby położony naprzeciwko Wyzwole-
nia 8. W perspektywie przewidziana jest
likwidacja ul. Polnej i wybudowanie ob-
wodnicy od ul. Kolska Szosa do Unie-
jowskiej.

Plany te czynione są bardzo ostrożnie,
a ich autorzy zastrzegają się, że wszystko
może się jeszcze zmienić i w ogóle tak
naprawdę to nikt nic nie wie. Ale światel-
ko w tunelu zaczyna migotać...

kańcy Osiedla Wyzwolenia mogą na miarę
swych potrzeb i możliwości korzystać z ofert
usługowych, handlowych, a także oświatowych
i kulturalnych, bez wychodzenia poza teren Osie-
dla. Są tu biblioteki, przedszkola, jest nowa
szkoła. Jest bar i punkt napraw sprzętu RTV. Są
sklepy: wielobranżowy muzyczny, spożywcze,
cukierniczy, warzywnicze, apteka. Największym
punktem handlowym jest sklep *Spolem* PSS
„Kasia”. Ciągłe modernizowany i poszerzany
z coraz szerszą ofertą towarową i miłą obsługą,
która jak na prawdziwych handlowców przystało
sprzedaje towar w „piątek i świętek”. Centralne
położenie sklepu zapewnia mu z pewnością
spore obroty i choć ostatnio na krańcach Osiedla
(pomiedzy blokami 5,6 i 7) otwarto nowy sklep, to
wydaje się jednak, że Osiedle Wyzwolenia bę-
dzie wciąż chłonnym rynkiem zbytu.

Wymienione wyżej obiekty, a także perspek-
tywiczne plany dla Osiedla powodują, że wbrew
tendencjom występującym w dużych miastach,
Osiedle Wyzwolenia nie stanie się jedną wielką
sypialnią miejską, do której mieszkańcy wracają
tylko na noc. Można tu zrobić zakupy, wypoży-
czyć książkę lub kasety, niektórzy mieszkańcy
znaleźli tu także pracę. Życie codzienne na
Osiedlu nie musi być szare.

Typowy obrazek osiedlowy. Plac zabaw jako miejsce spotkań młodszej części mieszkańców Osiedla Wyzwolenia

minirowanych przez „Tęczę”), co nie prze-
acza 5% ogólnych wpływów.
lokatorzy najczęściej winni są Spółdzielni kilka
milionów zł. Na Osiedlu Wyzwolenia mieszka
także czternaście takich rodzin, których dług
zrekrotyl już ponad 10 mln zł. Władze Spół-
dzielni stosują różne metody wobec lokatorów
nie wywiązujących się ze swoich obowiązków.
Odwadzi się z nimi liczne rozmowy, stwarza
możliwości ratalnego spłacania, niekiedy odstę-
pie się od naliczania karnych odsetek. Spół-
dzielnia liczy na dobrą wolę lokatorów w spłaca-
niu zaległości. Jeśli tej dobrej woli nie ma,
wówczas władze Spółdzielni sięgają do ostrze-
żych metod. Informują publicznie o niepłaceniu
zysku przez lokatora oraz zakładają sprawę
karną, do akcji wkracza komornik. Wprawdzie
nie udało się zawsze doprowadzić do
kompromisu i nie było jeszcze na Osiedlu przy-
sadku eksmisji, ale Spółdzielnia przygotowana
jest na to. Dla tych, którzy nie płacą czynszu
czygotowywane są lokale zastępcze w innych
częściach miasta: mniejsze i o niższym standar-
cie.
Mimo kłopotów i niedostatków, które towa-
rzyza wszystkim Polakom przystosowującym się
p nowych warunków gospodarczych, miesz-

KULTURA

Dom Kultury w Turku już po raz drugi zorganizował koncert zespołu BIG-CYC. Trochę to mało ambitne, zważywszy na fakt, że grupa ta staje się coraz mniej popularna. Jej ostatnia płyta, „Wojna plemników”, została bardzo nisko oceniona przez krytykę, a i fanów jakby mniej. Dlaczego mierzymy tak nisko? Można przecież pójść za przykładem Konina i sprowadzić „Budkę Suflera”, czy „Elektryczne Gitary”. Takie koncerty wzbudziłyby o wiele większe zainteresowanie.

BIG — CYC w Turku

Koncert BIG — CYC rozpoczął się z kilkunastominutowym opóźnieniem. Kiedy zespół wyszedł na scenę, rozrzucono ulotki pod tytułem: „Ustroje się zmieniają, w dupę dostaje się tak samo”, wydane przez Federację Anarchistyczną sekcji Trójmiasto. Kiedy nieco uspokoił się tumult wśród publiczności wywołany pojawieniem się ulotek, uderzono w bębny, włączono kolorofony i koncert rozpoczął się na dobre.

Początkowo zespół prezentował piosenki z nowej płyty, między innymi piosenkę tytułową „Wojna plemników”, „Polska rodzina” i inne. Potem jednak zaczął bazować na piosenkach starych, takich, jak „Kontestacja na wakacjach”, czy „Ballada o smutnym skinie”. Grupa starała się jak mogła, aby jej piosenki rozgrzały młodzież i porwały ją do tańca, ale na początku szło jej to dość marnie. Bawili się tylko nieliczni, reszta smętnie podpierała ściany. Na ogół zachowywano się przyzwoicie i interwencja pilnujących

porządku nie była konieczna. Zdarzyło się kilka niegroźnych kontuzji spowodowanych przez nieuwagę tańczących. W rezultacie po koncercie wszyscy wyszli cali i zdrowi.

W występie BIG — CYC nie było nic porywającego. Nic takiego, o czym mówiłoby się potem w gronie przyjaciół. Nic takiego, co by zachęcało do ponownego udziału w koncercie. Na wielu twarzach malowało się zmęczenie, niektórzy jawnie ziewali, inni znowu nieustannie spoglądali na zegarki. Wszyscy oni wyglądali na rozczarowanych. Spodziewali się czegoś innego. Być może następny koncert organizowany w Turku będzie ciekawszy, ale zależy to tylko od organizatorów.

Justyna Ryłka

BIG — CYC na scenie turkowskiego MDK

zdjęcie — A. Marzuchowski

Muzeum zaprasza

Od 10 listopada w Ratuszu czynna jest wystawa pod tytułem „POEZJA W MALARSTWIE WIESŁAWY KWIATKOWSKIEJ”. Artystka jest absolwentką warszawskiej Akademii Sztuk Pięknych. Prezentowane w muzeum obrazy są ilustracjami do wierszy poetów polskich i obcych. Pewien krytyk sztuki tak scharakteryzował twórczość W. Kwiatkowskiej: „Te obrazy o niezwyklej kolorystyce, inspirowane wielką poezją, bajkami i legendami tworzą swoisty, czarowny świat”.

Muzeum czynne codziennie w godzinach: poniedziałki, środy 8.00 — 18.00, wtorki, czwartki, piątki 8.00 — 15.30, soboty, niedziele 10.00 — 14.00.

Zapraszamy

Uniejów

Wystawa za wystawą

Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury w Uniejowie od kilku lat stara się prezentować dorobek różnorodnych twórców nie tylko ze swego terenu. Oto wystawy jakie odbyły się ostatnio w MGOK w Uniejowie:

- 3-24.06.90 - Malarstwo olejne Wacława Sobieraja
- 9-23.09.90 - Pejzaże Zofii Szafarz Kozielskiej
- 7-21.10.90 - Wystawa poplenerowa prac malarskich grupy plastycznej „Zameldowani w Turku”
- 21.09.91 - Wystawa kwiatów pani Barbary
- 30.03 - 10.04.92 - I Wystawa Twórczości Mieszkańców Gminy i Miasta Uniejowa
- 1-15.05.92 - Malarstwo ukraińskie
- 11-27.11.92 - Malarstwo olejne i grafiki Izy Staregi z Konina
- 5-17.01.93 - Grafika - linoryty Kazimierza Gmerka z Konina
- 27.02-14.03.93 - Grafika współczesnych malarzy Wielkopolski
- 1-16.05.93 - Rysunki satyryczne Andrzeja Tomaszewskiego
- 30.05-11.06.93 - II Wystawa Prac Twórców Nieprofesjonalnych MiG Uniejowa
- 2-5.08.93 - Malarstwo o tematyce indyjskiej Amancio Chiariwago z Panamy
- 25.09-8.10.93 - Grafika współczesna środowiska poznańskiego
- 16-31.10.93 - prace plastyczne i malarstwo Moniki Pluty z Konina

Władysławów

W konkursie udział wzięła młodzież ósmych klas. Delegacje szkół podstawowych z Władysławowa, Wyszyny i Kun, podzielone na pięcioosobowe zespoły prezentowały wyrównany poziom wiedzy. Zorganizowano trzy serie pytań dotyczących przyczyn, skutków i sposobów zapobiegania aids. Na uwagę zasługuje fakt, że organizatorzy ciekawie urozmaicili konkurs, łącząc elementy oświaty z rozrywką. Wystąpiło trio organowo — gitarowe z GOK — Władysławów. Po każdej z trzech serii pytań następowała „Randka w ciemno” (wzorowana na telewizyjnym programie pod tym samym tytułem).

W jury zasiadli opiekunowie poszczególnych szkół oraz K. Baranowska jako przewodnicząca. Pierwsze miejsce zajęła szkoła podstawowa z Kun, wyprzedzając tylko jednym punktem Władysławów i Wyszynę, które uplasowały się na drugim miejscu. Nagrody zostały ufundowane przez SANEPiD z Turku. Każda drużyna otrzymała kryształowy

W Gminnym Ośrodku Kultury we Władysławowie odbył się międzyszkolny konkurs wiedzy o aids — „STOP — AIDS”. Zwiastunem konkursu była prelekcja dr Krystyny Baranowskiej, przewodniczącej sekcji oświatowej turkowskiego SANEPiD-u. Tytuł prelekcji: „My, a aids”.

Jesienne imprezy

pucharek, wśród publiczności rozłożono kasety magnetofonowe. GOK zajął się stroną techniczną imprezy, przygotował dekoracje oraz poczęstunek dla dzieci.

Równocześnie z konkursem wiedzy trwał konkurs plastyczny, na który wpłynęło około 100 prac. Najciekawsze prace zostały wykonane przez: Kingę Sosnińską i Edytę Pietrzak z Władysławowa, Michała Bryla z Wyszyny, Norberta Molendę i Mirosławę Kałużną z Kun.

W GOK — Władysławów nie poprzestaje się na organizowaniu imprez dla dzieci i młodzieży. W jego ramach działa również Klub Seniorów, skupiający lu-

dzi starszych. W dniach od 21 do 23 października z inicjatywy Towarzystwa Kultury Teatralnej mieszczącego się w Warszawie zorganizowano w Tarnogrodzie 10 Sejmik Wiejskich Teatrów. Po raz pierwszy wziął w nim udział zespół władysławowski Klubu Seniora „Srebrny Włos”. Opiekunką zespołu jest pani Barbara Kaczorowska. Seniorzy zaprezentowali spektakl obrzędowy „Pierzok władysławowski”. Spektakl ten oceniono bardzo pozytywnie, zdobył on uznanie jako przedstawienie z poczuciem humoru, frywolne, pieprzne oraz estetyczne. Wysoko oceniono nawiązywanie do zwyczajów wsi polskiej. Wy-

jazd do Tarnogrodu został sfinansowany przez Urząd Gminy Władysławów.

Seniorzy z Władysławowa działają z dużym rozmachem. Przez dwie kolejne niedziele, 26 września i 3 października odbyły się w miejscowym GOK Artystyczne Spotkania Klubów Seniora. Wystąpiło 13 zespołów z województwa konińskiego.

W każdy ostatni czwartek miesiąca Klub Seniora organizuje tzw. „Imieniny miesiąca”. Mają one na celu przede wszystkim spotkanie we własnym gronie i wspólną zabawę. Aż dziw bierze, jak wielką żywotność mają w sobie ci starsi ludzie. Ich programy są optymistyczne, humorystyczne i pełne uroku. Seniorzy 18 listopada będą obchodzili swoje święto, zorganizowane przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej i Dom Kultury. Swoje osiągnięcia GOK zawiadzcza w dużej mierze Radzie Gminnej, która w tym roku przeznaczyła 700 mln na jego działalność. Miejmy nadzieję, że kultura we Władysławowie nadal będzie kwitła tak, jak dotychczas, pod czujnym okiem dyrektora, Henryka Trochy.

Justyna Ryłka

Z WIZYTA U...

mgr inż. Wojciecha Ruska leśniczego w Leśnictwie Rzymsko

— Czy wybór zawodu leśnika był dla Pana realizacją dziecięcych marzeń, przypadkiem, czy może chłodną kalkulacją?

— Gdyby to miała być realizacja dziecięcych marzeń, już wcześniej bym o tym myślał i zamiast do liceum poszedł do technikum leśnego. Chłodnej kalkulacji też w mojej decyzji nie było, bo wtedy wybrałbym bardziej intratny zawód. Nieomal do samej matury nie byłem zdecydowany na wybór uczelni. O tym, że wybrałem leśnictwo zaważyły dwa czynniki: zainteresowania przyrodniczo—humanistyczne i brak zainteresowań politechnicznych. Po zdaniu egzaminów na Akademię Rolniczą w Poznaniu, nie zostałem przyjęty na wydział leśnictwa, tylko na technologię drewna. Dopiero w drugim semestrze udało mi się przenieść na wybrany kierunek.

— Co Pan robił po ukończeniu studiów?

— Skończyłem studia w 1984 roku i przez kilka miesięcy, do czasu pójścia do wojska, pracowałem w Nadleśnictwie Turek. Po rocznej służbie powróciłem na dawne stanowisko, choć ciągle marzyłem o pracy w terenie. Kiedy zaproponowano mi leśnictwo, zdecydowałem się natychmiast. W 1990 roku awansowałem i zostałem nadleśniczym terenowym obrotu Linne. Kiedy w 1992 r. nowe przepisy zniosły to stanowisko, wróciłem do Leśnictwa Chrapczew.

— Ludzie wyobrażają sobie, że praca leśniczego wiąże się z samymi przyjemnościami. Spacery po lesie z dwururką na plecach, obcowanie z przyrodą. Czy to prawdziwy obraz?

— Chciałbym żeby tak było. Niestety, to ciężka i odpowiedzialna praca, a jej czas jest nienormalny. Od czerwca do listopada prowadziliśmy zrab, moja codzienna obecność była tam konieczna. Do tego dochodził nadzór na innymi pracami prowadzonymi w lesie. Zdarza się, że w okresie nasilenia prac, także wolne dni poświęcam na pracę, wykonując tzw. papierkową robotę.

— Czy w tym nawale pracy znajduje Pan czas dla domu, rodziny?

— Jest to bardzo trudne, ale staram się wygospodarować choć trochę czasu na wspólne zabawy z dziećmi. Najwięcej obowiązków związanych z utrzymaniem domu i wychowaniem dzieci, spada na żonę. To ona odwozi je do szkoły, sprząta,

gotuje i na dodatek pracuje zawodowo — jest pielęgniarką.

— Czy poza pracą zawodową ma Pan jakieś dodatkowe zainteresowania?

— Owszem, już od bardzo dawna gram na akordeonie i fotografuję.

— Co Pan fotografuje?

— Głównie przyrodę. Poza tym jestem człon-

kiem koła łowieckiego i od czasu do czasu poluję. Są to dość drogie hobby, co przy moich skromnych zarobkach stanowi poważne obciążenie budżetu rodzinnego.

— Można wiedzieć ile zarabia leśniczy po wyższych studiach z prawie dziesięcioletnim doświadczeniem zawodowym?

— Nie jest to żadną tajemnicą, zarabiam netto ok. 3,5 mln. Ukończone studia wyższe nie mają żadnego wpływu na wysokość moich zarobków.

— Pański dom położony jest co prawda w pobliżu lasu, ale należącego do innego Leśnictwa.

— Budynek w którym mieszkam to dawna gajówka, a las za nią należy do Leśnictwa Czarny Las. Do mojego leśnictwa muszę dojeżdżać kilka kilometrów, co bywa nieco uciążliwe. Niestety nigdzie bliżej nie było wolnego służbowego mieszkania.

— Dawniej leśnicy mieszkali w lasach z dala od osad ludzkich, dlaczego teraz nie praktykuje się tego?

— Współcześni leśnicy tak jak inni ludzie potrzebują kontaktu ze światem. Posiadają rodziny. Ich żony na ogół pracują, chcą pójść do sklepu, fryzjera czy choćby poplotkować z sąsiadką. Swoje potrzeby mają też dzieci, które uczęszczają do szkół. Codzienne wyekspediowanie ich gdzieś z głuszy nastroczałoby wiele problemów. Dlatego uciekamy w pobliże osad ludzkich czy choćby uczęszczanych szlaków komunikacyjnych.

— Wracając do Pańskiej pracy zawodowej, jakie są w niej największe problemy?

— Na pewno brak pieniędzy, ale z ich brakiem, boryka się cały kraj. Dużym problemem w moim leśnictwie są kradzieże drewna. Najczęściej zdarzają się w kompleksie Czyste w pobliżu Dobrej. Będąc leśniczym ciąży na mnie obowiązek zabezpieczenia dowodów i prowadzenia dochodzeń kradzieżowych.

— Czyli leśniczy jest też detektywem.

— W pewnym sensie tak, choć ściśle współpracujemy ze strażą leśną i policją.

— A gajowi?

— Nowe ustawodawstwo zniosło to stanowisko. Jedynie w dużych leśnictwach powyżej 700 ha zatrudniani są podleśniczy spełniający rolę gajowych.

— Największe przykrości które Pana spotkały w pracy zawodowej?

— Były nimi pożary lasów. W pewnym okresie regularnie co tydzień w czwartek o godz. 16.00 palił się las na Czystym. Podejrzewam, że był to odwet przylapanych na kradzieży drewna. Jest to tym bardziej przykre, że podpalacz niszczył dorobek mojego poprzednika. Największą krzywdę wyrządził jednak żywemu organizmowi jakim jest las. Wprowadzenie nowego zadrzewienia na wypalony teren okupujemy dodatkowymi finansami i wysiłkiem ludzi.

— Sądząc las zdaje Pan sobie sprawę, że nigdy nie ujrzy Pan efektów swojej pracy.

— To prawda, ale zawód leśnika nie jest dla ludzi niecierpliwych. My musimy myśleć perspektywicznie. Sądząc las, pielęgnując zdaje sobie sprawę, że dopiero przyszłe pokolenia w pełni ocenią efekt mojej pracy.

— Dziękuję za rozmowę.

— Dziękuję.

Rozmawiał Andrzej R. Tyczyno

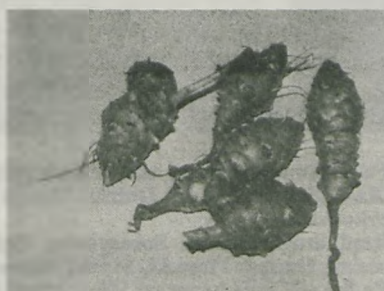
Roślina na kryzys

Świade w gospodarstwie pana Kucharskiego uwielbiają ten pokarm. foto (art)

Topinambur, czyli słonecznik bulwiasty lub po prostu bulwa, jest wieloletnią rośliną z rodziny astrowatych pochodzącą z Ameryki Północnej. Nad ziemią wyrasta na grubej łodydze do wysokości ok. 2,5 m, a w glebie na podziemnych łodygach występują liczne bulwy pastewne lub jadalne, mogące stanowić surowiec gorzelnicy.

Topinambur jest w Polsce rośliną mało znaną. Wobec kryzysu drążącego nasze rolnictwo zyskuje na popularności zwłaszcza, że jest łatwy w uprawie. Sadzi się go na przełomie marca—czerwca lub listopada—grudnia. Jedynym zabiegiem pielęgnacyjnym jest obsypka, kiedy rośliny mają ok. 20 cm wysokości, później zagłuszają wszystkie chwasty. Potrzeby glebowe ma

Tak wyglądają bulwy topinambura

także niewielkie, rośnie nawet na piaskach VI klasy. Może zimować w glebie, gdyż znosi spadki temperatury do -50 st. C.

Sołtys z Rzymska (gm. Dobra) Krzysztof Kucharski, dowiedział się o istnieniu topinambura kilka lat temu z fachowej prasy rolniczej. Postanowił spróbować tej uprawy. Odnalazł na Dolnym Śląsku rolnika, który prowadził uprawę szkółkarską w porozumieniu i pod nadzorem Akademii Rolniczej w Lublinie. Powiodło się. Corocznie zwiększa areal upraw topinambura i zachęca innych do jego uprawy.

Z tej niezwyklej rośliny wykorzystuje się wszystko, nadziemne części zielone i bulwy. Plon zielonki z hek-

tara wynosi ok. 1500 q, a bulw do 500 q. Wartość pokarmowa bulw i zielonki jest trzykrotnie wyższa niż ziemniaków i buraków pastewnych. Można je zakiszać, bądź podawać na surowo. Pan Kucharski karmi topinamburem bydło i trzodę chlewną, byliśmy świadkami jak świnki zjadają surowy, nie rozdrobniony topinambur.

Roślina o tak minimalnych wymaganiach, zimująca, rosnąca nawet na nieużytkach, a posiadająca tak dużą wartość pokarmową, może stać się szansą dla rolnictwa w naszym rejonie ubogim w wysokiej klasy gleby. (art)

Topinambur

informacja
- sprzedaż sadzonek -

Krzysztof Kucharski
Dąbrowa
62-733 Strachocice
Dobra, tel. 223

Po raz pierwszy od ośmiu lat turkowscy karatecy stanęli do walki w turnieju organizowanym w naszym mieście. Był to ich pierwszy występ w tym składzie. Ich pojedynki z zawodnikami z Konina oraz solowe popisy sprawności wywoływały ożywione reakcje publiczności i często były nagradzane gorącymi oklaskami. Wygrali większość walk eliminacyjnych i wszystkie finałowe. Zaprezentowali doskonały kunszt i wolę walki. Zdobyli puchar *Echa Turku* oraz sympatię i podziw ponad dwustuosobowej widowni. Ich debiut zrobił z pewnością „mocne wrażenie”.

Nim rozpoczęły się walki trener turkowskich karateków Dariusz Jasiakiewicz krótko zaprezentował działalność klubu. Następnie zespół „Tramp” uraczył wszystkich porcją muzycznego „mocnego uderzenia”, po czym rozpoczęły się popisy sprawnościowe. Rozbijanie dachówek i artystyczne wykonanie pokazu niektórych technik kyokushinkai podgrzały odpowiednio atmosferę na widowni. Ale był to dopiero początek niezwykle emocjonującego widowiska.

Przeciwnikami chłopców z Turku byli zawodnicy z konińskiego klubu karate kyokushinkai. Dziewięć walk eliminacyjnych stoczono w czterech kategoriach: — do 65 kg, do 70 kg, do 75 kg, do 80 kg.

Walki prowadzono systemem pucharowym. Pojedynki były zacięte, ale od początku zaznaczyła się wyraźna przewaga turkowskich zawodników, w efekcie w jednej z kategorii (do 70 kg) w finale wystąpili tylko nasi reprezentanci.

Po przerwie, którą wypełniły popisy sprawnościowe młodszych członków klubu i jedynej zawodniczki, nastąpiły walki finałowe. Walczono po dwie minuty, a w przypadku remisu sędziowie zarządzali jednogminutową dogrywkę. Pojedynki były bardzo zacięte, zawodnicy pod koniec walki wykazywali z ogromnym wysiłkiem. Jednak gorący doping publiczności oraz świadomość znaczenia tego debiutanckiego turnieju dodawała sił naszym zawodnikom.

Sz szczególnie emocjonujące były dwie ostatnie walki. Walczący w kategorii do 75 kg Waldemar Ciuśniak już w eliminacjach pokonał swego przeciwnika przez *ippon* (uderzenie eliminujące z walki przed wpływem regulaminowego czasu). W finale Waldek nie mógł początkowo nawiązać równorzędnej walki z przeciwnikiem z powodu kontuzji prawej nogi. Poza tym przewaga fizyczna zawodnika z Konina powodowała, że prawie przez cały czas nasz karateka musiał się bronić. Mimo to doczekał chwili kiedy to jednym ciosem zdemontował swoją doskonałą technikę: na dziesięć sekund przed końcem

pojedynku wykonując z półokrążenia kopnięcie lewą nogą, co ostatecznie dało mu drugie zwycięstwo przez *ippon*. Również Roman Zielenka walczący w kategorii do 80 kg zwyciężył przez *ippon* wykonując celne obrotowe boczne kopnięcie.

Wynik walk finałowych został owaacyjnie przyjęty przez widownię. We wszystkich kategoriach zwyciężyli nasi zawodnicy: Marcin Kaźmierczak (6 kyu), Andrzej Kowalski (6 kyu), Waldemar Ciuśniak (6 kyu), Roman Zielenka (5 kyu). Puchar ufundowany przez naszą redakcję otrzymali chłopcy z Turku. Zwycięzcy dostali z rąk trenera podkoszulki, a najlepszy zawodnik Turnieju Waldemar Ciuśniak otrzymał zegarek ufundowany przez NSZZ Policjantów. Nagrodę przekazał aspirant Bo-

Roman Zielenka w finałowej walce

Wejście smoków

Pamiątkowe zdjęcie po zakończeniu turnieju z pucharem w dłoni.

Rząd pierwszy: Daniel Dróżdż, Marcin Kaźmierczak, Przemysław Górczyński, Maciej Baszkowski.

Rząd drugi: Danuta Sobczyńska, Roman Zielenka, Andrzej Kowalski, Waldemar Ciuśniak, Dariusz Piasecki, Maciej Mikosik.

Po bokach stoją trenerzy: Włodzimierz Rygiert i Dariusz Jasiakiewicz

tylko to jest najważniejsze. Dla nas, miłośników tego sportu, którzy od lat swoją działalnością staramy się o jego rozpropagowanie na lokalnej scenie sportowej, liczy się również atmosfera w jakiej odbył się Turniej. Po raz pierwszy od wielu lat nasi zawodnicy wystąpili w Turku i osiągnęli tak znaczący sukces. To, że przyszło tak dużo kibiców (chciałbym tu podkreślić obecność pani Krystyny Baranowskiej przewodniczącej komisji d/s sportu przy Radzie Miejskiej), że w naszym klubie zrzeszamy już ponad dwustu członków, którzy regularnie trenują w salach szkół w Turku, Malanowie i Tuliszkowie, to wszystko jest dla nas dowodem na to, iż Klub może liczyć na poparcie ze strony społeczeństwa — powiedział Dariusz Jasiakiewicz.

☆

Turniej Karate o Puchar „Echa Turku” był pierwszą tego typu imprezą zorganizowaną w naszym mieście w ostatnich latach. Umożliwił on turkowskim (zwłaszcza młodym) bezpośredni kontakt z tym niezwykle widowiskowym sportem. Klub Sztuk Sportów i Sztuk Walk działa w naszym mieście od roku (przedtem funkcjonował w ramach sekcji). Przez klubowe szeregi przewinęło się już kilkadziesiąt dziewcząt i chłopców, którzy mogą zapoznać się z tą trudną ale jednocześnie niezwykle efektowną dyscypliną.

Karate wywołuje niekiedy kontrowersyjne opinie. Wielu uważa, że jest to sport brutalny, negatywnie wpływający na młodzież i dzieci, tak jakby nie było innych przyczyn agresji nieletnich. Poza tym, nowemu Klubowi i tak trudno się przebić w rywalizacji z piłką nożną i królową sportów - lekkoatletyką. Jednak wieloletnią pracą i ogromnym zaangażowaniem działacze klubowi dowiedli, że ich wysiłek nie poszedł na marne. Ich osiągnięcia zostaną z pewnością zauważone i docenione przez wszystkich działaczy sportowych w naszym mieście.

Panu Darkowi Jasiakiewiczowi i jego podopiecznym dziękujemy za wspaniałe zorganizowanie imprezy, gratulujemy sukcesu i życzymy dalszych zwycięstw.

Andrzej Piasecki

gdan Kaczorowski. Po turnieju odbyła się sympatyczna uroczystość wręczenia skromnego pucharu trenerowi Włodzimierzowi Rygiertowi.

Z prośbą po podsumowanie Turnieju zwróciliśmy się do Dariusza Jasiakiewicza prezesa turkowskiego Klubu Sportów i Sztuk Walk:

— Walki stały na bardzo wysokim poziomie. Obie strony wykazały ogromną wolę walki, czego dowodem były dogrywki. Zwycięstwo naszych chłopców jest rezultatem ponad trzech lat żmudnych ćwiczeń i treningów. Zawodnicy pozytywnie zdali egzamin z umiejętności technicznych i odporności psychicznej. Pozwala to optymistycznie patrzeć na nasz udział w grudniowych Mistrzostwach Polski Juniorów w Koszalinie. Ale nie

Czwarte niepodległościowe

Przedшкоlaki do 4 lat (10. uczestników):

Ewelina Kolińska, Aleksandra Małachowska, Katarzyna Stencel.

Przedшкоlaki z roczników 1987-88 (29. uczestników):

Jacek Wróblewski, Marek Świerczyński, Tomasz Mielcarzski.

SZKOŁY PODSTAWOWE, klasy pierwsze:

Dziewczeta (startowały 52 zawodniczek): Marta Krzemińska (SP 1), Ewelina Manicka (SP Karszew), Edyta Kordzińska (SP 2). **Chłopcy (79. zawodników):** Tomasz Filipczak (SP 2), Arkadiusz Pajor (SP Sarbice), Andrzej Frątczak (SP 5).

Klasy drugie:

Dziewczeta (69): Agnieszka Falińska (SP Karszew), Joanna Poleszczuk (SP 5), Ewelina Sordyga (SP 5). **Chłopcy (51):** Dawid Kubiak (SP Dziadowice), Jacek Sylwestrzak (SP 3), Fabian Fornalczyk (SP Kowale P.).

Klasy trzecie:

Dziewczeta (82): Marta Górka (SP Przykona), Magdalena Onufrzak (SP 4), Bożena Dudek (SP 4). **Chłopcy (104):** Przemysław Frątczak (SP 2), Michał Witula (SP 5 Koło), Łukasz Kozłowski (SP Wielenin).

Klasy czwarte:

Dziewczeta (163): Monika Bartosik (SP 5), Magda Grzelak (SP 5), Magda Grzelak (SP Władysławów). **Chłopcy (139):** Maciej Tomkiewicz (SP 4), Łukasz Zagłoba (SP Przykona), Tomasz Łajdecki (SP 2).

Klasy piąte:

Dziewczeta (115): Marlena Woźniak (SP 3), Hanna Perederij (SP 4), Danuta Wardzińska (SP Karszew). **Chłopcy (129):** Karol Kałużny (SP Słdków), Łukasz Kujawa (SP 5 Koło), Łukasz Olek (SP Malanów).

Klasy szóste:

Dziewczeta (97): Małgorzata Marcinkowska (SP Kowale P.), Emilia Konciak (SP Kowale P.), Kamila Kubiak (SP 5). **Chłopcy (112):** Tomasz Wiatrowski (SP 5), Arkadiusz Jąkałski (SP Władysławów), Łukasz

Biegi odbywające się w Turku w dniu 11 listopada z roku na rok cieszą się większym powodzeniem. Przybywa uczestników i nagród. W tym roku pobiegło około 1700 osób, a łączna pula nagród wynosiła blisko 60 mln zł.

Tradycyjnie też główną nagrodę (był nią kolorowy telewizor) zdobył Marcin Panfil bezsprzecznie najlepszy biegacz turkowski, zawodnik klubu „Maraton”, absolwent ZSR w Kaczkach, student AWF w Gdańsku.

A oto pozostali zwycięzcy w poszczególnych grupach wiekowych, według kolejności zajętych miejsc:

Plucienik (SP 4).

Klasy siódme:

Dziewczeta (102): Bogusława Antas (SP Brudzew), Agnieszka Grenda (KS „Energetyk” - Poznań), Iwona Ratajczyk (SP Żuki). **Chłopcy (92):** Paweł Sekura (SP Przykona), Grzegorz Jaśkiewicz (SP Przykona), Damian Jaszczak (SP 5 Koło).

Klasy ósme:

Dziewczeta (ok. 100): Wioletta Kosińska (SP Karszew), Joanna Koralewska (SP 4), Aneta Bielawska (SP Parski). **Chłopcy (103):** Łukasz Sroka (SP Koszuty), Stanisław Ścisłowicz (SP Kawęczyn), Mariusz Brzóska (SP 4).

BIEG GŁÓWNY, kobiety:

Roczniki 1977-78 (6 uczestniczek): Wioletta Pawlak (ZSR Kaczki), Beata Przybylska (Sieradz), Magdalena Grzelak (ZSO-Turek). **Roczniki**

1968-76 (7): Iwona Staniak (Sieradz), Renata Łukaszewska (ZSR Kaczki), Karina Marciniak (ZSO-Turek). **Roczniki 1958-67 (3):** Elżbieta Krzyżanowska (Brudzew), Beata Sochacka (Turek), Ewa Majcherek (Turek). **Roczniki do 1957 r. (1):** Bożena Marciniak.

Mężczyźni:

Roczniki 1977-78 (9. uczestników): Descamps Erie (Francja), Paweł Jabłoński (ZSR Kaczki), Piotr Sarniak (ZSR Kaczki). **Roczniki 1958-76 (20):** Marcin Panfil (LKS „Maraton”), Bersez Pascal (Francja), Grzegorz Maciaszek (KS Żeglina). **Roczniki 1948-57 (3):** Jan Grenda (AM Poznań), Jan Chowański (Turek), Andrzej Robak (Turek). **Roczniki poniżej i do 1947 r. (2):** Marian Donart (Turek), Eugeniusz Sikorski (Koło).

KLASYFIKACJA DRUŻYNOWA

Szkoły podstawowe:

1. SP 5 Turek (438 punktów).
2. SP 4 Turek (410).
3. SP 3 Turek (311).
4. Kowale Pańskie (257).
5. Karszew (221).
6. Przykona (192).
7. SP 2 Turek (160).
8. Żuki (150).
9. Władysławów (149).
10. SP 1 Turek (137).
11. Wielenin (130).
12. Kawęczyn (109).
13. Parski (95).
14. Dziadowice (88).
15. SP 5 Koło (84).
16. Sarbice (77).
17. Dobra (75).
18. Brudzew (73).
19. Cisew (69).
20. Słdków (50).
21. Piaski (40).
22. Wyszyna (38).
23. Malanów (33).
24. SP 2 Koło (27).
25. Koźmin (26).
26. Koszuty (21).
27. Świnice W. (13).
28. Kaczki (1).

Szkoły ponadpodstawowe:

1. ZSR Kaczki (236).
2. OHP Turek (41).
3. ZSO Turek (36).
4. SZS Turek (6).

Biegi rozpoczęły się o godzinie 11, a zakończyły ok. 13.30. Następnie przez blisko dwie wręczano nagrody i puchary. Mimo zimna i zmęczenia główni organizatorzy IV Biegów Niepodległościowych Krystyna Baranowska, Andrzej Sochacki i Albin Zarńko do końca uwijali się przy rozdawaniu nagród i ogłaszaniu wyników.

Tej trójce działaczy, a także wszystkim współorganizatorom imprezy, sędziom, sekretarzom oraz dziesiątkom nauczycieli wychowania fizycznego, którzy od dawna przygotowują dzieci i młodzież do tych zawodów, sponсорom i propagatorom Biegów, wszystkim którym mimo straszliwego zimna chciało się przyjść na stadion - wszystkim należą się ogromne gratulacje.

Andrzej Piasecki

Fundatorzy nagród

KWB „Adamów”, OSM Turek, „Społem” PSS, PGKiM, PP-H „Andrzej”, PRIBK w Turku, ZPJ „Miranda”, Elektrownia „Adamów”, Maciej Fret, PZU S.A. w Turku, Sklep Sportowy „Jogging”, Sklep Elektroniczny „Seo”, „Echo Turku” redakcja WPHD „Iza” - Teresa i Karol Michalscy, Kantor Wymiany Walut - M.M. Hańce, Zakład Stolarski „Stoltur” - J. i M. Miller, Spółdzielnia Inwalidów „Sintur”, Zakład Produkcji Obuwia s.c. Szymczak-Jastrzębski, P.W. „Tomar-Bis”, PHUP - pakowanie próżniowe, „Fotocolor” - obróbka filmów w procesie Fuji, ZEA w Turku, Sklep Odzieżowy - J. i M. Pelczyński, Księgarnia „Best-seller”, Sklep Odzieżowy - L. i M. Rabczewscy, PKO w Turku, Sanepid, SM „Tęcza”, Księgarnia - M. Sosiński, Zakład Stolarski - B. Greber, Sklep Warzywny - D. Pawłowski, PPH „Maks”, „Glob” - Skolasiński-Szczepaniak, s.c. „Burpres”, Urzędy Gminy w: Przykonia, Turku, Władysławowie, Kawęczynie, Malanowie, Brudzewie, Urząd Gminy i Miasta Dobra, Urząd Miasta Turku, Urząd Wojewódzki w Koninie, KPN, sekcja koszykarska.

Wszystko dla Kaczek

Na terenach przyległych do Szkoły Rolniczej w Żychlinie k/Konina odbyły się 28 października Mistrzostwa Województwa Konin-skiego Szkół Rolniczych w Biegach Przelajowych.

Pomimo przenikliwego chłodu do zawodów przystąpiło 150 zawodniczek i zawodników reprezentujących sześć szkół rolniczych naszego województwa. Zawody przeprowadzono w dwóch kategoriach wiekowych: dla klas I-II i III-V. Dziewczeta startowały na dystansach 1000 i 1500 m, a chłopcy 1500 i 3000 m.

Zgodnie z oczekiwaniami zdecydowane zwycięst-

wo odnieśli sportowcy z Kaczek, zajmując nieomal wszystkie miejsca na podium.

Na 1000 m najlepsze były: 1. Wioletta Pawlak, 2. Edyta Chrzan, 3. Ilona Panfil.

Gorzej wypadły starsze dziewczeta, gdyż tylko Renata Łukaszewska „załapała się na pudło”, zajmując pierwsze miejsce.

Chłopcy wypadli już zgodnie z planem. Na 1500 metrów: 1. Paweł Jabłoński, 2. Piotr Sarniak, 3. Jacek Włodarczyk, a na 3000 m: 1. Marek Wiśniewski, 2. Jarosław Sarniak, 3. Ryszard Misiak. Nie trzeba chyba dodawać, że wszyscy z Kaczek.

Klasyfikacja zespołowa wygląda następująco:

1. ZSR Kaczki
2. ZSR Powiercie
3. ZSR Witkowo
4. ZSR Strzałkowo
5. ZSR Kościelec
6. ZSR Żychlin

(art)

Lekkoatletyczne ostatki

W kończącym lekkoatletyczny sezon na otwartych obiektach, ogólnopolskim meiningu lekkoatletycznym w Sopocie, wystąpiło trzech biegaczy „Maratonu” Turek, którzy znaleźli się w gronie czołowych postaci tych zawodów.

W kategorii młodzików na dystansie 1000 m wystartował Paweł Jabłoński. Uzyskał rezultat 2.38,6, co wystarczyło mu do zajęcia pierwszego miejsca. Startujący na tym samym dystansie Piotr Sarniak zajął najbardziej nie lubiane przez sportowców czwarte miejsce z czasem 2.47,3.

Czołowy zawodnik „Maratonu” Marcin Panfil, zajął drugie miejsce w biegu na 3000 m z czasem 8.26,3, przegrywając jedynie ze znakomicie dysponowanym zawodnikiem bydgoskiego „Zawiszy” Gąsiorem.

(art)

SPECJALISTYCZNE GABINETY LEKARSKIE I DIAGNOSTYCZNE

62-700 Turek, ul. Milewskiego 8, tel. 48-07, wew. 208, 285, 279,
(budynek „Tary” na wprost dworca PKS)

lek. med. A. Sieradzka chirurg dziecięcy	sobota	10-12
lek. med. H. Kroczeńska neurolog	poniedziałek piątek	11-12 15-16
lek. stom. T. Woźna stomatolog	wtorek czwartek	16-17 16-17
lek. med. H. Leszczyńska choroby wewnętrzne	czwartek	15-16
dr. n.med. M. Kubaszewska specjalista onkolog	I środa m-ca	11-12
lek. med. J. Brzeziński spec. chirurgii onkologicznej	I środa m-ca	11-12
lek. med. A. Szalek choroby płuc	wtorek piątek	15-16 15-16
lek. med. A. Kusztal spec. chorób wewnętrznych	poniedziałek środa	16-17 16-17
lek. med. M. Sauczek specjalista urolog	środa	16-18
lek. med. B. Mikowski specjalista chirurg	wtorek czwartek	16-18 16-18
mgr G. Andryjowicz laboratorium analityczne	pon., śr., piąt., sobota	16-18 9-11

WYKONUJEMY:

analizy laboratoryjne, badania okresowe, badania lekarskie specjalistyczne, gastro-
skopie, rektoskopie, bezbolesne usuwanie żylaków odbytu. (288/E/93)

Taniol

Sprzedam działkę bu-
dowlaną o pow. 10 ar.
Cisew Mały, (uzbrojo-
na), trasa Turek - Kalisz
Zarębski Hieronim, Ci-
sew Duży 17. (308/E/93)

VW Transporter

1986 r. 1.600. 120 tys. km.,
niebieski, brak cena 105 mln.
Turek, tel. 10-33

Detaliczna sprzedaż węgla

ceny konkurencyjne

BAZA PKS - Towarowy
ul. Konińska 1

- bezpłatny załadunek,
- bezpłatny dowóz na terenie miasta.

(307/E/93)

Nowoczesne Wyposażenie Biur i Urzędów

oferuje

Salon Mebli Biurowych
62-800 Kalisz, ul. Legionów 25
tel./fax 311-90

Anteny satelitarne

Spółdzielnia i gotowkowa
tel. 16-95 Turek

Gabinet stomatologiczny

lek. stomatolog
Elżbieta Pyszyńska

przyjmuje:

środa - godz. 16.00 - 18.00,
piątek - godz. 16.00 - 18.00
(„Sintur” - Turek, ul. Kol-
ska 19 -I piętro)

(13/93)

ANTENY TV-SAT

Sprzedaż - Montaż - Servis

Montaż obrotnic
do istniejących
Anten Satelitarnych

TUREK. tel. 27-57

AUDIO VIDEO SERWIS

Naprawiamy

- magnetowidy,
- telewizory,
- tunery sat.,

Turek, ul. Kaliska 4

(zapl.)

Biuro Ogłoszeń 47-49

ZAKŁAD GOSPODARKI KOMUNALNEJ I MIESZKANIOWEJ w DOBREJ

przypomina właścicielom domów o obowiązku zabezpieczenia urządzeń
wodociągowych na okres zimowy:

- należy naprawić i uszczelnić drzwi oraz okna w pomieszczeniach, gdzie
przebiegają rury, - rurociągi, wodomierze i studzienki wodomierzowe
szczególnie narażone na działanie mrozu osłonić matami izolacyjnymi,
- odciąć dopływ wody do pomieszczeń nie ogrzewanych.

Nie stosowanie się do powyższych zaleceń podlega odpowiedzialności
karno-administracyjnej - art. 128 Prawo Wodne z dnia 24.10.1974 roku.

Kierownik Zakładu
Krystian Grzelczak

Samochody - SUZUKI MARUTI

cena 129 mln zł. Gotówka, raty leasing

„UNIMOT” Konin, ul. Wał Tarejwy 6
tel. 42-85-60, wew. 25.

Salon sprzedaży
Konin, ul. Aleja 3 Maja 1.

(305/E/93)

Wybory Miss Ziemi Turkowskiej

Koncert Finałowy

dnia 21 listopada 1993 r. godz. 18.00

Miejski Dom Kultury.

Cena biletów 30 tys. zł.

Serdecznie zapraszamy.
Organizatorzy

W dalszym ciągu oczekujemy chętnych sponsorowania imprezy.

ECHO

SRODA 17 XI

- PROGRAM I**
- 6.00 Kawa czy herbata?
 - 9.00 Wiadomości
 - 9.10 Program dnia
 - 9.15 Mama i ja
 - 9.55 Domowe przedszkole
 - 10.00 „Na wariackich papierach” (37) — serial prod. USA
 - 10.50 Taki jest świat — magazyn reporterski
 - 11.15 Klub 21 — program rozrywkowy
 - 12.00 Wiadomości
 - 12.10 Program dnia
 - 12.15 Magazyn notowań
 - 12.45 Dla młodych widzów — „Baw się z nami” — teleturniej sportowy oraz film prod. USA z serii „Wombat”
 - 13.30-15.55 TV Edukacyjna
 - 13.30 Starting business English (7)
 - 13.40 Blok humanistyczny
 - 13.45 Muzyka w filmie
 - 14.15 Wąglowski'92 — film Krzysztofa Bukowskiego
 - 14.50 Muzyka w filmie
 - 15.15 Wszystko jest muzyką — średniowiecze
 - 15.55 Program dnia
 - 16.05 Dla młodych widzów — „Baw się z nami” — teleturniej sportowy oraz film prod. USA z serii „Wombat”
 - 16.50 Muzyczna „Jedynka”
 - 17.00 Telexpress
 - 17.20 Klinika zdrowego człowieka
 - 17.40 Publicystyka kulturalna
 - 18.05 „Na wariackich papierach” (37) — serial prod. USA
 - 18.00 Wieczorynka — „Smerfy”
 - 18.30 Wiadomości
 - 20.15 Studio sport — eliminacje Mistrzostw Świata w Piłce Nożnej — mecz Polska-Holandia
 - 22.05 Klub 21
 - 23.00 Wiadomości
 - 23.15 Gorąca linia
 - 23.25 Muzyczna „Jedynka”
 - 23.30 „Żony ze Stepford” — film fab. prod. USA
 - 1.20 Czas na bezsenność — program Olgi Michalcuk
 - 2.10 Zakończenie programu

PROGRAM II

- 7.30 Panorama
- 7.35 Przeboje „Dwójki”
- 8.10 Program lokalny
- 8.40 „Robin Hood” — serial animowany prod. włosko-hispańskiej
- 9.05 Studio „Dwójki”
- 9.15 Pokolenia (433)
- 9.40 Świat kobiet — magazyn
- 10.05 Muzzy w Gondoland (7)
- 10.10 The lost secret (7)
- 10.25 Muzzy comes back (7)
- 10.30 Bonjour ca va? (6)
- 11.00 Panorama
- 11.05 Studio „Dwójki”
- 11.15 Studio sport — trzy kwadransy ze sportem
- 12.00 Historia Pana Tadeusza (4) — film dok.
- 12.15 Czerwona ziemia z Misjonas — film dok. Andrzeja Chiczewskiego
- 13.00 Panorama
- 13.05 Życie zaczyna się po trzydziestce (17) — „Zwykłe sprawy” — serial prod. USA
- 13.50 Ostatni legionieści — film dok.
- 14.40 Fala'93
- 15.25 Powitanie
- 15.35 „Robin Hood” — serial anim. prod. włosko-hiszp.
- 16.00 Panorama
- 16.05 Magazyn przechodni
- 16.15 Na wizji (10) — program Jerzego Bralczyka
- 16.25 Skrzydła bliżej marzeń — magazyn lotniczy
- 16.50 Losowanie gier liczbowych Totalizatora Sportowego
- 16.55 Od pierwszego do pierwszego — program publicystyczny
- 17.15 Pogotowie ekologiczne
- 17.30 Pokolenia (433)
- 18.00 Panorama
- 18.05 Program lokalny
- 18.35 Kolo fortuny
- 19.05 Historia Pana Tadeusza (5) — film dok.
- 19.20 Świat pełen bólu — film dok.
- 20.00 Życie zaczyna się po trzydziestce (17) — „Zwykłe sprawy” — serial prod. USA

- 21.00 Panorama
- 21.30 Ekspres reporterów
- 22.05 Mały ekran — duży format: „Ojciec” — film fab. prod. polskiej
- 22.35 Teatr w kadrze — „Peter Brook” — film dok. prod. angielskiej
- 24.00 Panorama
- 0.05 Program rozrywkowy
- 1.00 Zakończenie programu

CZWARTEK 18 XI

PROGRAM I

- 6.00 Kawa czy herbata?
- 9.00 Wiadomości
- 9.10 Program dnia
- 9.15 Mama i ja
- 9.30 Domowe przedszkole
- 9.55 Porozmawiajmy o dzieciach
- 10.05 „Policjanci z Miami” — serial sensac. prod. USA
- 11.00 Kwadrans na kawę
- 11.15 Videofashion — włoski krajozraz
- 11.40 Smoczek czy grzechotka? — program o niemowlętach
- 12.00 Wiadomości
- 12.10 Program dnia
- 12.15 Magazyn notowań
- 12.45 Dla młodych widzów: „Mój program na antenie”
- 13.30-15.55 Telewizja Edukacyjna
- 13.35 „Wszelkświat naszego ciała-narodziny życia” — film dok. prod. ang.
- 14.25 Nie tylko dinozaury
- 14.40 Radość życia — „Instynkt płciowy” — film dok. prod. franc.
- 14.45 Zwierzęta świata — Patagonia — kraina nieznaną — serial dok. prod. ang.
- 15.15 Strzał w dziesiątkę
- 15.20 Taki pejzaż — Tatry
- 15.40 My dorosli
- 15.55 Program dnia
- 16.05 Dla młodych widzów: „Mój program na antenie”
- 16.50 Muzyczna „Jedynka”
- 17.00 Telexpress
- 17.20 Miliard w rozumie — teleturniej
- 17.45 Poradnik dobrych obyczajów
- 18.00 Komiks, dziewięta sztuka wyzwolona — serial dok. prod. hiszp.
- 18.30 Znaki czasu — magazyn katolicki
- 19.00 Tęczy mini-box
- 19.10 Wieczorynka
- 19.30 Wiadomości
- 20.00 Bilans — magazyn rządowy
- 20.20 „Policjanci z Miami” — serial sensac. prod. USA
- 21.10 Tylko w „Jedynce”
- 22.00 Brytyjska lista przebojów — program rozrywkowy
- 22.25 Pegaz
- 23.00 Gorąca linia
- 23.30 Muzyczna „Jedynka”
- 23.35 Czerwone imperium — „Więźniowie przeszłości” — film dok. prod. ang.
- 1.25 Zakończenie programu

PROGRAM II

- 7.30 Panorama
- 7.35 Przeboje „Dwójki”
- 8.10 Program lokalny
- 8.40 Kot w butach — „Królu, masz ośle uszy” — serial anim. prod. jap.
- 9.05 Studio „Dwójki”
- 9.15 „Pokolenia” — serial prod. USA
- 9.40 Świat kobiet
- 10.05 Wild America — serial dok. prod. USA
- 10.35 Boulevard Du XX-eme Siecle — film prod. franc.
- 11.00 Panorama
- 11.05 Publicystyka kulturalna
- 12.00 Historia Pana Tadeusza — film dok.
- 12.15 Świat pełen bólu — film dok. Wojciecha Szumowskiego
- 13.00 Panorama
- 13.05 Qui pro Quo — film fab. prod. franc.
- 14.25 Mini lista przebojów
- 14.55 Wybraniecy, Wybraniecy — film dok.
- 15.20 Powitanie
- 15.35 Kot w butach — „Królu, masz ośle uszy” — serial anim. prod. jap.
- 16.00 Panorama

- 16.05 Studio sport — wielka piłka
- 16.35 Multihobby
- 16.55 Dzień bez papierosa
- 17.00 Ludzie z pierwszych stron gazet — Bogdan Lis
- 17.30 „Pokolenia” — serial prod. USA
- 17.50 Program publicystyczny
- 18.00 Panorama
- 18.05 Program lokalny
- 18.35 Kolo fortuny — teleturniej
- 19.05 Małe ojczyzny — film dok.
- 19.35 Z ziemi polskiej: „Odnaleźć się nad Okavango” — film dok.
- 20.00 Ad Hymnos an Cantus — XV Festiwal Muzyka Staropolska w zabytkach Warszawy — reportaż Marii Erdman
- 21.00 Panorama
- 21.30 Sport
- 21.40 Dekalog — Polska'93
- 22.10 Dzień bez papierosa
- 22.40 Rewelacja miesiąca Claudio Monteverdi „Koronacja Poppei”
- 24.00 Panorama
- 0.05 Rewelacja miesiąca
- 1.25 Zakończenie programu

PIĄTEK 19 XI

PROGRAM I

- 6.00 Kawa czy herbata?
- 9.00 Wiadomości
- 9.10 Program dnia
- 9.15 Mama i ja
- 9.25 Domowe przedszkole — Przedszkolny Koncert Złoczeń
- 10.00 „Ulubieniec” — komedia prod. fr.
- 11.25 Reportaż
- 12.00 Wiadomości
- 12.10 Program dnia
- 12.15 Magazyn notowań
- 12.45 Dla dzieci: Ciuchcia
- 13.30-15.55 Telewizja Edukacyjna
- 13.30 The lost secret (7) — język angielski dla średnio zaawansowanych
- 13.45 Ludzie i polityka — ocena informacji
- 14.00 Tak jak w kinie
- 14.15 W obronie swoich racji — program publ.
- 14.30 Teplastikon
- 14.45 Odpukać, odpukać
- 15.00 Jaka jesteś
- 15.15 Jeśli nie Oxford, to co?
- 15.35 W kalejdoskopie — Pij, poeto?
- 15.55 Program dnia
- 16.05 Dla dzieci: Ciuchcia oraz film z serii „Joshua Jones”
- 16.50 Muzyczna „Jedynka”
- 17.00 Telexpress
- 17.20 Test — magazyn konsumenta
- 17.40 „Tata, a Marcin powiedział...” (6) — dżentelmen jedźni
- 18.00 Ranka w ciemno — zabawa quizowa
- 18.45 W kraju Zulu Gula — program satyryczny Tadeusza Rossa
- 19.00 Wieczorynka
- 19.30 Wiadomości
- 20.15 „Noc lisa” — film fab. prod. USA
- 21.50 Sprawa dla reportera
- 22.30 Program rozrywkowy
- 23.00 Wiadomości
- 23.15 Gorąca linia
- 23.25 Muzyczna „Jedynka”
- 23.30 „Przebudzenie” — film fab. prod. USA
- 1.00 Chuck Berry i Tina Turner — Live — program rozrywkowy
- 2.00 Zakończenie programu

PROGRAM II

- 7.30 Panorama
- 7.35 Przeboje „Dwójki”
- 8.10 Program lokalny
- 8.40 „Batman” — serial animowany prod. USA
- 9.05 Studio „Dwójki”
- 9.10 Muzea Austrii — skansen folwarku przy klasztorze św. Floriana w Górnej Austrii — serial dok. prod. austriackiej
- 9.40 Świat kobiet
- 10.05 „Osterreichbild am Sonntag — der Hausherr vom Dachstein” — film prod. niem. w wersji oryginalnej
- 10.35 „Ulica Sezamkowa” — w wersji oryginalnej
- 11.00 Panorama
- 11.05 Studio „Dwójki”
- 11.10 Seans filmowy
- 11.40 Róbita co chceta
- 12.00 Bezludna wyspa (powt.)
- 13.00 Panorama
- 13.05 „Przystanek Alaska” — serial prod. USA
- 13.50 Program muzyczny
- 15.00 Małe ojczyzny (powt.)
- 15.30 Powitanie
- 15.35 „Batman” — serial anim. prod. USA

- 16.00 Panorama
- 16.05 Klub Yuppies — program dla młodzieży
- 16.30 „Płonące serca” — serial prod. francuskiej
- 17.20 Program artystyczny
- 17.15 La la mi do, czyli porykiwania szarpidrutów
- 17.45 Welcome to America — teleturniej
- 18.00 Panorama
- 18.03-21.00 Programy regionalne
- 21.00 Panorama
- 21.30 Sport
- 21.40 Za chwilę dalszy ciąg programu
- 22.15 „Przystanek Alaska” — serial obyczajowy prod. USA
- 23.00 Teatr Sensacji — „Świadek oskarżenia”
- 0.15 Panorama
- 0.25 Studio sport
- 1.15 „Płonące serca” — serial prod. fr.
- 2.00 Zakończenie programu

SOBOTA 20 XI

PROGRAM I

- 7.00 Rondo — magazyn informacyjno-gospodarczy
- 7.20 Rynek AGRO
- 7.45 Z Polski ...
- 8.05 W drugim planie
- 8.25 Wszystko o działce
- 9.00 Wiadomości
- 9.10 Ziarno — program red. katolickiej dla dzieci i rodziców
- 9.35 5-10-15 — program dla dzieci i młodzieży oraz „Plecak pełen przygód” — serial prod. polsko-niem.-fińskiej
- 11.00 Na szlaku przygody — serial dok. prod. australijskiej
- 12.00 Wiadomości
- 12.10 Pół godziny dla rodziny
- 12.45 Żyć w zgodzie z naturą — program ekologiczny
- 13.15 Studio sport — Apetyt na zdrowie
- 14.00 Walt Disney przedstawia — „Super Baloo”
- 15.15 Jesienne MTV
- 15.30 Telewizyjny Teatr Rozmaitości — „Wigilijny gość”
- 17.00 Telexpress
- 17.20 Popołudniowy Uniwersytet Telewizji Łatwej. Lekcje i Przyjemne — cykl IX
- 18.10 „Dzień za dniem” — serial prod. USA
- 19.00 Małe wiadomości DD
- 19.10 Wieczorynka
- 19.30 Wiadomości
- 20.00 Polskie ZOO
- 20.30 „Noc lisa” — film fab. prod. USA - ang. - niem. - franc.
- 22.15 Wiadomości
- 22.30 Czar par (10) — widowisko z udziałem 8. par małżeńskich
- 23.45 Sportowa sobota
- 0.10 „Popcorn” — horror prod. USA
- 1.40 „Noce w Las Vegas” — noc dziewczętna
- 2.25 „Julia i Julia” — film fab. prod. włoskiej
- 3.50 Zakończenie programu

PROGRAM II

- 7.30 Panorama
- 7.35 „Tygrysie mięso” — film dok.
- 8.00 „Ulica Sezamkowa” — program dla dzieci
- 9.00 Tacy sami — program w języku migowym
- 9.20 Nauka języka migowego (9)
- 9.25 Powitanie
- 9.30 Człowiek z Żelaznej — film dok.
- 10.10 „Benny Hill” — angielski program rozrywkowy
- 10.40 Róbita co chceta — program Jerzego Owsiaka
- 11.00 Leonard Bernstein — spotkanie z muzyką — urodziny Strawińskiego
- 12.00 Akademia Filmu Polskiego „Bokser”
- 14.00 Kłasytury polskie
- 14.30 Studio sport — koszykówka zawodowa NBA
- 15.20 Halo „Dwójka”
- 15.30 Zwierzęta świata — „Patagonia — kraina nieznaną” (2) — serial przyrodniczy prod. ang.
- 15.55 Losowanie gier liczbowych Totalizatora Sportowego
- 16.00 Panorama
- 16.10 „Pełna chata” — serial komediowy prod. USA
- 16.30 Program dnia
- 16.40 Do trzech razy sztuka
- 17.05 Z mojego świata: recital Jadwigi Kuty
- 18.00 Panorama
- 18.05 Program lokalny
- 18.30 Teleturniej

- 19.00 Szkoła kłamców — Marek Walczewski
- 19.35 Film dok.
- 20.10 Życie obok życia — program publicystyczny
- 21.00 Panorama
- 21.25 Słowo na niedzielę
- 21.35 „Benny Hill” — angielski program rozrywkowy
- 22.10 Dopóki płynąć będą rzeki — „Poszukiwacze” — film fab. prod. USA
- 0.10 Panorama
- 0.15 Studio sport
- 1.00 Muzyka rozrywkowa
- 1.30 Zakończenie programu

NIEDZIELA 21 XI

PROGRAM I

- 7.00 Rolnictwo na świecie — „W centrum wspólnoty... i poza nią”
- 7.15 Przystanki codzienności
- 7.35 Tydzień — magazyn rolniczy
- 8.30 Notowania
- 8.55 Program dnia
- 9.00 Zamek Eureka (47)
- 9.23 Teleranek: „Pugwall” — serial prod. australijskiej
- 11.00 Nauczycie się żyć (2) — serial dok. prod. ang.
- 12.00 Telewizyjny koncert życzeń
- 12.30 Teatr dla dzieci — „Historia porzuconej lalki”
- 13.35 Z kamerą wśród zwierząt — wydry
- 13.50 Antena
- 14.00 W starym kinie: „Śmiech w raju”
- 15.45 Sto pytań do...
- 16.15 Pieprz i wanilia — z nami przez świat — „Czarownice i legendy”
- 17.00 Telexpress
- 17.30 „Dynastia” (216)
- 18.30 7 dni świat
- 19.00 Wieczorynka — Walt Disney przedstawia: „Chip i Dale”
- 19.30 Wiadomości
- 20.15 „Requiem dla Grenady” (4) — serial kostiumowy prod. hiszp.
- 21.10 Sportowa niedziela
- 22.00 „Queen — magiczne lata” — film dok. prod. ang.
- 23.00 Wielkie polemiki
- 23.30 „Wrota piekieł” — dramat kostiumowy prod. japońskiej
- 1.00 Program muzyczny
- 2.00 Zakończenie programu

PROGRAM II

- 7.30 Echa tygodnia
- 8.00 „Tajemniczy opiekun” — serial anim. prod. japońskiej
- 8.25 Film dla niesłyszących: „Requiem dla Grenady” (4) — serial kostiumowy prod. hiszpańskiej
- 9.15 Słowo na niedzielę (dla niesłyszących)
- 9.20 Powitanie
- 9.30 Programy lokalne
- 10.30 Kant gigant — teleturniej
- 11.05 Godzina z Hanna Baibera — film anim. dla dzieci
- 12.00 Scaramauche — film kostiumowy prod. USA
- 14.00 Studio sport — liga polska — mecz „Górniki” Zabrze — „legia” Warszawa
- 14.50 Halo „dwójka”
- 15.00 Podróże w czasie i przestrzeni — wszelkświat naszego ciała (3)
- 15.50 Halo „dwójka”
- 16.00 Panorama
- 16.10 Program dnia
- 16.20 „Dzieciaki, kłopoty i my” (9) — serial komed. prod. USA
- 16.45 Animals
- 17.15 Wydarzenie tygodnia
- 17.45 Halo „dwójka”
- 17.50 Camerata 2 — magazyn muzyczny
- 18.25 „Gra” — teleturniej
- 19.00 W Telewizyjnym Teatrze Adama Hanuszkiewicza
- 20.00 A kuku, panie kuku — serial anim. prod. niemieckiej
- 20.10 Godzina szczerości z Urszulą Sipińską
- 21.00 Panorama
- 21.30 Kabaret „Otto”
- 22.25 Wierny Ruslan (2) — serial prod. rosyjskiej
- 23.15 Program rozrywkowy
- 24.00 Panorama
- 0.05 Studio sport
- 2.05 Zakończenie programu

PONIEDZIAŁEK 22 XI

PROGRAM I

- 6.00 Kawa czy herbata? — magazyn spraw codziennych
- 9.00 Wiadomości

- 9.10 Program dnia
- 9.15 Mama i ja — program dla mamy i trzylatka
- 9.30 Domowe przedszkole
- 9.55 Porozmawiajmy o dzieciach — felieton dla rodziców
- 10.05 „Dynastia” — serial prod. USA
- 11.00 Gotowanie na ekranie — magazyn kulinarny
- 11.40 Szkoła dla rodziców
- 12.00 Wiadomości
- 12.15 „Family album” — język anglo-amerykański dla średnio zaawansowanych
- 12.40 „Muzzy w Gondoland” — język angielski dla najmłodszych
- 12.45 LUZ — program nastolatków
- 13.30-15.55 Telewizja Edukacyjna
- 13.30 Szkoły w Europie (Francja) — Wymóg życia
- 13.50 „Tycjan Teatr” — film dok.
- 14.50 Postawy — „Opowieść Irki”
- 15.15 „Mój Hamlet”
- 15.25 „Z tatarskiego rodu”
- 15.55 Program dnia
- 16.05 LUZ — magazyn nastolatków
- 16.50 Muzyczna „Jedynka”
- 17.00 Telexpress
- 17.20 Kwant — magazyn popularnonaukowy
- 17.40 Prawnik domowy
- 17.55 Program dnia
- 18.05 „Roseanne” — serial komediowy prod. USA
- 18.30 Ilustrowany Miesięcznik Literacki
- 19.00 Wieczorynka: „Benjamin Blumchen”
- 19.30 Wiadomości
- 20.00 Prosto z Belwederu
- 20.20 Teatr Telewizji Peter Shaffer — „Equus”, reż. Tomasz Wisniewski
- 22.00 Miniatury
- 22.05 Leksykon Polskiej Muzyki Rozrywkowej — „U”
- 23.00 Wiadomości
- 23.15 Gorąca linia — red. Mariusz Borkowski
- 23.25 Muzyczna „Jedynka”
- 23.45 Tydzień z Whoopi Goldberg — „Kolor Purpury”
- 2.10 Zakończenie programu

PROGRAM II

- 7.30 Panorama
- 7.35 Przeboje „Dwójki”
- 8.10 Program lokalny
- 8.40 „Nowe przygody Calineczki” — „Nie budź mamy, Maju” — serial anim. prod. jap.
- 9.05 Studio „Dwójki”
- 9.15 „Pokolenia” — serial prod. USA
- 9.40 „Ona” — magazyn
- 10.05 „Muzzy w Gondoland” — język angielski dla najmłodszych
- 10.10 „Reporters” — język angielski dla młodzieży
- 1-20 „Muzzy Comes Back” — język angielski dla dzieci
- 10.25 „Alles Gute” — język niemiecki dla początkujących
- 11.00 Panorama
- 11.05 Studio „Dwójki”
- 11.10 7 dni polskiego sportu
- 12.00 „Dobrze jest” — film dok. prod. rosyjskiej
- 13.00 Panorama
- 13.05 „Mecz” — film obycz. TVP
- 14.15 Życie obok życia — program publ.
- 15.05 Publicystyka kulturalna
- 15.35 „Nowe przygody Calineczki” — „Nie budź mamy, Maju” — serial anim. prod. jap.
- 16.00 Panorama
- 16.05 Studio sport — narty
- 16.15 Festiwal operatorów — Toruń'93
- 16.40 Przegląd kronik filmowych
- 17.15 Polska Kronika Filmowa
- 17.30 „Pokolenia” — serial prod. USA
- 18.00 Panorama
- 18.05 Program lokalny
- 18.35 Kolo fortuny — teleturniej
- 19.05 „Dobrze jest” — film dok. prod. rosyjskiej
- 20.00 „Błyskawice” — „Obled” — serial prod. USA
- 21.00 Panorama
- 21.30 Sport
- 21.40 Reporterszy „Dwójki” przedstawiają
- 22.05 Noc detektywów „Nadinspektor Morse” — film krym. prod. ang.
- 23.45 „Pokazanie moją śmierć” — film dok. Andrzeja Gajewskiego
- 24.00 Panorama
- 0.10 Noc i stres
- 0.50 „Błyskawice” — serial prod. USA
- 1.10 Zakończenie programu

WTOREK 23 XI

PROGRAM I

- 6.00 Kawa czy herbata?
9.00 Wiadomości
9.10 Program dnia
9.15 Mama i ja — program dla mamy i trzylatka
9.30 Domowe przedszkole — „Skąd się bierze woda w kranie”
9.55 Porozmawiajmy o dzieciach
10.00 „Życie” — serial prod. jap.
10.45 „Ja, car” — program dok.
11.00 Giełda pracy, giełda szans
11.20 „Z wiara w nowa” — program public.
11.45 „Uszyj to sama”
12.00 Wiadomości
12.10 Program dnia
12.15 Magazyn notowań
12.45 Dla dzieci: „Tik-Tak”
13.30-15.55 Telewizja Edukacyjna
13.35 „Nasz Bałtyk”
13.50 „Klinika chorych maszyn” — „Rozmowa ze światem”
14.05 „Klub domowego komputera”
14.20 „W kręgu nauki” — „Zapachy” — film dok.
14.45 „Lek matematyki”
15.00 „Rysuj z nami” — „Kolo barw”
15.10 Post scriptum „Rysuj z nami”
15.15 Z wiedzą przez życie — magazyn popularnonaukowy
15.30 Joystic — magazyn poświęcony informatyce
15.50 Spectrum — człowiek, technika, środowisko
15.55 Program dnia
16.05 Dla dzieci: „Tik-Tak”
16.50 Muzyczna „Jedynka”
17.00 Teleexpress
17.20 Sensacje XX wieku — „Tajemnice Dallas”
17.40 „Kino ma prawie sto lat”
18.05 „Murphy Brown” — serial komediowy prod. USA
18.30 Rewizja nadzwyczajna
19.00 Wieczorynka: „Niedźwiadek Tao, Tao”
19.30 Wiadomości
20.00 Sejmograf
20.25 Tydzień z Whoopi Goldberg: „Włamywaczka” — komedia sensacyjna prod. USA
22.10 „Z życia wzięte”
22.40 „Co nowego” — VOX”
23.00 Wiadomości
23.15 Gorąca linia
23.25 Muzyczna „Jedynka”
23.30 Niezwykłe biografie — „Wysłannik” — film dok.
0.10 „Po północy”
0.55 „Siódemka w „Jedynce”
2.00 Zakończenie programu

PROGRAM II

- 7.30 Panorama
7.35 Przeboje „Dwójki”
8.10 Program lokalny
8.40 „Annette” — serial anim. prod. jap.
9.05 Studio „Dwójki”
9.15 „Pokolenia” — serial prod. USA
9.40 Świat kobiet
10.05 „Family album” — język anglo-amerykański dla początkujących
10.30 The Carat Crisis — język angielski w nauce i technice
10.45 Starting Business English — język angielski w ekonomii
11.00 Panorama
11.05 Studio „Dwójki”
11.15 Animals
11.45 Ojczyzna-polszczyzna: „Na czele — na czele”
12.00 „Zimowa podróż po Waldivier” — film dok. prod. austriackiej
12.45 Przeboje „Dwójki”
13.00 Panorama
13.05 „Flip i Flap” — komedia prod. USA
14.00 Godzina szczerości z Urszulą Sipińską
14.50 „Lourdes” — film dok.
15.30 Powitanie
15.35 „Annette” — serial anim. prod. jap.
16.00 Panorama
16.05 Studio sport: gem, set, mecz
16.15 Sposób na starość
16.45 Ojczyzna-polszczyzna: „Na czele — na czele”
17.10 Znaki czasu — program red. katolickiej
17.35 „Pokolenia” — serial prod. USA
18.00 Panorama
18.05 Program lokalny
18.35 Kolo fortuny
19.05 Film dok.
19.45 Nadzwyczajny koncert z okazji 60. rocznicy urodzin Krzysztofa Pendereckiego

- 21.00 Panorama
21.30 Nadzwyczajny koncert — cd.
22.50 „Opowieść Rosendo Juareza” — film fab. prod. hiszp.
23.45 Festiwal operatorów — Toruń'93
24.00 Panorama
0.05 „Złote lata” — serial prod. USA
0.50 Zakończenie programu

ŚRODA 24 XI

PROGRAM I

- 6.00 Kawa czy herbata?
9.00 Wiadomości
9.10 Program dnia
9.15 „Mama i ja” — program dla mamy i trzylatka
9.30 Domowe przedszkole — „Legenda o warszawskiej chacie”
9.55 Porozmawiajmy o dzieciach — felieton dla rodziców
10.00 „Na wariackich papierach” — serial prod. USA
10.50 „Taki jest świat” — magazyn reporterski
11.15 Klub Dobrej Książki
11.30 Podróża na Kresy: Krzymienie Słowackiego
12.00 Wiadomości
12.10 Program dnia
12.15 Magazyn notowań
12.45 Dla młodych widzów: „Sam o sobie” oraz film prod. USA „Wychowawca”
13.30-15.55 Telewizja Edukacyjna
13.30 Język angielski w ekonomii
13.40 Chochlikowe psoty, czyli zmagania z ortografią
14.00 PWST — artystą być
14.25 Miłość mojej nie przeklinaj — Adam Asnyk
15.05 Opowieści Dziwnoluda — „Ptasie gadanie”
15.20 Portrety współczesności prozy polskiej — Andrzej Lenartowski
15.50 Jaka szkoła „Akcja doradcy”
15.55 Program dnia
16.05 Dla młodych widzów: „Sam o sobie” oraz film prod. USA „Wychowawca”
17.00 Teleexpress
17.20 Magazyn ekologiczny
17.40 Program publicystyczny
18.05 „Na wariackich papierach” — serial prod. USA
19.00 Wieczorynka: „Smurfy”
19.30 Wiadomości
20.25 Studio sport — liga mistrzów
22.15 Program publicystyczny
23.00 Wiadomości
23.15 Muzyczna „Jedynka”
23.30 Tydzień z Whoopi Goldberg — „Homer i Eddie”
1.05 Nocne czuwanie bez butelki
2.00 Zakończenie programu

PROGRAM II

- 7.30 Panorama
7.35 Przeboje „Dwójki”
8.10 Program lokalny
8.40 „Robin Hood” — serial anim. prod. włosko-hiszpańskiej
9.05 Studio „Dwójki”
9.15 „Pokolenia” — serial prod. USA
9.40 „Świat kobiet” — magazyn
10.05 Język angielski dla najmłodszych
10.10 Język angielski dla średnio zaawansowanych
10.25 Język angielski dla dzieci
10.30 Język francuski dla początkujących
11.00 Panorama
11.05 Studio „Dwójki”
11.15 Studio sport
12.00 „Historia Pana Tadeusza” — film dok.
13.00 Panorama
13.05 Serial filmowy
14.00 Film muzyczny
15.30 Powitanie
15.35 „Robin Hood” — serial anim. prod. włosko-hiszpańskiej
16.00 Panorama
16.05 Magazyn przechodnia
16.20 Zwierzęta wokół siebie — „Podaj łapę”
16.50 Losowanie gier liczbowych Totalizatora Sportowego
16.55 „Polska samorządowa” — program publ.
17.15 Pogotowie ekologiczne 2
17.30 „Pokolenia” — serial prod. USA
18.00 Panorama
18.05 Program lokalny
18.35 Kolo fortuny
19.05 „Historia Pana Tadeusza”
19.20 „Śpij bohaterze” — film dok.
21.00 Panorama
21.30 Ekspres reporterów

- 22.05 „Mały ekran — duży format” — „Ja Gore” — film prod. polskiej
22.35 Program artystyczny
23.20 Uderzenie sztuki — konstruowane widzenia
23.45 Publicystyka kulturalna
24.00 Panorama
0.05 Program rozrywkowy
1.30 Zakończenie programu

CZWARTEK 25 XI

PROGRAM I

- 6.00 Kawa czy herbata?
9.00 Wiadomości
9.10 Program dnia
9.15 Mama i ja — program dla mamy i trzylatka
9.30 Domowe przedszkole — „Legenda o warszawskiej chacie”
9.55 Porozmawiajmy o dzieciach — felieton dla rodziców
10.05 „Policjanci z Miami” (10) — serial sesacyjny prod. USA
11.05 Kwadrans na kawę
11.15 „Panie na planie” (1) — widowisko rozrywkowe
11.40 Smoczek czy grzechotka?
12.00 Wiadomości
12.10 Program dnia
12.15 Magazyn notowań
12.45 Dla młodych widzów: „Odkrywamy talenty” — program muzyczny
13.30-15.55 Telewizja Edukacyjna
13.35 „Wszystkie światy naszego ciała” (2) — „Elastyczna pompa” — serial prod. japońsko-szwedzkiej
14.25 „Mieszkamy w Polsce, w Europie, na ziemi” — „W cieniu sombrero”
14.40 Zwierzęta świata — „Rok szakala” (1) — serial przyrodniczy prod. ang.
15.10 „Właśnie kręci pan Walencik”
15.15 „Robinsonowie”
15.40 „Jak być młodym, pięknym i tolerancyjnym” — program studyjny dla młodzieży
15.55 Program dnia
16.05 Dla młodych widzów: „Odkrywamy talenty” — program muzyczny oraz film z serii „Pan Bennis” (4)
16.50 Muzyczna „Jedynka”
17.15 Teleexpress
17.20 Miliard w rozumie — teleturniej
17.45 Raport o zagrożeniach
18.05 „Komiks, dziwiata sztuka wywołana” (12) — serial dok. prod. hiszp.
18.30 Znaki czasu — magazyn katolicki
19.10 Wieczorynka — „Na gwiazdny szlak”
19.30 Wiadomości
20.00 Bilans — magazyn rządowy
20.20 „Policjanci z Miami” (9) — serial sensac. prod. USA
21.15 Tylko w „Jedynce” — to nie jest sprawiedliwe
22.00 „Z ogórkiem po kraju” — „Jadą goście jadą” — felieton
22.25 Pegaz
23.00 Wiadomości gospodarcze
23.20 Gorąca linia
23.30 Muzyczna „Jedynka”
23.35 „Aksamitna rewolucja” — film dok. prod. czechosłowackiej
0.40 To lubię
1.40 Zakończenie programu

PROGRAM II

- 7.30 Panorama
7.35 Przeboje „Dwójki”
8.10 Program lokalny
8.40 „Kot w butach” (21) — „Kłopoty księcia Alanumba” — serial anim. prod. japońskiej
9.05 Studio „Dwójki”
9.15 „Pokolenia” (438) — serial prod. USA
9.40 Świat kobiet — magazyn
10.05 „Wild America” — „Prickly Porcupine” — serial dok. prod. USA w wersji oryginalnej
10.35 „Boulevard du XX — eme siecle” (2) — film prod. francuskiej w wersji oryginalnej
11.00 Panorama
11.05 Publicystyka kulturalna
12.00 Film dokumentalny
13.00 Panorama
13.05 „Próba sił” — film fab. prod. angielskiej
14.20 Publicystyka kulturalna
15.30 Powitanie
15.35 „Kot w butach” (21) — „Kłopoty księcia Alanumba” — serial animowany prod. japońskiej

- 16.00 Panorama
16.05 Studio sport — wielka piłka
16.35 „Mój mały świat” — program Haliny Miroszowej
16.55 W cieniu Kremla
17.30 „Pokolenia” (438)
18.00 Panorama
18.05 Program lokalny
18.35 Kolo fortuny — teleturniej
19.05 „Mniejszości narodowe” — „Kaszub” — film dok.
20.00 Koncert jubileuszowy orkiestry „Amadeus” pod dyktando Agnieszki Duczmal
21.00 Panorama
21.30 Sport
21.40 „Dekalog-Polska” (9) — film dok. Leszka Wosiewicza
22.15 „Przyjaciół” — film fab. prod. fińskiej
23.10 Studio Teatralne „Dwójki” — George Tabori: „Mein Kampf”
24.00 Panorama
0.05 Studio teatralne „Dwójki: „Mein Kampf” (2)
1.25 „Hotel du Paradis” — film fab. prod. ang.
3.10 Zakończenie programu

PIĄTEK 26 XI

PROGRAM I

- 6.00 Kawa czy herbata?
9.00 Wiadomości
9.10 Program dnia
9.15 Mama i ja — program dla mamy i trzylatka
9.30 Domowe przedszkole
10.00 „Niedźwiędź i laleczka” — komedia obyczajowa prod. fr.
11.30 Reportaż
12.00 Wiadomości
12.10 Program dnia
12.15 Magazyn notowań
12.45 Dla najmłodszych: „Ciuchcia”
13.30-15.55 Telewizja Edukacyjna
13.30 „The lost secret” (8) — język angielski dla średnio zaawansowanych
13.45 Spojrzenie na Niemcy — Na winogronowym szlaku
14.05 Stan ducha — Misja — Spotkanie z młodymi mariawitami
14.20 Szaleństwa medycyny — Trucizny
14.35 Euroturniej — Kopenhaga
14.50 „Odpukać, odpukać”
15.05 Jaka jesteś?
15.20 Jeśli nie Oxford, to co?
15.40 Biznes start (4)
15.55 Program dnia
16.05 Dla najmłodszych: „Ciuchcia”
16.50 Muzyczna „Jedynka”
17.00 Teleexpress
17.20 Automania
17.40 „Tata, a Marcin powiedział” — „Godność człowieka” — program satyryczny
18.00 „Randka w ciemno” — zabawa quizowa
18.45 „W kraju Zulu Gula” — program satyryczny Tadeusza Rossa
19.00 Wieczorynka
19.30 Wiadomości
20.15 Tydzień z Whoopi Goldberg — „Mistrzowski strzał” — film fab. prod. USA
22.00 „Polski poślizg kontrolowany”
22.20 „Otkaka’93” — Ogólnopolskie Targi Kabaretowe
23.00 Wiadomości
23.15 Gorąca linia
23.25 Muzyczna „Jedynka”
23.30 „Kariera na zlecenie” — film fab. prod. fr.
1.15 „Największy z wielkich” cz. 2. — koncert rockowy
2.00 Zakończenie programu

PROGRAM II

- 7.30 Panorama
7.35 Przeboje „Dwójki”
8.10 Program lokalny
8.40 „Batman” — serial animowany prod. USA
9.05 Studio „Dwójki”
9.10 „Muzea Austrii” — serial dok. prod. austriackiej
9.40 Świat kobiet — magazyn
10.05 „Osteneichbild am Sonntag” — film dok. prod. austriackiej w wersji oryginalnej
10.35 „Ulica Sezamkowa” — program dla dzieci prod. USA w wersji oryginalnej
11.00 Panorama
11.05 Studio „Dwójka”
11.10 Do trzech razy sztuka (powt.)

- 11.40 Róbta co chcata — program Jerzego Owsiaka (powt.)
12.00 Program artystyczny (powt.)
13.00 Panorama
13.05 „Przystanek Alaska” (22) — serial prod. USA
13.50 Program muzyczny
15.00 „Śpij bohaterze” — film dok.
15.30 Powitanie
15.35 „Batman” — serial anim. prod. USA
16.00 Panorama
16.05 Klub Yuppies? — program dla młodzieży
17.20 Festiwal operatorów — Toruń'93
17.45 „Welcome to America” — teleturniej
18.00 Panorama
18.05-21.00 Programy regionalne
21.00 Panorama
21.30 Sport
21.40 „A to pan zna?”
22.05 „Przystanek Alaska” — serial obyczajowy prod. USA
22.50 Teatr Sensacji: „Okup”
0.20 Panorama
0.25 Koncert rockowy
0.55 „Płonące serca” — serial prod. fr.
1.45 Zakończenie programu

SOBOTA 27 XI

PROGRAM I

- 7.00 Rondo — magazyn informacyjno-gospodarczy
7.20 Rynek AGRO
7.45 Z Polski
8.05 Racje i emocje — program publicystyczny
8.25 Wszystko o działce
9.00 Wiadomości
9.10 Ziarno — program red. katolickiej dla dzieci i rodziców
9.35 5-10-15 — program dla dzieci i młodzieży oraz „Plecak pełen przygód” — serial prod. polsko-niem.
11.00 „Na szlaku przygody” — serial dok. prod. australijskiej
12.00 Wiadomości
12.10 Sceny i obrazy
12.45 Morza
13.15 Studio sport — Apetyt na zdrowie
13.55 Walt Disney przedstawia — „Super Baloo” — „Opowieść o focie”
15.10 Jesienne MTV
15.25 Teatr Wspomnień: „Grupa Laokoona”
17.00 Teleexpress
17.20 „Klatka” — „Marciniakowie”
17.40 „Towarzystwo mieszane” — program Małgorzaty Snakowskiej
18.10 „Dzień za dniem” — serial prod. USA
19.00 Małe wiadomości DD
19.10 Wieczorynka — „Tukany na tropie”
19.30 Wiadomości
20.00 Polska ZOO
20.30 Tydzień z Whoopi Goldberg: „Serce Klary”
22.30 Wiadomości
22.40 Muzyczna „Jedynka” — koncert finałowy — Li-stopad’93
23.55 Sportowa sobota
0.15 „Z archiwum filmu gangsterskiego” — „Wróg polityczny” — film prod. USA
1.40 „Swirusy” — film fab. prod. USA
3.15 Zakończenie programu

PROGRAM II

- 7.30 Panorama
7.35 „Kaliber 93” — wojskowy magazyn filmowy
8.00 „Ulica Sezamkowa” — program dla dzieci
9.00 Tacy sami — program w języku migowym
9.20 Nauka języka migowego (10)
9.25 Powitanie
9.35 Wspólnota w kulturze — film dok.
10.10 „Benny Hill” — angielski program rozrywkowy
10.40 Róbta co chcata — program Jerzego Owsiaka
11.00 Leonard Bernstein — Spotkanie z muzyką „Duch latynoamerykański”
12.00 U-2: „The Zoomerang Show” — transmisja koncertu z Sydney, Australia
14.00 Rody polskie — film dok.
14.30 Studio sport
15.20 Halo „Dwójka”
15.25 Zwierzęta świata — „Rok szakala” — serial przyrodniczy prod. ang.

- 15.55 Losowanie gier liczbowych Totalizatora Sportowego
16.00 Panorama
16.10 „Pelną chatę” — serial prod. USA
16.30 Program dnia
16.40 Seans filmowy — program Ewy Banaszkiewicz
17.05 Wielka gra — teleturniej
18.00 Panorama
18.05 Program lokalny
18.30 „Gra” — teleturniej
19.00 Festiwal operatorów — Toruń'93
20.10 Rzeczpospolita druga i pół — program publicystyczny
21.00 Panorama
21.25 Słowo na niedzielę
22.20 Dopóki płynąć będą rzeki, Rio Conchos — film fab. prod. USA
24.00 Panorama
0.05 Muzyka rozrywkowa
1.30 Zakończenie programu

NIEDZIELA 28 XI

PROGRAM I

- 7.00 Rolnictwo na świecie — „Kanada’93”
7.15 Proszę o odpowiedź
7.35 Tydzień — magazyn rolniczy
8.30 Notowania
9.00 „Zamek Eureka” (48) — serial prod. USA
9.25 Teleranek
10.10 „Pugwall” — serial prod. australijskiej
11.00 „Naucz się żyć” (3-ost.) — serial dok. prod. angielskiej
12.00 Telewizyjny Koncert Życza
12.35 Scena młodego widza: „Wiersze i krajobrazy”
13.45 W Starym Knie: złote lata komedii angielskiej — „Człowiek w białym garniturze”
15.15 „On, czyli kto”
15.50 Szalony: „Wioska nadziei” — film dok.
16.40 Antena
17.00 Teleexpress
17.30 „Dynamia” (217)
18.20 7 dni świat
19.00 Wieczorynka — Walt Disney przedstawia: „Chip i Dale”
19.30 Wiadomości
20.15 „Requiem dla Grenady” (5) — serial kostiumowy prod. hiszp.
21.10 Sportowa niedziela
22.00 „Miss world’93”
24.00 Tydzień z Whoopi Goldberg: „Telefon” — komediodramat prod. USA
1.20 Program muzyczny
2.00 Zakończenie programu

PROGRAM II

- 7.30 Echa tygodnia
8.00 „Tajemniczy opiekun” — serial anim. prod. japońskiej
8.25 Film dla niesłyszących: „Requiem dla Grenady” (4) — serial kostiumowy prod. hiszp.
9.20 Powitanie
9.25 Słowo na niedzielę
9.30 Programy lokalne
10.30 Wzrockowa lista przebojów Marka Niedzwieckiego
11.00 Godzina z Hanna Barbera — filmy anim. dla dzieci
12.00 „Hannibal” — film fab. prod. włoskiej
13.40 Piosenki z ulicy Słonecznej
14.00 Studio sport — Mistrzostwa Świata w kulturystyce
15.00 Podróża w czasie i przestrzeni — „Wszystkie światy naszego ciała” (4) — „Potężna fabryka chemiczna — wątroba” — serial dok. prod. japońsko-szwedzkiej
16.00 Panorama
16.15 „Dieciaki, kłopoty i my” (10) — serial komediowy prod. USA
16.40 Animals (62)
17.15 Wydarzenia tygodnia
17.45 Halo „Dwójka”
17.50 „Chimera” — magazyn muzyczny
18.25 Gra — teleturniej
19.00 Program rozrywkowy
19.55 „A kuku, panie kuku” — serial anim. prod. niemieckiej
20.00 Festiwal operatorów — Toruń: „Gala”
21.00 Panorama
21.30 Program artystyczny
22.20 „Wierny Ruslan” (3-ost.) — serial prod. rosyjskiej
23.20 Program kabaretowy
24.00 Panorama
0.05 Muzyka rozrywkowa
1.35 Zakończenie programu

SRODA 17.11

RTL plus

12.10 Sunshine Reggae auf Ibiza
13.45 Fulch des verborgenen Schatzes
15.15 Die Supernasen
16.50 Zwei Nasen tanken Super
19.10 Notruf
20.15 Zwei Supertypen in Miami: Die
Schöne mit dem kleinen Tick
22.10 Siern TV - magazyn
23.10 Der Rächer der Unterwelt
0.45 Nachtprogramm

SAT 1

12.40 Unter Berggottillas
13.10 Lawrence von Arabien
16.46 Tennis
19.00 Glücksrad
0.00 Die Profis
0.55 Wiederholungen

PRO 7

12.55 Local Hero
14.55 Diamonds - serial krym.
15.55 Mr. Belvedere - serial
16.25 Cudowna Jeannie - serial kom.
16.55 Trick 7 - serial rys.
18.25 Herzbube mit zwei Damen - serial
kom.
18.55 Unser lautes Heim - serial kom.
19.25 Roseanne - serial kom.
20.15 Perry Mason: Die Tote im See
- krym. USA
22.15 Jake und McCabe - serial
23.20 Die Nacht der Bestien

MTV

10.00 Videos
13.00 Greatest Hits
14.00 MTV On Tour
15.30 The Pulse
16.00 MTV on Tour
17.15 3 from 1
18.00 The Soul of MTV
18.30 Music Non-Stop
20.00 The Real World II
20.30 Most Wanted
22.00 Greatest Hits
23.00 Music Report
23.15 Filmtips
23.30 News
23.45 3 Form 1

Eurosport

10.00 Eurotennis
12.00 Eurogoals
13.00 American Football
14.30 Eiskunstlauf
16.00 Triathlon
18.30 Reitsport
19.30 Sportnews
20.00 Tennis
20.30 Motors
23.00 Fußball
1.00 Sportnews

DSF

12.30 FUNtastisch
13.00 Sportsworld
13.30 Sportrait
14.00 Basketball
15.30 Tanzen
17.30 Fußball - liga włoska
18.30 American Football
19.30 Sport-Report
20.00 Fußball live
22.00 Basketball
23.30 Sportsworld

RTL 2

12.20 Drei Matrosen in Paris
14.15 Teufelskerle
16.05 Die Möwe Jonathan
18.00 Action News
18.10 Action News
20.15 Zwischen Leben und Tod
22.05 Apocalypse Noe
1.05 Saboteure

CZWARTEK 18.11

RTL plus

12.30 Springfield Story
13.20 California Clan
14.10 Zeit der Sehnsucht
15.00 Ilona Christen
16.00 Hans Meiser
17.00 Kto tu jest szefem? - serial
17.30 Familienbande - serial
18.00 Ruf des Herzens
18.45 RTL aktuell
19.10 Explosiv
19.40 Gute Zeiten, schlechte Zeiten
20.15 Notruf
21.15 Mißbraucht
23.15 Gottschalk - show

SAT 1

12.25 Schatten der Leidenschaft - serial
13.15 Trapper John, M.D. - serial
14.10 Nachbarn - serial
14.40 Bonanza - serial
15.40 Raumschiff Enterprise - Das
nächste Jahrhundert - serial
16.45 Tennis
19.00 Kolo szczęścia
19.45 Newsmagazin
0.00 Der Coup
2.10 Wiederholungen

PRO 7

13.20 Sie nannten ihn Gringo
14.55 Diamonds - serial krym.
15.55 Mr. Belvedere - serial
16.20 Cudowna Jeannie - serial kom.
16.55 Trick 7 - serial rys.
18.25 Herzbube mit zwei Damen - serial
kom.

18.55 Unser lautes Heim - serial kom.
19.25 Roseanne - serial kom.
20.15 Glückliche Reise - Italien
21.25 Patton - Rebell in Uniform - cz. 1
23.15 Patton - Rebell in Uniform - cz. 2

MTV

13.00 Greatest Hits
14.00 MTV On Tour
16.30 Music Report
16.45 Filmtips
17.15 3 from 1
17.30 Dial MTV
18.00 Soul of MTV
18.30 Music Non-Stop
20.00 MTV's Beavis & Butt-head
20.30 Most Wanted
22.00 Greatest Hits
23.00 Music Report

Eurosport

10.00 Motors - magazyn
11.00 Segeln
12.00 Fußball
14.00 Motorsport
16.00 American Football
18.30 Euroski
19.30 Sportnews
20.00 Tennis - magazyn
22.00 Fußball
23.30 Tennis

DSF

12.30 Freizeitratgeber
13.00 Tele-Börse
13.45 Training
14.00 American Football
15.00 Sport am Nachmittag
17.00 Pflicht und Kür
18.00 Basketball
19.30 Sport-Report
20.00 Fußball
22.00 Offensiv
23.00 Box Classics

RTL 2

12.20 Vampy - trickfilme
16.35 Daktari - serial przyrod.
17.40 Action News
17.45 Ruck Zuck
18.20 Uśmiech proszę
18.50 Action News
19.00 Der Engel kehrt zurück - serial
20.15 Magic Movie - Der Zauberkom.
22.10 WWF Wrestling
23.15 P.O.W. - Die Vergeltung

PIĄTEK 19.11

RTL plus

12.30 Springfield Story
13.20 California Clan
14.10 Zeit der Sehnsucht
15.00 Ilona Christen
16.00 Hans Meiser
17.00 Kto tu jest szefem? - serial kom.
17.30 Familienbande - serial
18.00 Ruf des Herzens
18.45 RTL aktuell
19.10 Explosiv
19.40 Gute Zeiten, schlechte Zeiten
20.15 Die Heimatmelodie
21.15 Zum Stanglwirt
21.45 Unter einer Decke - serial
22.15 Wie bitte?
23.15 Gottschalk

SAT 1

12.25 Schatten der Leidenschaft
13.15 Trapper John, M.D.
14.10 Nachbarn
14.40 Bonanza
15.40 Raumschiff Enterprise - Das
nächste Jahrhundert
16.45 Riskier was!
19.00 Glücksrad
19.45 Newsmagazin
22.05 Fußball-Bundesliga
23.00 Mädchen, die nach München
kommen
0.25 Wiederholungen

PRO 7

13.10 Perry Mason und die verheiratete
Dirne
14.55 Diamonds - krym. USA
15.55 Mr. Belvedere - serial
16.25 Cudowna Jeannie - serial kom.
16.55 Trick 7 - serial rys.
18.25 Herzbube mit zwei Damen - serial
18.55 Unser lautes Heim - serial kom.
19.25 Roseanne - serial kom.
20.15 Ein Werwolf beißt sich durch
22.10 Raven - serial
23.15 Der Blob

MTV

14.00 MTV On Tour
16.00 Madonna in Paris
16.30 Music Report
16.45 Filmtips
18.00 The Soul of MTV
18.30 Music Non-Stop
20.00 In Search of Madonna
20.30 Most Wanted
22.00 Greatest Hits
23.15 Filmtips
23.30 News
23.45 3 From 1

Eurosport

10.00 Eishockey
11.00 Euroski - magazyn
12.00 Fußball
14.00 Rhythmische Sportgymnastik
16.00 Eiskunstlauf
18.30 Motorsport
19.30 Sportnews
20.00 Tennis
22.00 Eiskunstlauf
0.00 Eishockey

DSF

13.00 Tele-Börse
13.45 Training
14.00 Basketball
15.30 Sport am Nachmittag
17.00 Trans World Sports
18.00 Klettern
18.30 Motoren und Legenden
19.30 Sport-Report

20.00 Basketball
22.00 Wrestling
22.55 Hattrick
23.45 Motorsport

RTL 2

12.20 Vampy - trickfilme
16.35 Daktari - serial przyrod.
17.40 Action News
17.45 Ruck Zuck
18.20 Uśmiech proszę
19.00 Der Engel kehrt zurück - serial
20.15 Die Geister die ich rief - film sat
22.00 Unser Mann vom Secret Service
23.45 Werbetrommel
0.15 Wettlauf mit dem Tod

SOBOTA 20.11

RTL plus

12.40 Full House
13.10 Księż z Bel-Air - serial kom.
13.40 Major Dad - serial kom.
14.10 Otilant
14.45 Knight Rider
15.45 Das A-Team
16.45 21 Jump Street - Tatort Klassen-
zimmer - serial
17.45 The Heights - serial
18.45 RTL aktuell
19.15 Beverly Hills, 90 210 - serial
20.15 Der störrische Kurgast
22.00 Blue Jean Cop
23.35 Samstag Nacht
00.05 Männermagazin M
01.20 Serie Rose

SAT 1

12.45 Tennis live
17.55 Das Millionenspiel
18.00 Ran - Fußball-Bundesliga
19.30 Kolo fortuny
20.15 Die Goldene Hitparade der
Volksmusik
22.00 Jux i Dallerei
23.00 Schulfächer - Report teil 5

PRO 7

13.05 Tiersch prominent
13.15 Kung Fu - sens. USA
14.15 Frank Buck - przygody w Malezji
15.15 Król Salomon i królowa Saba
(film hist)
17.30 Hardball - serial
18.25 Herzbube mit zwei Damen - serial
kom.

18.55 Unser lautes Heim
19.25 Roseanne - serial kom.
20.15 Traffic School - Die Blech- und
Dachschaden - Kompanie kom.
USA
22.05 Powieście go wyżej - western
USA

MTV

11.00 The Big Picture
11.30 Yo! MTV Raps
13.30 MTV's First Look
14.00 Most Wanted Weekend
17.00 Dance with Simone
18.00 The Big Picture - Ray Cokes
18.30 MTV News
19.00 Europejska lista przebojów
21.00 Saturday Night Live Vintage
21.30 Mariah Carey Unplugged
22.00 The Soul of MTV
23.00 First Look, Mit Paul King.

RTL 2

16.10 Ona
18.10 Masada
20.15 Ausgeliefert - thriller 1972
22.05 Der Mann aus Virginia - western
1972
00.00 Reise zurück in die Zeit - horror
1987 r.

Eurosport

09.50 Ski-Weltcup live
11.00 Tennis
12.30 Ski-Weltcup
12.50 Ski - Weltcup live
13.45 Tennis
15.00 Eiskunstlauf
18.00 Ski-Weltcup
19.00 Eishockey
20.30 Futbol amerykański
21.00 Boks
22.00 Eiskunstlauf live
23.30 Tennis

NIEDZIELA 21.11

RTL plus

11.00 Zurück in die Vergangenheit
12.00 Tropical Heat
13.00 Fußball - Europapokal
13.35 mein Vater ist ein Außerirdischer
serial
14.10 Familie Munster - serial krym.
14.35 Disney Filmperle
16.45 Zwei Himmelhunde auf dem Weg
zur Hölle
18.45 RTL aktuell
19.10 Aber Hallo!
20.15 Tierärztin Christine
22.50 Prime Time - Spätausgabe
23.10 Eden
23.40 Playboy Late Night
00.10 Donner's Tag bei Kanal 4

SAT 1

11.00 alSo
12.00 Reinhold Messner - zwischen
Himmel und Erde
12.25 Bleib gesund
12.50 Die phantastischen Abenteuer
des Raumschiffes Orion - serial
14.00 Tennis live
17.15 Baywatch live '93
17.30 Baywatch - Die Rettungsschwim-
mer von Malibu
18.20 Kolo fortuny
19.15 rannissimo - Fußball
20.15 Nothing in Common - Sie haben
nichts gemein - film kom.
22.10 Talk im Turm
23.40 24 Stunden
00.10 So gehen

PRO 7

12.20 Hardball
13.20 Roseanne
13.50 Tiersch prominent
14.00 Weltreise extrem
15.00 Kenny Rogers: Sein größtes
Abenteuer - teil 1
16.50 Kenny Rogers: Sein größtes
Abenteuer - teil 2
18.30 Matick - serial krym.
19.30 Die Reporter
20.15 Die Geister die ich rief - film sat
22.10 Schwarzer Sonntag - thriller
01.00 Special Squad

MTV

13.30 MTV's First Look, Mit Paul King
14.00 Sport
14.30 The Real World III
15.00 Most Wanted Weekend
18.30 News Weekend Edition
19.00 MTV's US Top 20 Countdown.
Vorgestellt von Adam Curry
21.00 120 Minutes, Mit Paul King
23.00 MTV's Beavis & Butt-head

Eurosport

09.50 Ski-Weltcup live
11.00 Tennis
12.30 Ski-Weltcup
13.45 Tennis
15.00 Eiskunstlauf
18.00 Ski-Weltcup
19.00 Eishockey
20.30 Boks
21.30 Motorsport
22.00 Eiskunstlauf
23.30 Tennis

RTL 2

10.45 Gauner gegen Gauner
11.40 ... Eltern sein dagegen sehr
12.15 Werbetrommel
12.15 Bravo TV
14.35 Die Piratenbraut - komedia
16.00 Seidenstrümpfe
18.30 Keiner hat das Pferd geküßt - ko-
media
20.15 Nachstes Jahr, selbe Zeit - kome-
dia
22.35 Kälter Hauch der Vergangenheit
- thriller
00.25 Der Unsichtbare
01.50 Keiner hat das Pferd geküßt - ko-
media

PONIEDZIAŁEK 22.11

RTL plus

12.30 Historia Springfieldów
13.20 California Clan - serial
14.10 Zeit der Sehnsucht - serial
15.00 Ilona Christen
16.00 Hans Meiser
17.00 Gdzie jest szef? - serial
17.30 Strasznie miła rodzinka
18.00 Ruf des Herzens
19.10 Explosiv - magazyn
19.40 Gute Zeiten, schlechte Zeiten - serial
20.15 Kollegen, Kollegen
21.15 Stadtklinik
23.15 Der heiße Stuhl

SAT 1

12.30 Schatten der Leidenschaft
13.10 Trapper John, M.D. - serial
14.10 Nachbarn - serial
14.40 Bonanza - serial
15.40 Starek kosmiczny Enterprise
16.45 Riskier was! - quiz
17.20 Geh aufs Ganze!
18.00 Regionalreport
18.50 Pięć razy pięć
19.00 Magazyn nowości
19.20 Glücksrad
20.15 Der Bergdoktor - serial
21.20 Bitte melde dich!
22.10 Hunter - serial krym.
23.00 News & Stories
23.40 Starek kosmiczny Enterprise

PRO 7

12.10 Shortlist
13.30 Durch die Hölle der Piranhas
14.55 Diamonds
15.55 Mr. Belvedere - serial kom.
16.25 Cudowna Jeannie - serial kom.
16.55 The Real Ghostbusters
18.25 Herzbube mit zwei Damen
18.55 Nasz głośny dom
19.25 Roseanne - serial kom.
20.15 Agenci zjają samotnie
22.10 Powermann III - western

MTV

10.00 Videos
13.00 Wielkie hity
14.00 MTV On Tour
16.30 Music Report, Mit Kristiane Bac-
ker
16.45 MTV At The Movies - Pip Dann
17.00 MTV News
17.15 3 from 1
17.30 The Grind
18.00 MTV's Hit List UK
20.00 Seven Deadly Sins
21.00 Muzyka non stop - Pip Dann
22.00 Greatest Hits
23.15 Filmtips, Mit Pip Dann

Eurosport

10.30 Eiskunstlauf
12.00 Ski - Weltcup Slalom der Damen
13.00 Motorsport
14.30 Tennis
16.00 Futbol amerykański
17.00 „Eurofun“
17.30 Eiskunstlauf
19.30 Sportnews
20.00 Motorsport
22.00 Boksen
23.00 „Eurogole“

RTL 2

11.25 Der Engel kehrt zurück
12.20 Vampy / Trickfilme
16.35 Daktari
17.45 Ruck Zuck
18.20 Uśmiech proszę
19.00 Autostrada do nieba
20.15 Cover up - Mode, Models und
Intrigen

21.20 WWF Wrestling
22.30 Private Investigations
0.15 Wyścig ze śmiercią

WTOREK 23.11

RTL plus

12.30 Springfield Story - serial
13.20 California Clan
14.10 Zeit der Sehnsucht
15.00 Ilona Christen
16.00 Hans Meiser
17.00 Wer ist hier der Boß?
17.30 Strasznie miła rodzinka - serial
18.00 Ruf des Herzens
18.45 RTL aktuell
19.10 Explosiv - magazyn
19.40 Gute Zeiten, schlechte Zeiten
20.15 Columbo: Mord in Pastell - film
krym.
21.45 Quincy
22.45 Dirk Bach Show
23.15 Gottschalk

SAT 1

12.25 Schatten der Leidenschaft
13.10 Trapper John, M.D.
14.10 Nachbarn
14.40 Bonanza - serial
15.40 Starek kosmiczny Enterprise
16.45 Zaryzykuj coś!
17.20 Idź na calość
18.30 Pięć razy pięć
19.00 Newsmagazin
19.30 Glücksrad
20.15 Die Goldene Schlagerparade
21.15 Retter
21.55 Ulrich Meyer: EINSPRUCH!
23.00 Spiegel TV-Reportage
23.40 Electric Blue - film erot.

PRO 7

13.15 Agenci zjają samotnie
14.55 Diamonds - serial krym.
15.55 Mr. Belvedere - serial
16.25 Bezaubernde Jeannie
16.55 The Real Ghostbusters
17.25 Bugs Bunny
17.55 Fam. Feuerstein
18.25 Herzbube mit zwei Damen
18.55 Flirt uliczny
19.25 Roseanne - serial kom.
20.15 Miłość jest czymś więcej niż jed-
nym słowem
22.20 T.J. Hooker - serial
23.30 Pojedynak w Vaccares

MTV

13.00 Greatest Hits
14.00 MTV On Tour
16.30 Music Report
16.45 Filmtips
17.00 MTV News
17.30 Dial MTV
18.00 The Soul of MTV
18.30 Music Non-Stop
20.00 MTV Sport
20.30 Most Wanted
22.00 The Pet Shop Boys Day, Mit Paul
King
23.00 Music Report
23.45 3 From 1

Eurosport

10.30 Eiskunstlauf
12.00 Narciarstwo
13.00 „Eurogole“ - magazyn piłkarski
14.00 Rajd Brytyjski
14.30 Tennis
16.30 „Eurofun“
17.00 American Football
18.30 „Eurogole“
19.30 Sportnews
20.00 Eiskunstlauf
22.30 Motorsport
23.00 Snooker
00.00 Golf

RTL 2

11.25 Der Engelkehrt zurück
12.20 Vampy / Trickfilme
16.35 Daktari
17.40 Action News
17.45 Ruck Zuck
18.20 Uśmiech proszę
19.00 Autostrada do nieba
20.15 Castaway - Die Insel
22.35 Der Würger - thriller 1978
00.20 Wettlauf mit dem Tod

ŚRODA 24.11

RTL plus

12.30 Historia Springfieldów - serial
13.20 Klan z Kalifornii
14.10 Zeit der Sehnsucht
15.00 Ilona Christen
16.00 Hans Meiser
17.00 Kto tu jest szefem?
17.30 Strasznie miła rodzinka
18.00 Ruf des Herzens
18.45 RTL aktuell
19.10 Explosiv
19.40 Gute Zeiten, schlechte Zeiten
20.15 Fußball live
22.20 Stern TV - magazyn
22.50 Fußball - Europapokal
23.15 Gottschalk - show
0.00 Przyszanek Alaska

SAT 1

12.25 Schatten der Leidenschaft
13.10 Trapper John, M.D.
14.10 Nachbarn
14.40 Bonanza - serial
15.40 Starek kosmiczny Enterprise
16.45 Zaryzykuj coś!
17.20 Idź na calość
18.00 Regionalreport
18.30 Pięć razy pięć
19.00 Magazyn nowości
19.30 Kolo fortuny
20.15 Opa kann's nicht lassen - kom.
USA
22.30 Lost Command - film USA
1.00 The Black Bird

PRO 7

12.20 Tysiąc mil kurzu
13.20 Dziewczyna z Hongkongu

14.55 Diamenty - serial krym.
15.55 Mr. Belvedere - serial
16.25 Cudowna Jeannie - serial kom.
16.55 The Real Ghostbusters
17.25 Bugs Bunny
17.55 Rodzina Feuersteinów
18.25 Herzbube mit zwei Damen
18.55 Nasz głośny dom - serial kom.
19.25 Roseanne - serial kom.
20.15 Perry Mason: Ein gewissloser
Lump - krym. USA
22.15 Jake und McCabe - serial
23.20 Brudna wojna

MTV

10.00 Videos
13.00 Greatest Hits
14.00 MTV On Tour
15.30 The Days of our Lives: Queen
Special Freddie Mercury
16.30 Music Report
16.45 Filmtips
17.00 News
17.15 3 from 1
18.00 The Soul of MTV
18.30 Music Non-Stop
20.00 The Real World III
20.30 Most Wanted
22.00 Greatest Hits
23.00 Music Report
23.15 Filmtips
23.30 News
23.45 3 Form 1

Eurosport

10.30 Eiskunstlauf
11.00 Reiten
12.00 Eurogole - magazyn
12.00 Eurofun - magazyn
14.00 Motorsport
14.30 Futbol amerykański
16.00 Gaelic Football
17.00 Triathlon
18.00 Reiten
19.00 Olympia - magazyn
19.30 Sportnews
20.00 Boks
21.30 Motorsport
22.00 Magazyn motorowy
23.00 Fußball

RTL 2

12.20 Filmy rysunkowe
16.35 Daktari
17.40 Action News
17.45 Ruck-Zuck
18.20 Bitte lächeln
18.50 Action News
19.00 Der Engel kehrt zurück - serial
20.15 Ich heirate eine Familie
22.15 WWF Wrestling
23.25 Nocna Akademia

CZWARTEK 25.11

RTL plus

12.30 Springfield Story
13.20 California Clan
14.10 Zeit der Sehnsucht
15.00 Ilona Christen
16.00 Hans Meiser
17.00 Kto tu jest szefem? - serial
17.30 Familienbande - serial
18.00 Ruf des Herzens
18.45 RTL aktuell
19.10 Explosiv
19.40 Gute Zeiten, schlechte Zeiten
20.15 Notruf
21.15 Alarm auf Station 2
23.15 Gottschalk - show

SAT 1

12.25 Schatten der Leidenschaft - serial
13.10 Trapper John, M.D. - serial
14.10 Nachbarn - serial
14.40 Bonanza - serial
15.40 Starek kosmiczny Enterprise - se-
rial
16.45 Zaryzykuj coś!
17.20 Idź na calość
18.00 Program regionalny
18.30 Pięć razy pięć
19.00 Newsmagazin
19.30 Kolo szczęścia
20.15 Wolffs Revier
21.15 Schreinemakers live
23.05 Für eine Handvoll Dollar - wes-
tern

PRO 7

13.00 Senkrechstarter - komedia
15.00 Diamenty - serial krym.
16.00 Mr. Belvedere - serial
16.30 Cudowna Jeannie - serial kom.
17.00 The Real Ghostbusters
17.30 Bugs Bunny
17.55 Rodzina Feuersteinów
18.25 Herzbube mit zwei Damen
18.55 Nasz głośny dom - serial kom.
19.25 Roseanne - serial kom.
20.15 Szczęśliwa podróż: Namibia
21.25 Wzję strachu
23.25 Amanda laßt die Puppen tanzen

MTV

13.00 Greatest Hits
14.00 MTV On Tour
16.30 Music Report
16.45 Filmtips
17.15 3 from 1
17.30 Dial MTV
18.00 The Soul of MTV
18.30 Music Non-Stop
20.00 MTV's Beavis & Butt-head
20.30 Most Wanted
22.00 Greatest Hits
23.00 Music Report

Eurosport

10.30 Motorsport
12.00 Fußball
14.00 Motorsport
16.00 Snooker
17.00 Eishockey
18.00 Euroski - Magazyn narciarski
19.00 Olympia - Magazyn
19.30 Sportnews
20.00 Handball - WM live
21.30 Motorsport
22.00 Fußball
23.30 Tennis

RTL 2
12.20 Vampy - trickfilme
16.35 Daktari - serial przyrod.
17.45 Ruck Zuck
18.20 Uśmiech prosię
19.00 Autostrada do nieba - serial
20.15 Cavegirl - komedia
22.00 Monte Carlo
00.00 Toma - serial

PIĄTEK 26.11

RTL plus
12.30 Springfield Story
13.20 California Clan
14.10 Zeit der Sehnsucht
15.00 Ilona Christen
16.00 Hans Meiser
17.00 Kto tu jest szefem? - serial kom.
17.30 Familienbande - serial
18.00 Ruf des Herzens
18.45 RTL aktuell
19.10 Explosiv
19.40 Dobry i zły czas
20.15 Die Heimatmelodie
21.15 Zum Stanglwirt
21.45 Unter einer Decke
22.15 Wie bitte?
23.15 Gottschalk live

SAT 1
12.25 Schatten der Leidenschaft
13.10 Trapper John, M.D.
14.10 Nachbarn
14.40 Bonanza
15.40 Statek kosmiczny Enterprise
16.45 Riskier wasi
17.20 Idź na całość
18.00 Program regionalny

18.30 Pięć razy pięć
19.00 Newsmagazin
19.30 Glücksrad
20.15 Gloria, die Gangsterbraut - film USA
22.15 Ran - Fußball - Bundesliga
23.15 Mädchen beim Frauenarzt
PRO 7
13.10 Perry Mason
14.45 Diamenty - krym. USA
15.55 Mr. Belvedere - serial
16.25 Cudowne Jeannie - serial kom.
16.55 Trick 7 - serial rys.
18.25 Herzube mit zwei Damen - serial

18.55 Nasz głośny dom - serial kom.
19.25 Roseanne - serial kom.
20.15 Highway 91
22.10 Raven - serial
23.15 Marty i pogrzebany - horror

MTV

14.00 MTV On Tour
16.00 MTV Beavis i Butt-Head
16.30 Music Report
16.45 Filmtips
17.00 News
17.15 3 from 1
18.00 The Soul of MTV
18.30 Music Non-Stop
20.00 Simply Red Special
20.30 Most Wanted
22.00 Greatest Hits
23.00 Music Report
23.15 Filmtips
23.30 News
23.45 3 From 1

Eurosport

10.30 Olympia - magazyn
11.00 Euroski - magazyn

12.00 Fußball
13.30 Olympia - magazyn
14.00 Motorsport
16.00 Eishockey
17.00 Tennis
17.30 Motorsport
18.30 Motorsport - International Magazine
19.30 Sportnews
20.00 Boks
22.00 Motorsport live
23.30 FAmerican Football
00.00 Eiskockey

RTL 2

12.20 Vampy - trickfilme
16.35 Daktari - serial przyrod.
17.40 Action News
17.45 Ruck Zuck
18.20 Uśmiech prosię
18.50 Action News
19.00 Autostrada do nieba - serial
20.15 Gefährliches Blut - western
21.55 Monte Carlo
23.50 Toma

SOBOTA 27.11

RTL plus

12.35 Michel Vaillant - serial
13.25 Księża z Bel-Air - serial kom.
13.50 Ultraman - Mein heimeles
14.15 Polizeibericht
15.00 Knight Rider
15.55 Das A-Team
16.50 21 Jump Street - serial
17.45 The Heights - serial
18.45 RTL aktuell
19.15 Beverly Hills, 90 210 - serial

20.15 Teatr ludowy
22.00 Dom duchów - horror USA
23.35 Gorące spojrzenia
SAT 1
12.50 On albo ja - serial
14.50 Fantastyczne przygody statku kosmicznego Orion
16.45 Punkt, Punkt, Punkt
17.20 Geh aufs Ganze!
18.00 Ran - Fußball - Bundesliga
19.35 Glücksrad-Gala - Das Millionen-spiel
20.15 Teatr ludowy
22.00 Mann-o-Mann
23.00 Schulmädchen Report cz. 3 - erot.

PRO 7

12.35 Nasz głośny dom
13.15 Kung Fu
15.45 Siódmego światu - film
17.30 Hardball - serial
18.25 Trójka - serial
19.25 Roseanne - serial kom.
20.15 Okno w sypialni - film
22.15 Brudny Harry II - krym. USA

MTV

11.00 The Big Picture
11.30 YO! MTV Raps
13.30 MTV's First Look
14.00 Beavis i Butt-Head
17.00 Dance with Simone
18.00 The Big Picture
18.30 MTV News Weekend Edition
19.00 European Top 20
21.00 Saturday Night Live Vintage
21.30 Roxette Unplugged
22.00 The Soul of MTV
23.00 MTV's First Look

RTL 2

12.40 Banda Olona
13.45 David Copperfield
14.20 Safari do piekła

15.55 Ponieważ kobieta jest słaba...
16.15 Viktor i Viktoria
17.25 Kola
18.05 Sting
18.20 Specjaliści w drodze - serial
20.15 The Hard Way - film
22.15 Nocne ómy
23.55 Capone Behind Bars - film USA
Eurosport
10.00 Sobota na żywo: narciarski slalom gigant kobiet; turniej golfa w Australii; turniej tenisowy; piłka ręczna, slalom gigant mężczyzn, zawody jeździeckie
22.00 Motocross

NIEDZIELA 28.11

RTL plus

8.30 Hanna-Barbera Party - ser. rys.
10.10 Wietnam
11.00 Himmelhunde von Boragora
12.00 Tropical Heat
13.00 Mój ojciec jest kosmitą
13.30 Disney Film Parade
16.55 Dwa serca - kom.
19.10 Aber Hallo!
20.15 Program rozrywkowy
22.40 Prime Time
23.00 Happy Playboy Hour
23.40 Playboy Late Night

SAT 1

10.00 Extra ran - Basketball
11.40 Also
12.25 Pozostań zdrowy - magazyn
12.50 Fantastyczne przygody statku kosmicznego Orion
14.00 Magazyn sportowy
17.35 Baywatch - Ratownicy z Malibu - serial USA

18.20 Koło szczęścia
19.15 Sport
20.15 Ucieczka - film
22.15 Talk im Turm
23.40 24 Studenten
PRO 7
12.20 Hardball
13.20 Roseanne
14.55 Kenny Rogers cz. I
16.45 Kenny Rogers cz. II
18.30 Matlock - serial
19.30 Reporterzy
20.15 Wywoływacze cienia - film
22.15 Zimna gorączka - kryminał USA
1.00 Special Squad - serial

MTV

11.00 The Big Picture
11.30 European Top 20
13.30 The First Look
15.00 MTV On Tour Weekend
18.30 News Weekend Edition
19.00 US Top 20
21.00 120 minut z Paul Kingiem
23.00 Beavis i Butt-Head

Eurosport

11.00 Boks
13.00 Golf
15.00 Tenis
17.00 Piłka ręczna kobiet
19.30 Jeździectwo
20.30 Narciarski slalom
22.00 Tenis
23.30 Boks

RTL 2

12.55 Bravo TV
14.35 Die Marx Brothers - serial
16.00 Polowanie
16.20 Singin' in the Rain - film USA
18.30 Gdzie jest siódma kompania
20.15 Dad - film USA
22.35 Miłosne pozdrowienia z pisklami
0.25 Autostrada nr 7

PRZEDSIĘBIORSTWO MOTORYZACYJNE „AUTO-SERVICE”

w Kaliszu przy ul. Podmiejskiej 22,
tel. (0-62) 310-18 i 342-73

proceedzi sprzedaż za gotówkę i na raty, w cenach
fabrycznych samochodów:

FIAT I POLONEZ

Aktualnie w sprzedaży:
— Polonez Caro
— Cinquecento

O R A Z I U W A G A !
W RAMACH KONTYNGENTU '94

— Fiat Uno
— Fiat Tipo
— Fiat Tempra

I TYLKO U NAS
do końca listopada — Fiat 126p z bonifikatą 2 mln zł.
KUPNO U NAS TO PEWNOŚCI FACHOWOŚCI
GWARANCJAI RĘKOJMIAI

Technologię oraz urządzenia do produkcji plynu do naczyń — sprzedam
Turek, tel.12-05 po godz. 16.00 012954 sm

Ogłoszenia drobne

Sprzedam

Fiat 126p, 1988 r. Wyszyńskiego 14/33

Sprzedam ładę samare 1500 r. 1992, 26-53 wieczorem. 313/E/93

Sprzedam garnitur na dwulatka. Tel. 26-32 (11/93)

Sprzedam działkę o pow. około 6 ar. przy ul. Milewskiego. Wiadomość: Turek, tel. 49-94 (12/E/93)

Działka budowlana o pow. 5,6 a. Wiadomość: Łąkowa 20 (10/93)

Koparko - spycharkę „Białorus” sprzedam lub zamienię na C-360 zestaw omlotowy - sprzedam. Wieczorek. Wieleń, gm. Uniejów (304/E/93)

Tanio! Sprzedam kombajn ziemniaczany „Ama”. Zaborów 17, gm. Uniejów, Pawlak Sławomir (306/E/93)

Sprzedam lub zamienię na osobowy Nysa 90 r. Kaliska 42, tel. 44-03 po godz. 18-tej (300/E/93)

Sprzedam gospodarstwo rolne 6 ha budynki nowe c.o., woda, maszyny rolnicze. Zaborów gm. Uniejów. Marianna Stasiak (303/E/93)

Ładę sklepową, okratowanie kiosku „Topola”. Sprzedam. Tel. 52-76 (15/93)

Okazyjnie sprzedam dom w stanie surowym i gospodarczy na Osiedlu Zapalczanym. Wiadomość w redakcji. (14/93)

Sprzedam Nysę na chodzie. Grunwaldzka 9 (311/E/93)

Różne

Własnościowe M-4 zamienię na domek jednorodzinny w stanie surowym. Zdrojki Lewe 14. 312/E/93.

Zamienię mieszkanie 2-pokojowe z kuchnią i łazienką 48 m kw na parterze - Zgorzelec na podobne w Turku. Wiadomość: tel. 38-80

Kupię lub wynajmę mieszkanie dwupokojowe lub kawalerkę. Tel. 29-21 (297/E/93)

Poszukuję mieszkania do wynajęcia w centrum miasta. Tel. 38-80

Zamienię mieszkanie (25 m kw.) na większe, spółdzielcze z dopłatą. Wiadomość: tel. 23-12.

Własnościowe M-3, Łódź zamienię na Turek. (15/93)

Rada Pracownicza Przedsiębiorstwa Budownictwa Komunalnego w Turku

ul. Komunalna 6

ogłasza

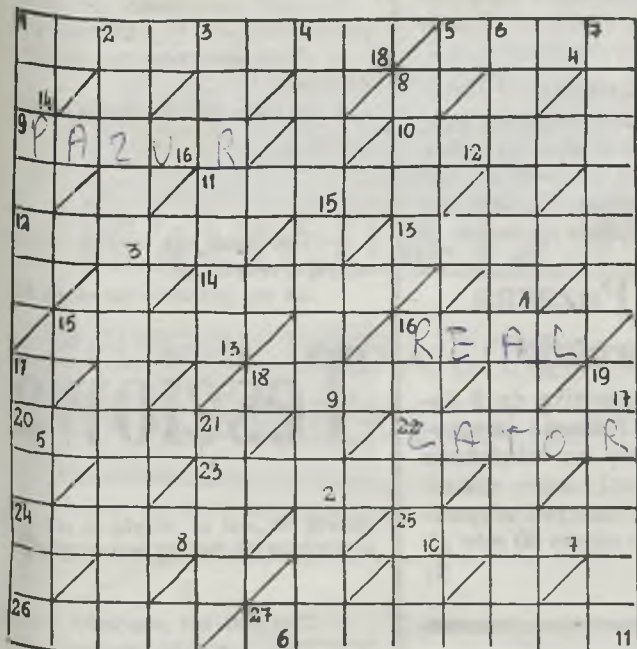
Konkurs na stanowisko Dyrektora Przedsiębiorstwa

Kandydaci przystępujący do konkursu powinni spełniać następujące warunki:

- wykształcenie ekonomiczne lub techniczne budowlane
 - 10-letni staż pracy w tym 5 lat na stanowisku kierowniczym,
 - znajomość branży budowlanej oraz mechanizmów funkcjonowania przedsiębiorstwa w warunkach gospodarki rynkowej,
 - dobry stan zdrowia
 - preferowany wiek do 50 lat.
- Kandydaci zobowiązani są do złożenia następujących dokumentów:
1. Podanie wraz z motywacją ubiegania się o stanowisko dyrektora.
 2. Życiorys wraz z osiągnięciami zawodowymi.
 3. Kwestionariusz wraz z fotografią.
 4. Kserokopie (odpisy) dyplomów potwierdzających kwalifikacje.
 5. Koncepcja w ogólnych zarysach prowadzenia przedsiębiorstwa i jego rozwoju na najbliższe lata.
 6. Opinia z poprzednich miejsc pracy za okres ostatnich 5 lat.
 7. Zaświadczenie o stanie zdrowia.

Oferty wraz z dokumentami należy składać osobiście lub za pośrednictwem poczty w siedzibie przedsiębiorstwa na adres: Rada Pracownicza Przedsiębiorstwa Budownictwa Komunalnego 62-700 Turek, ul. Komunalna 6, w kopertach zamkniętych z napisem „KONKURS”, w terminie 14 dni od daty ukazania się niniejszego ogłoszenia. Informacje o przedsiębiorstwie kandydaci mogą uzyskać w jego siedzibie. O terminie i miejscu przeprowadzenia konkursu kandydaci zostaną powiadomieni indywidualnie. Konkurs przeprowadzi Komisja Konkursowa powołana zgodnie z przepisami ustawy z dn. 25.09.1981 r. o Przedsiębiorstwach Państwowych (tekst jednolity Dz.U. z 91 r. Nr 18 i 75).

Krzyżówka dla dorosłych nr 24

Litery z krątek ponumerowanych w prawym dolnym rogu uporządkowane od 1 do 18 utworzą rozwiązanie.

Poziomo:

1. trap na scenie teatralnej
5. Europejskie Stowarzyszenie Wolnego Handlu
9. szpon
10. kąpielisko nad Bałtykiem
11. przestarzałe: pieszczota
12. jej stolicą Moskwa

13. walkoń, leń
14. najdłuższy lewy dopływ Dunaju
15. zbrojny zamek
16. klub piłkarski z Madrytu
18. nabrzeże w porcie
20. żółta lub brunatna farba
22. korek na drodze
23. słoik na przetwory
24. rea, struś pampasowy
25. lista, spis
26. wezwanie, zew
27. opiekunka, obrończyni

Rozwiązaniem krzyżówki jest wyraz znajdujący się w pogrubionych kratkach krzyżówki.

- Poziomo:
1. zabawka ze sznurka i papieru, puszczana w powietrze
 2. program telewizyjny dla dzieci z Moniką i Kulfonem
 3. mały zeszyt
 4. pudełko
 5. ...Matolek
 6. gra na skrzypcach
 7. duży Waldek
 8. zwierzę z garbem na plecach.

Prawidłowe odpowiedzi przesłane do redakcji na kartkach pocztowych z naklejonym kuponem i podanym wiekiem dziecka wezmą udział w losowaniu nagrody.

Nagrodę za rozwiązanie krzyżówki nr 22 otrzymuje Artur Macikowski z Turku. Nagrodą jest walkman ufundowany przez pana Bogdana Szymczaka właściciela sklepu „A-MOL” przy ul. Kaliskiej. Gratulujemy!

Artur Macikowski

Pionowo:

1. tama
2. czynność w trakcie śledztwa
3. chruściel
4. przedstawiciel impresjonizmu
6. dawniej: kino
7. stan w USA
8. poczucie piękna, smak
16. ciało stale rozpuszczone w cieczy
17. skrzydła do latania
19. jej stolicą Tbilisi

21. uprzywilejowana karta w grze

Wszystkie odpowiedzi na kartkach pocztowych prosimy przysyłać pod adres redakcji do dnia 01.12.93 r.

Nagrodę za rozwiązanie krzyżówki nr 22 otrzymuje pani Lila Janiak zam. Słodków Kolonia. Prosimy zgłosić się do redakcji po odbiór nagrody. Gratulujemy!

STRZELEC (23.11. - 21.12.)

Słuchasz fałszywych przyjaciół i masz kłopoty. Zdobądź się na odwagę i podziękuj stanowczo za takie przysługi. Ty poczujesz się lepiej, wyjdiesz na prostą, a im „szczena opadnie” i zaczną traktować Cię poważnie. Dobrze, że wyjąłeś z szafy szal.

KOZIOROŻEC (22.12. - 20.01.)

Człowieku, co Ty robisz? Nie tędy droga. Możesz jeszcze się cofnąć i naprawić coś nabroili. Sam jesteś Koziorożcem i wiesz, że one się tak szybko nie gniewają. Więcej odwagi. Życie to sztuka wyborów, dlatego wiele zależy od Ciebie, od Twojego wyboru.

WODNIK (21.01. - 20.02.)

Dobra mina do złej gry. Jak masz ochotę na piwko, to nad czym się tu zastanawiasz? Nie musi być w kuflu, wystarczy w puszcze. Z Twojego gadulstwa nic dobrego nie wyniknie, więc jak już musisz mówić, to przynajmniej cicho i do właściwych osób.

RYBY (21.02. - 20.03.)

Popatrz trochę dokładniej na swe otoczenie. Coś Cię tam powinno zaintrygować. Chyba czegoś w nim brakuje. Zastanów się nad tym. Wszelkie Twoje inicjatywy mile widziane, ale nie odrzucaj innych.

Horoskop

Od 17 do 30 listopada

BARAN (21.03.-20.04.) Eme-due like fake ... rozkręci się, czy się nie rozkręci? Zamiast wyliczać, weź się do działania. Nie licz na przypadek. Ktoś chce Cię oszukać, no cóż zawsze znajdziesz się taka osoba. A wracając do przypadku, to pomoże Ci w grach losowych. Spróbuj! Niczym nie ryzykujesz.

BYK (21.04. - 21.05.) Powinieneś Byczku liczyć się z koniecznością dokonania pewnych korekt w sylwestrowych planach. Popatrz trochę realistycznie na swe możliwości finansowe. I bez taaakich dodatków koniec roku może być bardzo miły. A gdy towarzyszyć Ci będzie sympatyczna osoba, to nawet bardzo miło.

BLIŹNIĘTA (22.05 - 21.06.) Zapowiadają się dobre dni do nawiązywania nowych znajomości. Oceń z rozwagą sytuację i jak będzie trzeba, to po prostu zrezygnuj. Nie upieraj się za wszelką cenę, ustępstwa też się opłacają.

RAK (22.06. - 22.07.) No, niestety. Każdy ma wzloty i upadki. Przyszedł nieprzychylny dla Ciebie czas. Bądź nastawiony na wielkie przeszkody i to niemal na każdym kroku. Jednak zawsze znajdziesz się dobra dusza. Na najbliższe tygodnie będzie nią Koziorożec.

LEW (23.07. - 22.08.) Rozwaga to przymiot Lwów. Więc przeanalizuj, czy rzeczywiście jest się o co szarpać? Weź pod uwagę możliwość sprowokowania Cię. Finanse na stałym poziomie. Zdrowie też bez większych niespodzianek.

PANNA (23.08. - 22.09.) Każda Twoja inicjatywa będzie uważana i bardzo cenna. Nie

rezygnuj więc, gdy pojawią się drobne kłopoty. Wakacje dopiero co za Tobą, ale możesz już, a nawet powinnaś pomyśleć o następnych. Dobra szansa przed Tobą!

WAGA (23.09. - 22.10.) I jak się czujesz w takim młynie? Przemyśl, a jak Ci to odpowiada to zostań. Wycofać się można zawsze. Im później tym trudniej, ale zawsze. Marzenia mogą przeobrazić się w rzeczywistość.

SKORPION (23.10 - 22.11.) A widzisz: dodatkowa forsza zawsze się przydaje. Cierpliwością do ludzi można wiele osiągnąć. Jest ktoś kto odwraca się do Ciebie tyłem, ale w głębi serca wcale nie jest przeciwko Tobie. W ewentualnych konfliktach bądź wyrozumiały.

ECHO TURKU

PISMO SPRAW LOKALNYCH

ECHO TURKU pismo spraw lokalnych, dwutygodnik, ukazujące się od 1991r., nakład 7.500 egz.

ADRES REDAKCJI: Turku 62-700,

ul. Kaliska 2, tel/ fax 53-41,

WYDAWCA: PPH Konimpex 62-

-510 Konin, ul. Spółdzielców 3.

BIURA OGŁOSZEŃ: Uniejowska

6, tel. 47-49, Wypożyczalnia ka-

set video „KLAPS II” Dworzec

PKS

REDAGUJE ZESPÓŁ: Andrzej Pia-

secki (redaktor naczelny), Jus-

tyna Ryłska, Andrzej R. Tyczyno,

Izabela Zawadka.

ZESPÓŁ WSPÓŁPRACOWNI-

KÓW: Krystyna Baranowska,

Hanna Choinka Roman Choin-

ka, Marek Jabłoński, Mariusz

Krzyżaniak, Maria Nitecka, Ta-

deusz Rąbiega.

FOTOREPORTERZY: Sylwina Jai-

ra, Andrzej Marzuchowski.

SEKRETARIAT: Maria Szymańska

Redakcja zastrzega sobie pra-

wo dokonywania skrótów i po-

prawek w nadsyłanych teks-

tach. Materiałów nie zamawia-

nych nie zwracamy, za treść

ogłoszeń nie odpowiadamy.

NR konta BS-931405-71202-136-61

Druk — Zakład Poligraficzny

WWP, Poznań, ul. Ziębicka 16,

Lasercomp — „PROMOCJA 22”

Włamania i kradzieże

Od czerwca na terenie Turku działają złodzieje pojemników na śmieci. W związku z tym PGKiM poniosło prawie 24 mln zł strat.

21/22 października w Turku z parking przy ul. Wyszyńskiego skradziono żuka. Wartość samochodu szacuje się na 10 mln zł.

W nocy z 28/29 października w Kunach (gmina Władysławów) włamano się do czterech spycharek i skradziono 280 l oleju napędowego, 5 l oleju „Superol” i komplet kluczy o łącznej wartości 2 mln zł.

4 listopada z terenu odkrywk Władysławów skradziono 25 m kabla wartości 24 mln zł. Sprawcy zostali ustalen.

W okresie 29.X-2.XI z pomieszczeń szatni Elektrowni „Adamów” dokonano kradzieży pralki wirnikowej o wartości 2 mln 150 tys. zł.

Wypadki drogowe

26 października w Turku na skrzyżowaniu ulic Górniczej i Kolskiej Szosy zdarzył się wypadek. Kierowca malucha nie ustąpił pierwszeństwa kierującemu volkswagenem. W wypadku zostały ranne trzy osoby.

Tego samego dnia w godzinach wieczornych na krzyżówce ul. Chopina i Obwodnicy włoszka kierująca samochodem audi 100 nie zatrzymała się na stopie i zderzyła się z trabantem. Cztery osoby zostały ranne.

Następnego dnia w Feliksowie kierowca BMW nie dostosowa

wał prędkości i wpadł do rowu.

29 października w Uniejowie na ul. Sienkiewicza kierowca fiata 125p chcąc ominąć nieoświetlonego rowerzystę zderzył się czołowo z fordem. Kierowca forda został ranny.

Od 26 października do 9 listopada policja zatrzymała 13 praw jazdy i 4 karty rowerowe.

W Święto Zmarłych, 1 listopada policja odnotowała trzy kolizje. Nie było żadnego wypadku. Ruch w mieście odbywał się bez przeszkód. Również pierwsze dni listopada przebiegały spokojnie.

Straż Pożarna informuje

Od 28 października do 9 listopada Straż Pożarna zanotowała dwa pożary (w rolnictwie indywidualnym) i jedno zdarzenie (usuwanie zdarzeń wypadku) o stratach około 50 mln zł. (I)

— Ile dostałeś?
— 25 lat.
— Za co?
— Za kurę.
— Jak to za kurę?
— Miałem teściową i wiesz kura wygrzebała ją w ogrodzie.

☆

Kowalski przychodzi do lekarza z chorą teściową. Po badaniach pyta:
— Panie doktorze, czy jest jakaś nadzieja?
— Niestety, to tylko lekkie przeziębienie.

☆

— Tato jaka jest różnica między wizytą a wizytacją?
— Jak my jedziemy do mojej teściowej, to jest to wizyta, a jak ona przyjeżdża do nas, to jest wizytacja.

☆

— Czy jest ten pogrzeb? - pyta przechodzień widząc ogromny kondukt żałobny w mieście.
— Teściowej tego młodego człowieka, który idzie za trumną.
— A co jej się stało?
— Zagryzł ją ten wielki wilczur idący obok.
— Tak! To ja chciałbym pożyczyć tego psa.
— No to idź pan na koniec kolejki.

☆

Na turkowskim rynku co jakiś czas na ulicę wybiega pijany mężczyzna i całuje zderzaki podjeżdżających samochodów. Wreszcie zgarnia go policja. Na pytanie o powód takiego zachowania, odpowiada:
— Bo wczoraj jakiś samochód w rynku przejechał na śmierć moją teściową, a ja nie wiem który to jest.

Państwu GENOWEFIE i STANISŁAWOWI GRANOS z okazji 35 rocznicy zawarcia konspiracyjnego związku małżeńskiego przeżycia w miłości jeszcze wspólnych kilkuset lat życia kochające córki — Dorota i Madzia

Bo się zawali

Foto (art)

Śluby

Brudzew: Joanna Chłodnicka i Tymoteusz Śmierchalski

Dobra: Halina Białek i Jerzy Jakóbczyk

Kawęczyn: Wioletta Skala i Zbigniew Wesolek, Zofia Kasprzak i Kazimierz Sobczak, Emilia Aleksander i Waldemar Śleziak

Malanów: Monika Frątczak i Piotr Pakulski

Przykona: Marzena Bartosik i Tomasz Rychlik

Tuliszków: Ewa Radecka i Grzegorz Szymczak, Dorota Guźniczka i Karol Janicki, Edyta Brzęcka i Damian Zieliński

Turek: Helena Woźniak i Józef Kąciak, Wioletta Szymańska i Roman Bartosik, Małgorzata Pawłow-

USC informują

ska i Grzegorz Dudek, Emilia Augustyniak i Waldemar Przybylak, Barbara Urbaniak i Jarosław Siepka, Renata Puzio i Radosław Miętus, Agnieszka Graczyk i Mariusz Kaźmierczak, Sylwia Adamczyk i Robert Górski, Barbara Gmach i Piotr Herbich, Aneta Jaśkiewicz i Tomasz Sobczak, Grażyna Sęk i Marek Tyczka, Anna Michalak i Ryszard Kowalewski, Dorota Wieczorek i Janusz Kolenda, Renata Przybylska i Paweł Bartczak

Uniejów: Joanna Krzesłowska

i Stanisław Pawlak, Beata Maj i Zbigniew Kos, Dorota Koszła i Grzegorz Jaśkiewicz, Alicja Izdorczyk i Zdzisław Włodarczyk

Władysławów: Sylwia Topolska i Andrzej Woźniński, Marzena Szulc i Mariusz Strojwąg, Teresa Kołodziejczak, Andrzej Janek

Zgony

Brudzew: Leonard Skowroński
Dobra: Franciszka Bartska, Jan Glinka, Halina Michalak

Kawęczyn: Marianna Walczak

Malanów: Marianna Harasna, Jerzy Chojnacki, Władysław Stefaniak

Przykona: Michalina Misiak, Genowefa Czajka, Władysława Dyba

Tuliszków: Zofia Katarzyńska

Turek: Józef Majtka, Jadwiga Płaszka, Jan Krauze, Władysława Ożyńska, Kazimierz Jasiakiewicz, Teresa Kuziora, Aneta Żurawska, Irena Zych, Zygmunt Tomczyk, Stanisława Włodarska, Józef Gruchot, Stanisław Ramfel

Uniejów: Stanisław Miśkiewicz, Janina Szadowiak, Bogumił Jaśkiewicz

Władysławów: Adamina Ressel, Edward Fret, Weronika Langier

Od dnia 27.10.93 r. do dnia 08.11.93 r. sporządzono dwa akty urodzenia.